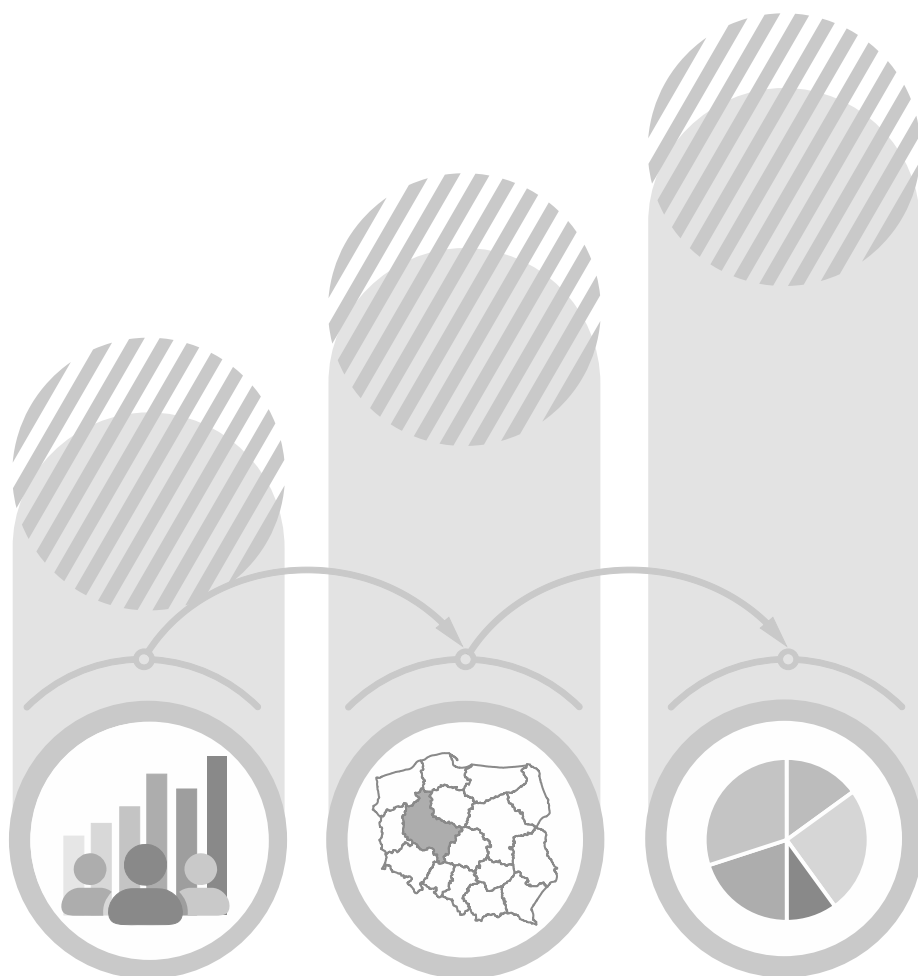

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2018 r.

Report on the socio-economic situation of wielkopolskie voivodship in 2018

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2018 r.

Report on the socio-economic situation of wielkopolskie voivodship in 2018

Urząd Statystyczny w Poznaniu Statistical Office in Poznań

Poznań 2019

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Poznań, Centre for Regional Surveys of Wielkopolska

Zespół autorski

Editorial team

Magdalena Bryza, Monika Haglauer, Urszula Kędzior, Wanda Nowara

Kierujący

Supervisor

Artur Owczarkowski

Tłumaczenie (przedmowa, synteza)

Translation (preface, executive summary)

Grzegorz Grygiel

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Magdalena Bryza, Wanda Nowara

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://poznan.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Poznaniu przekazuje Państwu ósmą edycję *Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego*.

Publikacja zawiera zróżnicowany zestaw wskaźników charakteryzujących gospodarcze i społeczne aspekty sytuacji w regionie, które ujęte zostały w rozdziały tematyczne: ludność, rynek pracy, wynagrodzenia, świadczenia społeczne, ceny, rolnictwo, przemysł, budownictwo, budownictwo mieszkaniowe, rynek wewnętrzny, wyniki finansowe przedsiębiorstw oraz nakłady inwestycyjne.

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2018 r. wzbogacony został elementami graficznymi w postaci wykresów i kartogramów oraz opisem analitycznym. Danym dotyczącym województwa wielkopolskiego szerszy kontekst nadaje odniesienie ich do sytuacji w kraju i w innych województwach, a także prezentacja wskaźników za lata 2010, 2015 i 2017.

Wybrane informacje z zakresu gospodarki zaprezentowano w przekrojach według sekcji i wybranych działów w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007.

Mam nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie dla Państwa cennym źródłem wiedzy o sytuacji społeczno-gospodarczej i warunkach życia w województwie wielkopolskim.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Poznaniu

Jacek Kowalewski

Poznań, maj 2019 r.

Preface

The Statistical Office in Poznań presents the 8th edition of the *Report on the socio-economic situation of Wielkopolskie Voivodship*.

The publication contains a comprehensive set of indicators characterising socio-economic aspects of the situation in the region, divided into thematic sections: population, labour market, wages and salaries, social benefits, prices of goods and consumer services, agriculture, industry, construction, housing construction, internal market, financial results of non-financial enterprises and investment outlays.

The *Report on the socio-economic situation of Wielkopolskie Voivodship in 2018* is supplemented by charts and choropleth maps as well as analytic commentary. Data about the voivodships are presented in the wider context provided by comparisons with the whole country and other voivodships, and the inclusion of indicators for 2010, 2015 and 2017.

Selected economic indicators are presented for sections and selected divisions of the Polish Classification of Economic Activities 2007 (based on NACE rev2).

I hope that the current edition of the *Report* will prove to be a valuable source of information about the socio-economic situation and living conditions in Wielkopolskie voivodship.

Director
of the Statistical Office
in Poznań

Jacek Kowalewski

Poznań, May 2019

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
<i>Preface</i>	<i>4</i>
Spis treści	5
<i>Contents</i>	<i>5</i>
Objaśnienia znaków umownych	7
<i>Symbols</i>	<i>7</i>
Skróty	8
<i>Abbreviations</i>	<i>8</i>
Synteza	9
<i>Executive summary</i>	<i>11</i>
Województwo na tle kraju	13
<i>Voivodship against the background of the country</i>	<i>13</i>
Województwo na tle pozostałych województw	14
<i>Voivodship against the background of other voivodships</i>	<i>14</i>
Podział i powierzchnia województwa	19
<i>Division and area of voivodship</i>	<i>19</i>
Ludność	20
<i>Population</i>	<i>20</i>
Rynek pracy	26
<i>Labour market</i>	<i>26</i>
Przeciętne zatrudnienie	26
<i>Average paid employment</i>	<i>26</i>
Bezrobocie rejestrowane	28
<i>Registered unemployment</i>	<i>28</i>
Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności	35
<i>Labour Force Survey</i>	<i>35</i>
Wynagrodzenia	41
<i>Wages and salaries</i>	<i>41</i>
Świadczenia społeczne	44
<i>Social benefits</i>	<i>44</i>
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	49
<i>Prices of goods and consumer services</i>	<i>49</i>

Rolnictwo	55
<i>Agriculture</i>	<i>55</i>
Produkcja roślinna	55
<i>Crop production</i>	<i>55</i>
Pogłowie zwierząt gospodarskich	56
<i>Animal production</i>	<i>56</i>
Skup produktów rolnych	58
<i>Procurement of agricultural products</i>	<i>58</i>
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	60
<i>Procurement and marketplace prices of agricultural products</i>	<i>60</i>
Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza	62
<i>Gross, final and market agricultural output</i>	<i>62</i>
Przemysł	65
<i>Industry</i>	<i>65</i>
Budownictwo	70
<i>Construction</i>	<i>70</i>
Budownictwo mieszkaniowe	74
<i>Housing construction</i>	<i>74</i>
Rynek wewnętrzny	81
<i>Internal market</i>	<i>81</i>
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych.	84
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	<i>84</i>
Nakłady inwestycyjne.	88
<i>Investment outlays.</i>	<i>88</i>
Uwagi ogólne.	90
<i>General notes</i>	<i>93</i>
ANEKS.	95
APPENDIX.	95
I. Wybrane dane o województwie wielkopolskim	96
<i>I. Selected data on wielkopolskie voivodship.</i>	<i>96</i>
II. Wybrane dane o województwie wielkopolskim według miesięcy	100
<i>II. Selected data on wielkopolskie voivodship in months</i>	<i>100</i>

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbols</i>		Opis <i>Description</i>
Kreska	(-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero:	(0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit</i>
	(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit</i>
Kropka	(.)	zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak	x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Znak	Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i>
„W tym” „Of which”		oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Comma	(,)	used in figures represents the decimal point

Skróty

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
zł zl	złoty zloty
tys. thous.	tysiąc thousand
mln	milion million
g	gram gram
kg	kilogram kilogram
t	tona tonne
dt	decytona deciton
l	litr litre
ha	hektar hectare
m ²	metr kwadratowy square metre
m ³	metr sześcienny cubic metre
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
kpl.	komplet set
szt. pcs	sztuka piece
p.proc.	punkt procentowy percentage point
BAEL LFS	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności Labour Force Survey
NSP	Narodowy Spis Powszechny Population and Housing Census
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności NACE classification

Synteza

Ludność

W województwie wielkopolskim od 2000 r. utrzymuje się nieznaczny wzrost liczby ludności. W 2018 r., podobnie jak rok wcześniej, odnotowano dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo wewnętrznych i zagranicznych migracji ludności.

Rynek pracy

W województwie wielkopolskim w 2018 r. zaobserwowano poprawę sytuacji na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Stopa bezrobocia rejestrowanego spadała szósty rok z kolei i była najniższa w kraju. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku przewyższyła liczbę nowo zarejestrowanych.

Rok 2018 był dziewiątym z kolei, w którym zwiększyło się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim, przy czym tempo wzrostu było wolniejsze niż w 2017 r.

Wynagrodzenia

W 2018 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim ukształtowało się na wyższym poziomie niż w roku poprzednim. Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto utrzymuje się od 2010 roku. W porównaniu z 2017 r. zwiększyły się również średnie wynagrodzenie za godzinę pracy oraz czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw.

Świadczenia społeczne

W ciągu roku zwiększyła się liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia z ZUS, nie zmieniła się natomiast liczba osób pobierających emeryturę i renty rolników indywidualnych. Odnotowano wzrost zarówno przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez ZUS jak i świadczenia wypłacanego rolnikom indywidualnym.

Ceny towarów i usług

W 2018 r. ceny większości grup towarów i usług konsumpcyjnych, w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosły w większym stopniu w województwie wielkopolskim niż w kraju. Wzrost cen wystąpił w siedmiu grupach towarów i usług, przy czym w zakresie transportu był najwyższy.

Rolnictwo

W województwie wielkopolskim w 2018 r. na skutek spadku wydajności z jednostki powierzchni uzyskano niższą niż przed rokiem produkcję ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Ze względu na gorsze plonowanie oraz ograniczenie powierzchni uprawy niższe były również zbiory rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków. W stosunku do 2017 r. zwiększyło się pogłowie bydła, świń, owiec i drobiu. Obserwowano zmniejszenie dostaw do skupu zbóż (z wyjątkiem żyta, owsa z mieszankami zbożowymi i pszenżyta) oraz większości gatunków zwierząt rzeźnych (oprócz drobiu), natomiast większy był skup mleka.

W odniesieniu do roku poprzedniego w 2018 r. odnotowano wzrost cen skupu zbóż konsumpcyjnych i paszowych (oprócz żyta), ziemniaków, buraków cukrowych oraz żywca wołowego i drobiowego. Na wolnym rynku więcej płacono za wszystkie produkty objęte obserwacją, z wyjątkiem prosiąt do dalszego chowu.

Przemysł

W 2018 r. w województwie wielkopolskim utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Odnotowano również wzrost wydajności pracy (mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego) przy jednoczesnym zwiększeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Budownictwo

W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. W 2018 r. wyższa niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie wzrosła wydajność pracy w budownictwie przy nieznacznym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

Budownictwo mieszkaniowe

W 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz ich przeciętna powierzchnia użytkowa. Zwiększyła się również liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia.

Rynek wewnętrzny

W województwie wielkopolskim w 2018 r., podobnie jak w latach wcześniejszych, odnotowany został wzrost wartości sprzedaży detalicznej. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Wyniki finansowe uzyskane przez przedsiębiorstwa niefinansowe w 2018 r. kształtowały się podobnie jak w roku poprzednim. Wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności brutto i netto nieznacznie pogorszyły się. Natomiast dla wyniku finansowego brutto i netto oraz rentowności sprzedaży odnotowano wzrost.

Nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw w 2018 r. były wyższe niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2017 r. odnotowano spadek liczby nowo rozpoczętych inwestycji, ale zwiększyła się ich wartość kosztorysowa.

Executive summary

Population

There has been a slight population growth in Wielkopolskie Voivodship since 2000. In 2018, like in the previous year, both the natural increase and net internal and external migration were positive.

Labour market

In 2018 the situation in the labour market in Wielkopolskie improved. Over the year the number of registered unemployed decreased. The registered unemployment rate fell for a sixth year in a row and was the lowest in the country. The number of unemployed people deregistered in 2018 exceeded the number of newly registered unemployed.

2018 was a 9th consecutive year that the average employment in the enterprise sector had risen in Wielkopolskie Voivodship, though at a slower rate than in 2017.

Wages and salaries

The average monthly gross wages in the enterprise sector was higher than one year earlier. The rising trend in the level of monthly gross wages had continued since 2010. Compared to 2017, there was also an increase in the average hourly wage and the amount of time worked in the enterprise sector.

Social benefits

In 2018, there was a rise in the number of retirees and pensioners receiving benefits from the Social Insurance Institution (ZUS), while the number of persons receiving pensions and benefits for farmers remained unchanged. There was also an increase in the average gross monthly pension and benefit paid by ZUS and the Agricultural Social Insurance Fund.

Prices of goods and consumer services

In 2018, prices of most categories of consumer goods and services in Wielkopolskie Voivodship increased more than the national average. The increase was recorded for seven categories of goods and services, with the highest one observed in the transport sector.

Agriculture

As a result of a fall in efficiency per unit area, the output of basic cereal and mixed-cereal crops were lower than in 2017. Lower grain yields, combined with a fall in total utilised agricultural area also resulted in a lower output of rape, turnip rape and potatoes. In comparison with 2017, there was, however, a rise in the number of cattle, pigs, sheep and poultry. There was a fall in deliveries of grain to purchasing centres (except for rye, oats with mixed-cereal crops and triticale) and most types of slaughter animals (except for poultry). However, the amount of milk purchased increased.

Compared to 2017, procurement prices of grain used for animal and human consumption (except for rye), potatoes, sugar beet as well as cattle for slaughter and live poultry increased. Free market prices for all products surveyed increased, with the exception of prices for piglets.

Industry

In 2018 sold production of industry continued to increase in Wielkopolskie Voivodship. There was also a rise in labour productivity (measured by the value of sold production per one employee), which was accompanied by a growth in average employment in industry.

Construction

Compared to the previous year, sold production of construction increased. Similarly, sold production of construction and assembly was higher than one year earlier. There was a rise in work efficiency in construction, accompanied by a slight growth in average employment.

Housing construction

2018 saw a rise in the number of completed dwellings and average usable floor area compared to 2017. The number of building permits issued also increased.

Internal market

As in the previous years, both the value of retail sales and wholesale trade continued to grow in Wielkopolskie Voivodship.

Financial results of non-financial enterprises

In 2018 financial results of non-financial enterprises remained more or less unchanged, compared to the previous year. The total cost level indicator as well as net and gross turnover profitability indicators deteriorated slightly. In contrast, the net and gross financial results as well as sales profitability indicator improved.

Investment outlays

In 2018 investment outlays in companies surveyed were higher than in 2017. Compared to the previous year, there was a fall in the number of investments started but their estimated value increased.

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tabela 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2018 r.

Table 1. Selected data for voivodship and Poland in 2018

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Woj. wiel- kopolskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31XII) Population per 1 km ² of the total area (as of 31st December)	123	117
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	-0,7	1,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	0,1	0,4
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w % Activity rate by LFS ^a in %	56,3	58,8
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w % Employment rate by LFS ^a in %	54,2	57,5
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w % Unemployment rate by LFS ^a in %	3,8	2,2
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in zł	4852,29	4436,31
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł Average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution in zł	2161,65	2089,24
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł	1226,85	1206,31
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni =100) Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)	101,6	101,8
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2016 r. ^b w ha Average area agricultural land in agricultural holding in 2016 ^b in ha	10,31	13,96
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt. Cattle density ^c per 100 ha agricultural land in heads	42,3	59,0
Obsada świń (trzody chlewnej) ^c na 100 ha użytków rolnych w szt. Pigs density ^c per 100 ha agricultural land in heads	80,6	235,1
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł Sold production of industry (current prices) per 1 employed in industry in zł	536772	512646
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł Sold production of construction (current prices) per 1 employed in construction in zł	587695	739580
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	4,8	5,7
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) National economy entities in the REGON register per 10 thous. population (as of 31st December)	1136	1230
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thous. population (as of 31st December)	19	17
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w % Share of number of enterprises showing net profit in total number of enterprises in %	80,8	81,3
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % Cost level indicator in non-financial enterprises in %	95,5	95,6
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni =100; ceny bieżące) Indices of total investment outlays in enterprises (previous year=100; current prices)	112,5	115,8
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2016 r. w zł Gross domestic product total (current prices) per capita in 2016 in zł	48432	52844

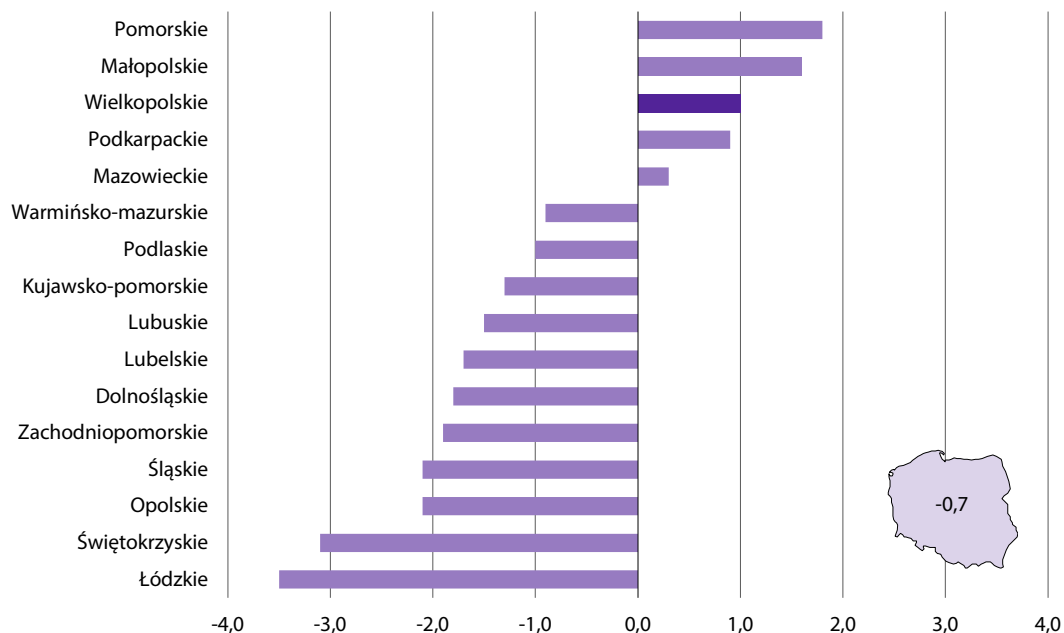
^a Przeciętne w roku. ^b Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata. ^c Stan w czerwcu.
^a Annual average. ^b Data on the basis of period survey conducted every 3 years. ^c As of June.

Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

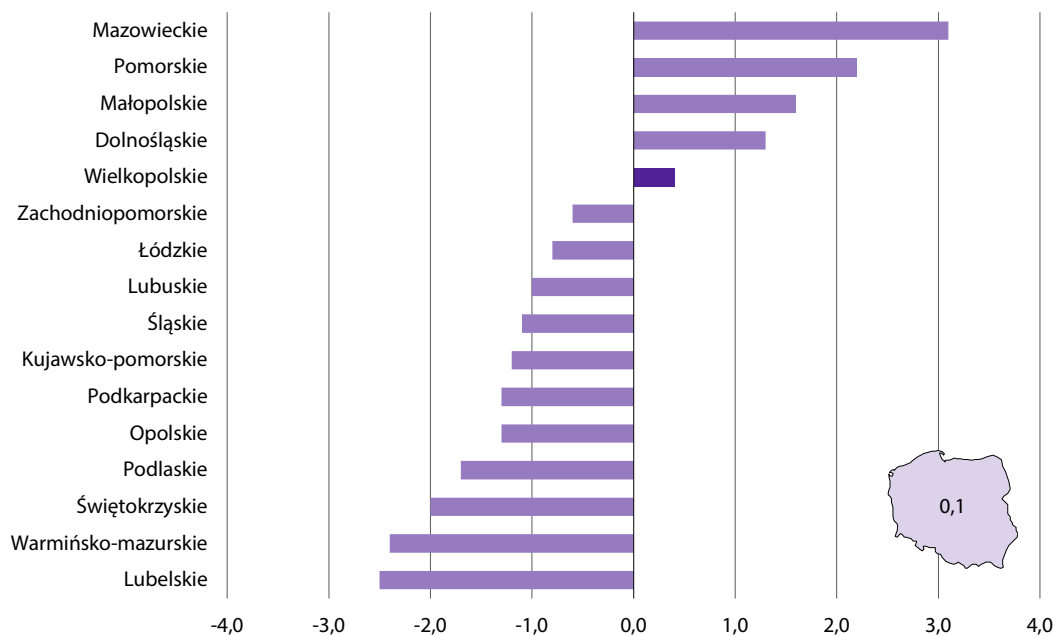
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2018 r.

Chart 1. Natural increase per 1000 population in 2018

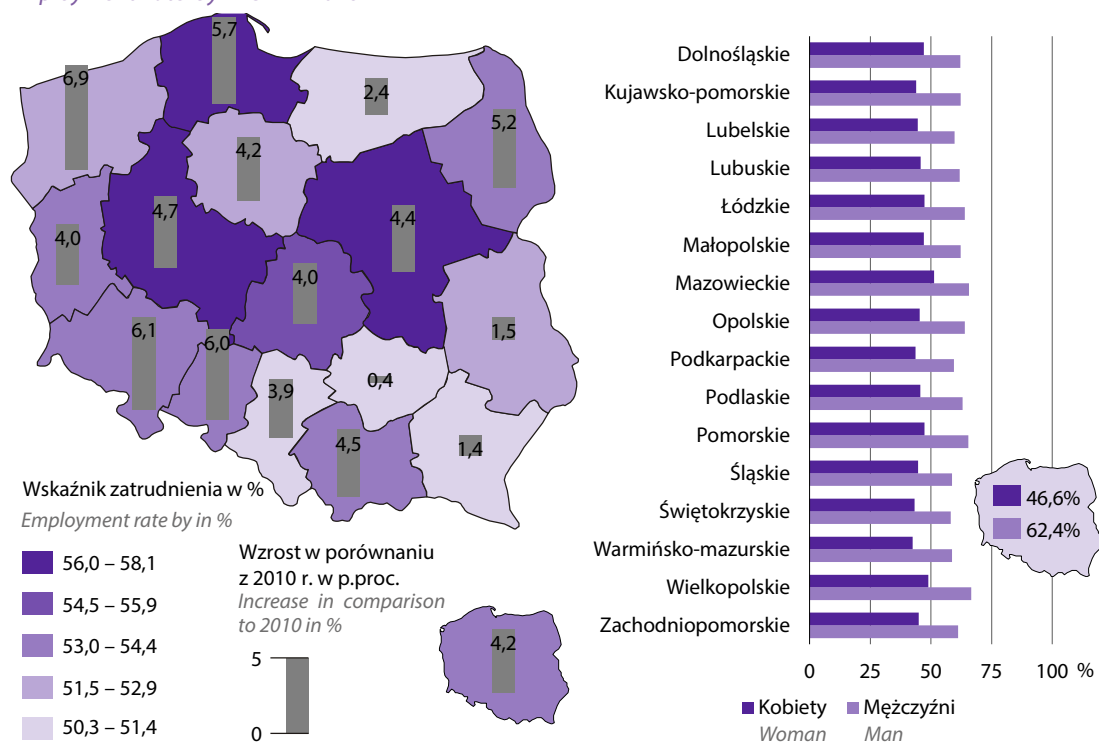

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2018 r.

Chart 2. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2018

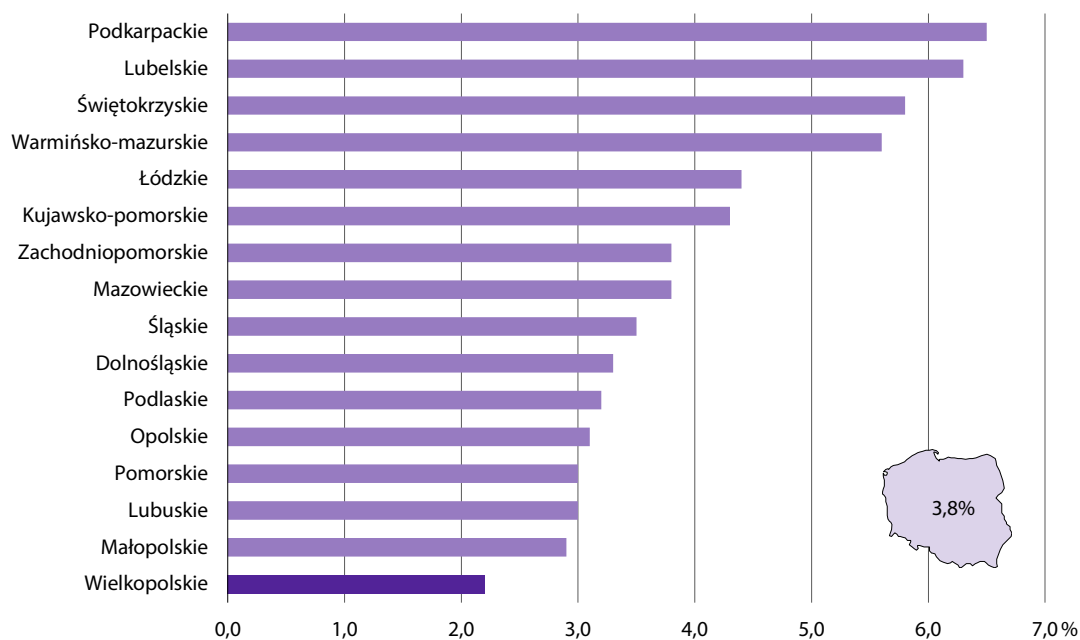

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2018 r.
Chart 3. Employment rate by LFS^a in 2018

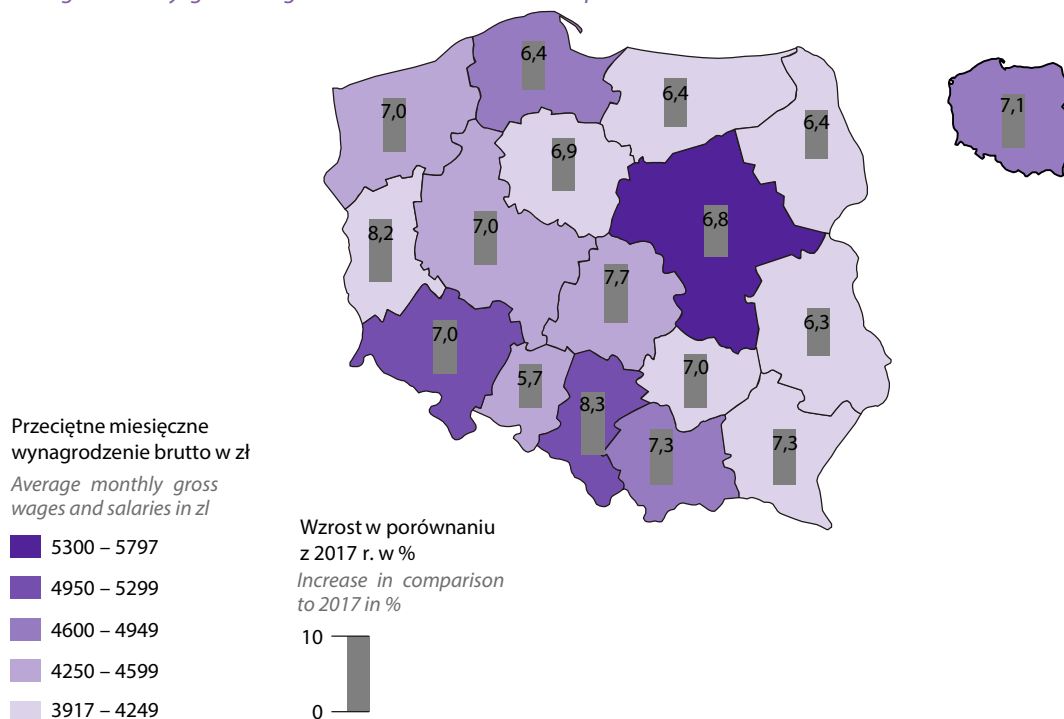
^a Przeciętnie w roku.
 a Annual average.

Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2018 r.
Chart 4. Unemployment rate by LFS^a in 2018

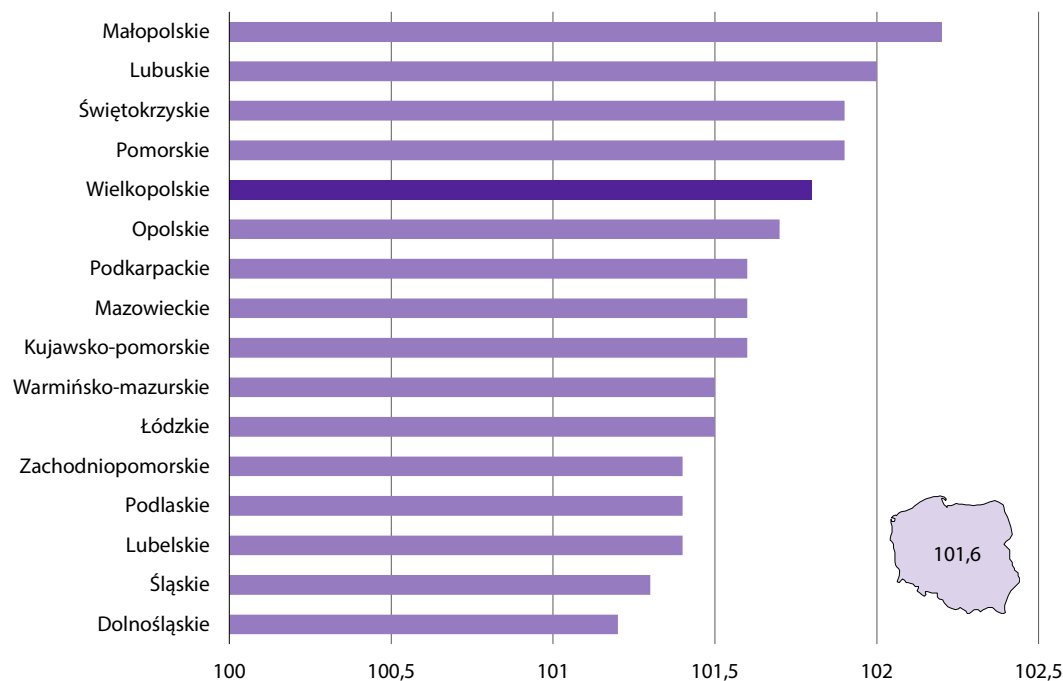
^a Przeciętnie w roku.
 a Annual average.

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r.
Chart 5. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2018

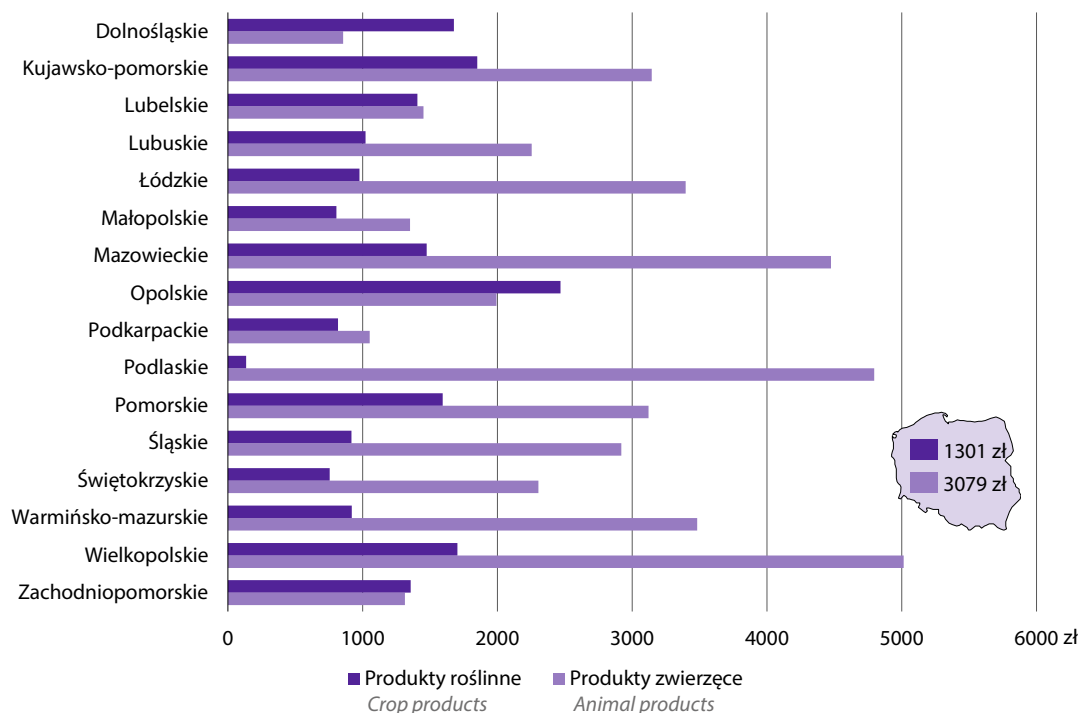

Wykres 6. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r.
Chart 6. Price indices of consumer goods and services in 2018

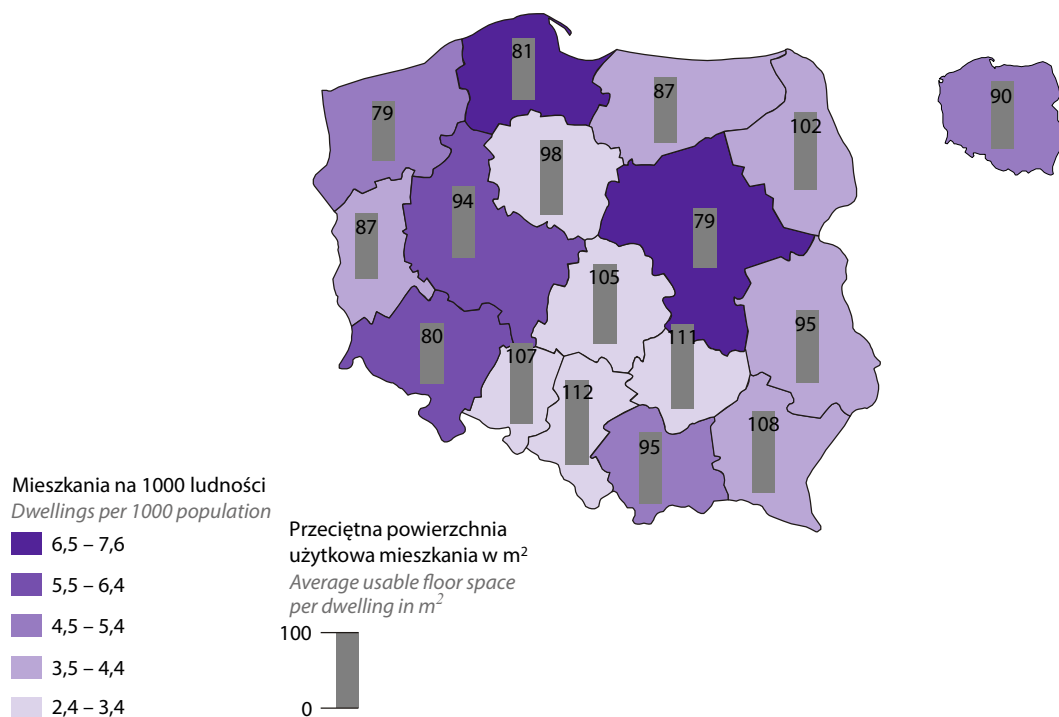
Rok poprzedni = 100
 Previous year = 100

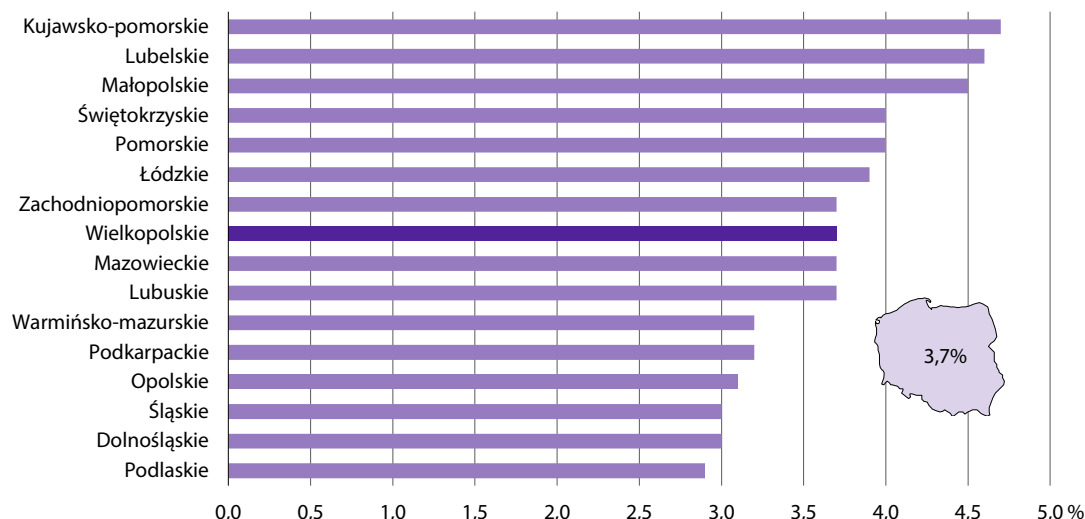
Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2018 r.
 Chart 7. Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2018

Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2018 r.
 Chart 8. Dwellings completed in 2018

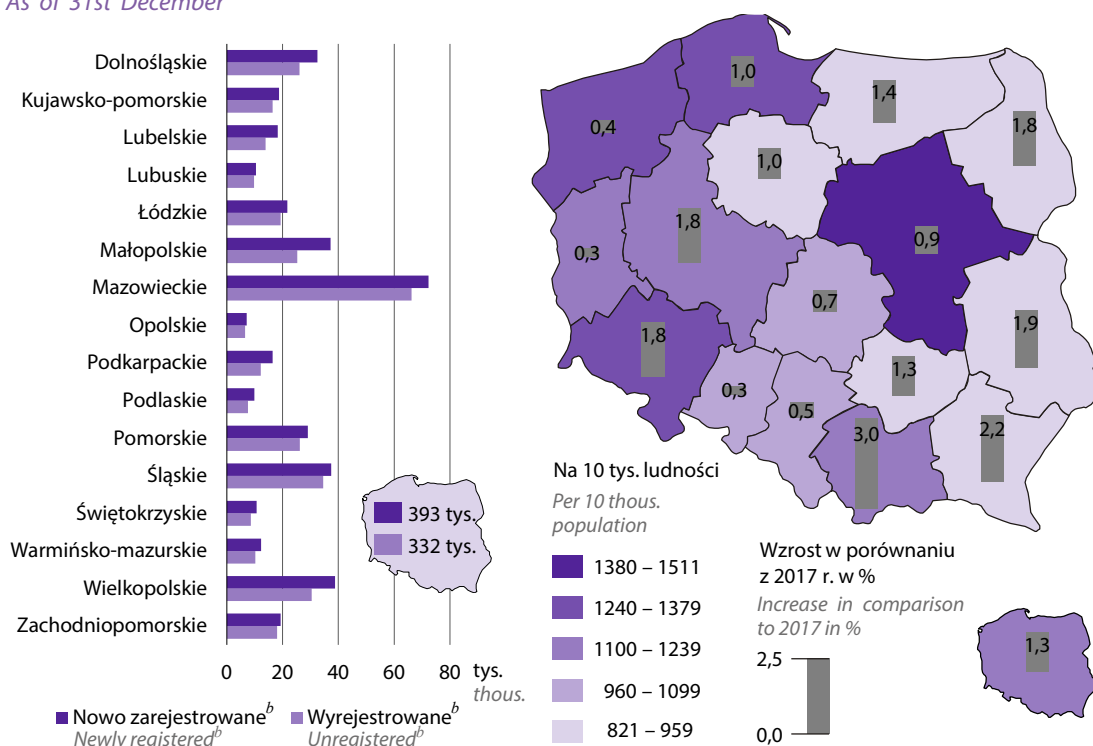

Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2018 r.
Chart 9. Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2018

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII

Chart 10. Entities of the national economy in the REGON^a register in 2018
As of 31st December

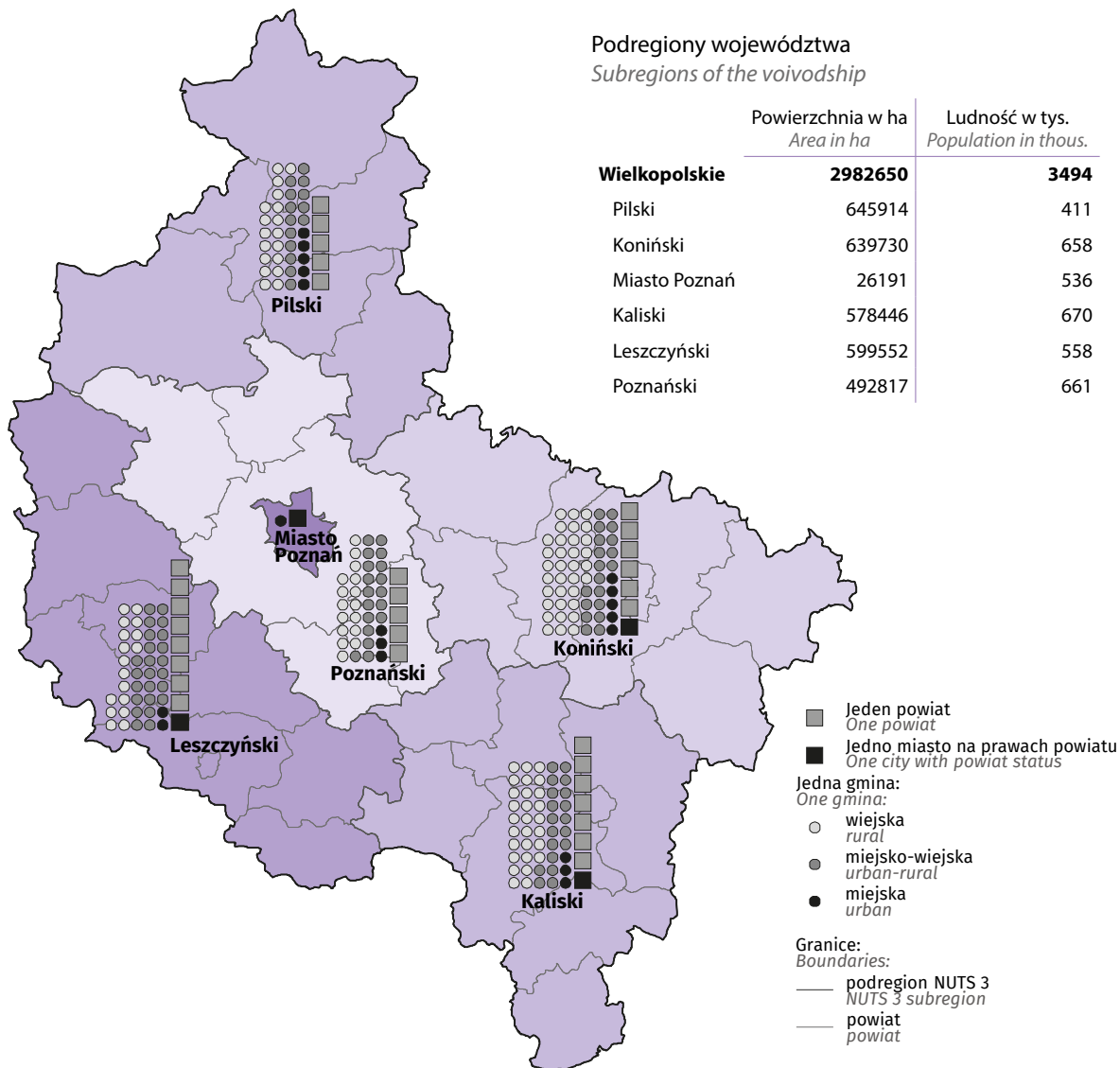
^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według województw bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby lub miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON; w 2018 r. wykreślono z rejestru REGON podmioty, które utraciły zdolność prawną na mocy art. 3 ustawy z dnia 28.11.2014 r. o zmianie ustawy o KRS i niektórych innych ustaw (Dz.U.poz.1924). ^b W ciągu roku.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture; in division by voivodships does not include entities for which the information about business address or of residence does not exist in the REGON register; in year 2018 entities that have lost legal capacity under art. 3 of the Law of 28 November 2014 amending the Law on the National Court Register and certain other laws (Journal of Laws, item 1924) were removed from the REGON register.
^b During the year.

Podział i powierzchnia województwa

Division and area of voivodship

Wykres 11. Podział województwa wielkopolskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII

Chart 11. Division of the Wielkopolskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2018
As of 31st December

Według stanu w dniu 1 I 2018 r. województwo wielkopolskie zajmowało powierzchnię 29826 km², co stanowi 9,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 XII 2018 r.) mieszkało ok. 3494 tys. ludności, tj. 9,1% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 117 osób. W miastach mieszkało 54,3% ludności województwa.

Ludność

Population

W województwie wielkopolskim utrzymuje się nieznaczny wzrost liczby ludności. W 2018 r. w większości powiatów województwa odnotowano dodatni przyrost naturalny. Również saldo migracji, zarówno wewnętrznych jak i zagranicznych, ludności na pobyt stały było dodatnie.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. ludność województwa wielkopolskiego liczyła 3494 tys. osób, tj. o 4,8 tys. osób więcej niż przed rokiem i o 18,6 tys. osób więcej niż w 2015 r. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu 2018 r. w województwie wyniosła 117 (w Polsce – 123). Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne – nadal najniższą jego wartość notowano w powiatach złotowskim, czarnkowsko-trzcieńskim i międzychodzkiem, najwyższą zaś w miastach na prawach powiatu oraz powiatach: poznańskim, ostrowskim i jarocińskim.

Struktura ludności według płci w województwie wielkopolskim od 2015 r. nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których udział w końcu 2018 r., podobnie jak przed rokiem, kształtował się na poziomie 51,3%. W Polsce tendencja jest podobna – kobiety w 2018 r. stanowiły 51,6%. Tak jak w latach wcześniejszych współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w województwie wyniósł 106, a w Polsce – 107.

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisywanych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych (wyjątek stanowi 2015 r., w przypadku którego dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.) oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w badanym okresie. Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. Jako bazę wyjściową przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

W 2018 r. w województwie wielkopolskim zarejestrowano 38778 urodzeń żywych, tj. o 1672 mniej niż przed rokiem, ale o 2018 więcej niż w 2015 r. Współczynnik urodzeń żywych na 1000 ludności osiągnął 11,11‰ wobec 11,61‰ w 2017 r. i 10,58‰ w 2015 r.

W 2018 r. w województwie zmarło 35121 osób, tj. o 1860 osób więcej niż przed rokiem i o 1952 osób więcej niż w 2015 r. Ogólny współczynnik zgonów na 1000 ludności wyniósł 10,06‰, natomiast rok wcześniej – 9,54‰, a w 2015 r. – 9,55‰. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) w 2018 r. przyjął wartość 4,50‰, wobec 3,86‰ – w 2017 r. i 4,46‰ – w 2015 r.

W 2018 r. w województwie wielkopolskim zanotowano dodatni przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie 3657, natomiast rok wcześniej wyniosła 7189, a w 2015 r. – 3591. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności osiągnął wartość 1,05‰ i był niższy niż w 2017 r. (2,06‰), ale wyższy niż w 2015 r. (1,03‰). Omawiany wskaźnik dla Polski przyjmował znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w 2018 r. ukształtował się na poziomie -0,68‰.

Tabela 2. Ludność na podstawie bilansów
Table 2. Population based on population balance

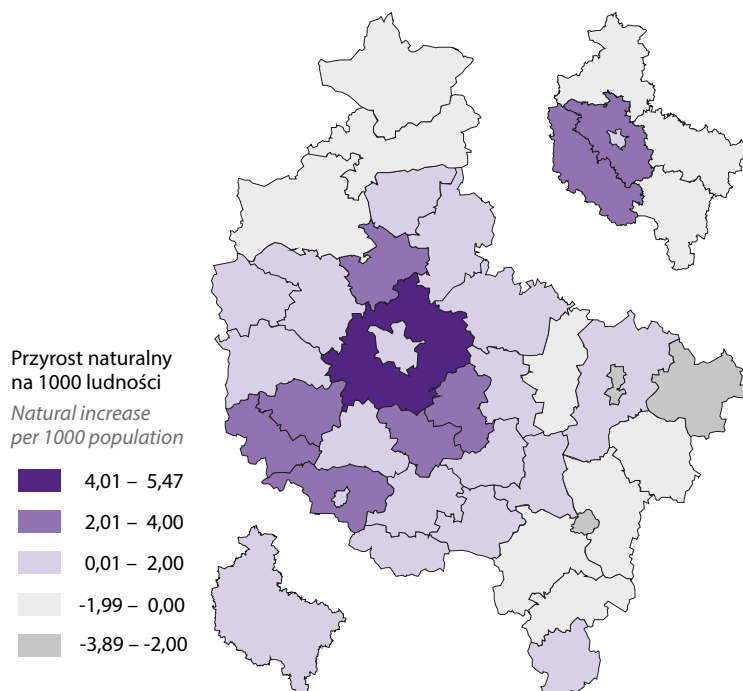
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA <i>POLAND</i>				
Stan w dniu 30 VI w tysiącach <i>As of 30th June in thousands</i>	38517	38455	38422	38413
w tym kobiety <i>of which females</i>	19869	19847	19834	19830
Miasta <i>Urban areas</i>	23448	23203	23126	23095
Wieś <i>Rural areas</i>	15068	15252	15297	15318
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31st December:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	38530	38437	38434	38411
na 1 km ² <i>per km²</i>	123	123	123	123
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	19877	19839	19840	19829
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	107	107	107	107
Miasta: <i>Urban areas:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	23429	23166	23109	23067
w % <i>in %</i>	60,8	60,3	60,1	60,1
Wieś: <i>Rural areas:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	15101	15271	15324	15344
w % <i>in %</i>	39,2	39,7	39,9	39,9
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Stan w dniu 30 VI w tysiącach <i>As of 30th June in thousands</i>	3442	3474	3485	3491
w tym kobiety <i>of which females</i>	1767	1784	1789	1792
Miasta <i>Urban areas</i>	1929	1911	1905	1900
Wieś <i>Rural areas</i>	1513	1563	1580	1591

Tabela 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)
 Table 2. Population based on population balance (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE (dok.) <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>				
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31st December:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	3447	3475	3489	3494
na 1 km ² <i>per km²</i>	116	117	117	117
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	1770	1784	1792	1794
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	106	106	106	106
Miasta: <i>Urban areas:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	1928	1907	1903	1896
w % <i>in %</i>	55,9	54,9	54,6	54,3
Wieś: <i>Rural areas:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	1519	1568	1586	1598
w % <i>in %</i>	44,1	45,1	45,4	45,7
POZNAŃ				
Stan w dniu 30 VI w tysiącach <i>As of 30th June in thousands</i>	557	545	540	538
w tym kobiety <i>of which females</i>	297	291	288	287
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31st December:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	556	542	539	536
na 1 km ² <i>per km²</i>	2121	2070	2056	2047
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	297	289	287	286
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	115	114	114	114

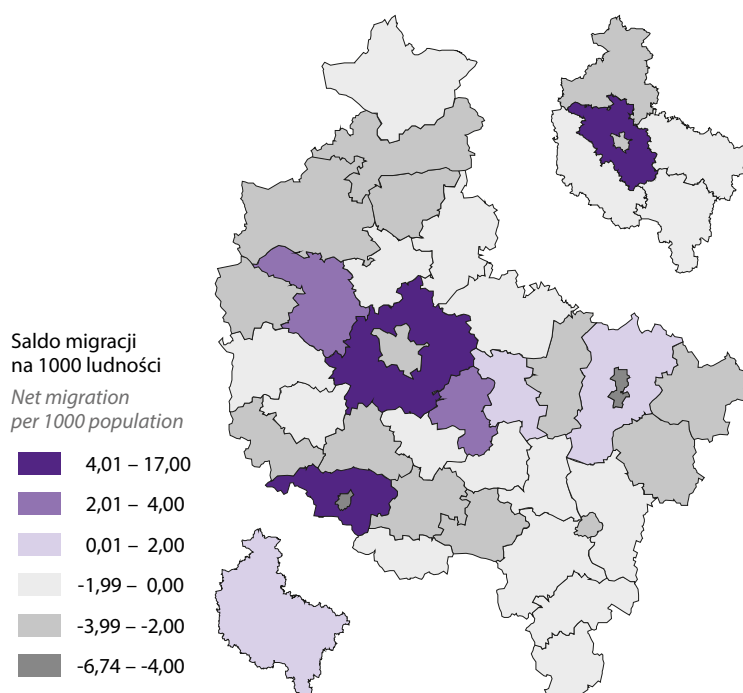
Wykres 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Chart 12. Natural increase per 1000 population in wielkopolskie voivodship by subregion and powiat in 2018

Wykres 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Chart 13. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in wielkopolskie voivodship by subregion and powiat in 2018

**Tabela 3. Ludność według województw
Stan w dniu 31 XII**

*Table 3. Population by voivodship
As of 31st December*

Województwa Voivodships	Ludność w tysiącach Population in thousands				Roczna zmiana liczby ludności w % (przyrost/ubytek) Annual population change in % (increase / decrease)	
	2010	2015	2017	2018	2017	2018
Polska <i>Poland</i>	38530	38437	38434	38411	0,00	-0,06
Dolnośląskie	2917	2904	2903	2901	-0,04	-0,05
Kujawsko-pomorskie	2099	2086	2083	2078	-0,05	-0,25
Lubelskie	2179	2140	2126	2118	-0,33	-0,41
Lubuskie	1023	1018	1017	1015	-0,05	-0,22
Łódzkie	2542	2494	2476	2466	-0,36	-0,40
Małopolskie	3337	3373	3391	3401	0,27	0,27
Mazowieckie	5267	5349	5385	5403	0,35	0,35
Opolskie	1017	996	990	987	-0,30	-0,36
Podkarpackie	2128	2128	2129	2129	0,07	-0,01
Podlaskie	1203	1189	1185	1182	-0,18	-0,25
Pomorskie	2275	2308	2324	2334	0,37	0,40
Śląskie	4635	4571	4548	4534	-0,24	-0,32
Świętokrzyskie	1283	1257	1248	1242	-0,41	-0,50
Warmińsko-mazurskie	1454	1440	1434	1429	-0,17	-0,35
Wielkopolskie	3447	3475	3489	3494	0,22	0,14
Zachodniopomorskie	1724	1710	1706	1701	-0,15	-0,26

W województwie wielkopolskim współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował najwyższe wartości w powiecie poznańskim (5,47‰), powiecie wolsztyńskim (3,89‰) oraz powiecie grodziskim (3,79‰). Najniższe wartości tego miernika występowały natomiast w Kaliszu (-3,89‰), powiecie kolskim (-2,75‰) oraz Koninie (-2,51‰).

W 2018 r. w urzędach stanu cywilnego zarejestrowano 18168 nowo zawartych małżeństw, tj. o 152 mniej niż przed rokiem, ale o 535 więcej niż w 2015 r. Niższy niż przed rokiem był współczynnik małżeństw na 1000 ludności, który w 2018 r. osiągnął poziom 5,20‰ (wobec 5,26‰ w 2017 r. i 5,08‰ w 2015 r.). We wszystkich analizowanych latach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa w województwie wielkopolskim niż średnio w Polsce.

W 2018 r., podobnie jak w latach 2017 r. oraz 2015 r., saldo migracji ogółem ludności na pobyt stały było dodatnie. Oznacza to, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały przekraczała liczbę osób wymeldowanych z pobytu stałego: w 2018 r. – o 1282, w 2017 r. – o 1143, a w 2015 r. – o 1207. Saldo migracji zagranicznych w województwie wielkopolskim w 2018 r. również było dodatnie, w przeciwieństwie do 2010 r. (taka sama sytuacja wystąpiła w kraju).

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w województwie wielkopolskim według powiatów w 2018 r., należy stwierdzić, że przyjęło ono wartości dodatnie w 6 powiatach, ujemne w 28 powiatach, a w powiecie nowotomyskim wyniosło zero. W przeliczeniu na 1000 ludności, współczynnik migracji stałej osiągnął najwyższą wartość w powiecie poznańskim (17,00‰), a najniższą w Koninie (-6,74‰).

Tabela 4. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Table 4. Vital statistics and net migration per 1000 population

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA <i>POLAND</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,93	4,91	5,01	5,01
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,73	9,60	10,46	10,11
Zgony <i>Deaths</i>	9,83	10,27	10,48	10,78
w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>	4,98	4,00	3,99	3,85
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,90	-0,67	-0,02	-0,68
Saldo migracji wewnętrznych <i>Internal net migration</i>	x	x	x	x
Saldo migracji zagranicznych <i>International net migration</i>	-0,05	-0,41 ^c	0,04	0,09
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	6,16	5,08	5,26	5,20
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	11,89	10,58	11,61	11,11
Zgony <i>Deaths</i>	9,02	9,55	9,54	10,06
w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>	4,40	4,46	3,86	4,07
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	2,87	1,03	2,06	1,05
Saldo migracji wewnętrznych <i>Internal net migration</i>	0,50	0,35	0,29	0,32
Saldo migracji zagranicznych <i>International net migration</i>	-0,13	-0,38 ^c	0,04	0,05
POZNAŃ				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,68	4,79	5,94	5,86
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,86	10,41	11,90	11,61
Zgony <i>Deaths</i>	10,12	10,68	10,44	10,91
w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>	4,80	5,64	2,02	2,56
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,74	-0,27	1,46	0,70
Saldo migracji wewnętrznych <i>Internal net migration</i>	-4,82	-2,79	-3,79	-3,87
Saldo migracji zagranicznych <i>International net migration</i>	-0,57	-0,68 ^c	0,33	0,36

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. ^c Dane dotyczą 2014 r.

a Infants less than 1 year old per 1000 live births. *b* Number of live births minus deaths in a given period. *c* Data for 2014.

Przeciętne zatrudnienie

Average paid employment

Rok 2018 był dziewiątym z kolei, w którym zwiększyło się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim, przy czym tempo wzrostu było wolniejsze niż w 2017 r.

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim ukształtowało się na poziomie 764,1 tys. osób, tj. o 4,6% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 5,4% w 2017 r.). W kraju zatrudnienie w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyło się o 3,5% (wobec przyrostu o 4,5% w 2017 r.).

Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabela 5. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Table 5. Average paid employment in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018			
	w tysiącach in thousands			2010=100	2015=100	2017=100	
Polska Poland	5260,9	5601,6	6017,1	6229,6	118,4	111,2	103,5
Wielkopolskie	566,8	662,7	730,3	764,1	134,8	115,3	104,6

Wykres 14. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
Chart 14. Indices of average paid employment in the enterprise sector

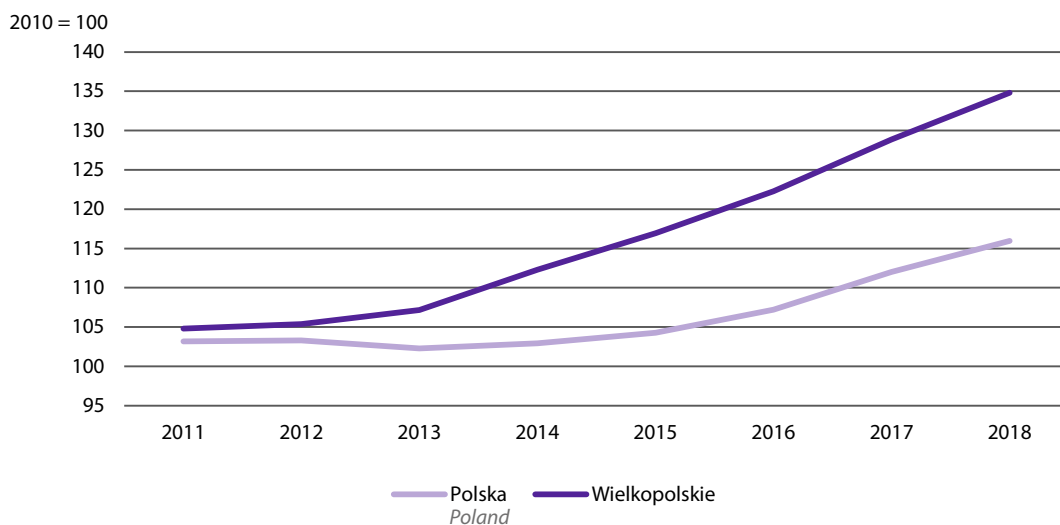

Tabela 6. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim

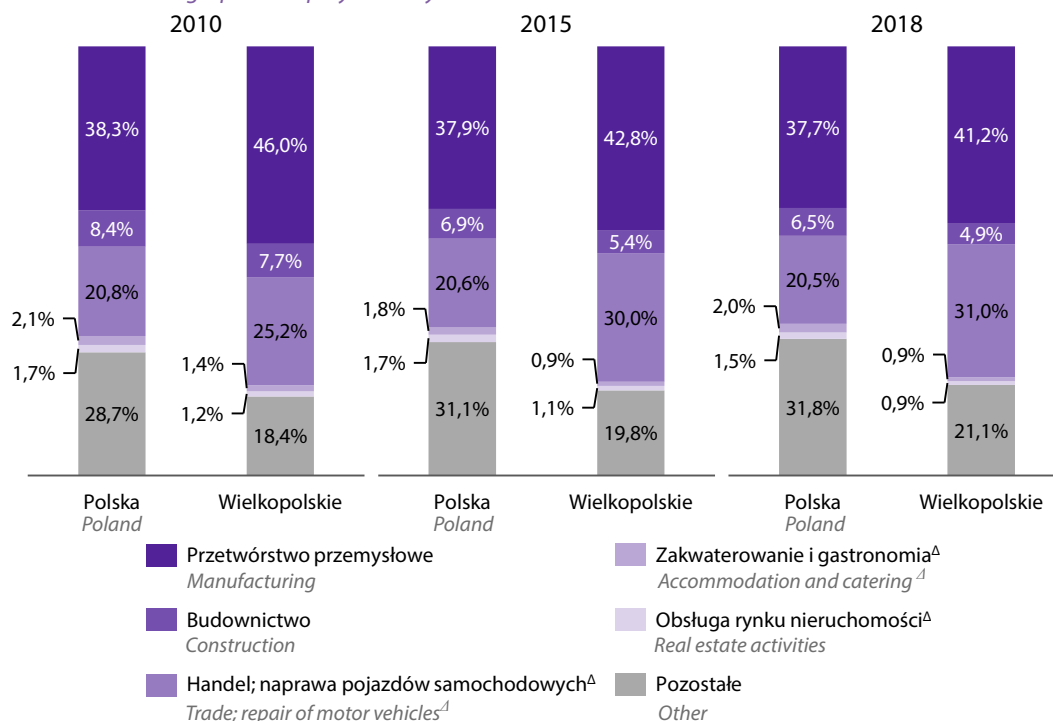
Table 6. Average paid employment in the enterprise sector in wielkopolskie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018				w tys. osób <i>in thous. persons</i>
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>								
Ogółem <i>Total</i>	104,6	104,4	104,4	105,4	106,5	106,7	106,5	104,6	764,1
w tym: <i>of which:</i>									
Przemysł <i>Industry</i>	102,9	102,8	102,4	102,7	102,4	102,6	102,8	102,2	339,0
w tym: <i>of which:</i>									
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	103,3	103,1	102,8	103,0	102,7	102,9	103,1	102,4	314,8
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>	102,4	103,0	102,6	103,2	101,4	102,1	102,7	103,2	12,0
Budownictwo <i>Construction</i>	99,2	99,4	101,3	102,6	104,0	103,5	102,0	100,5	37,2
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	107,2	106,5	106,3	105,1	107,4	107,9	107,4	106,7	236,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	109,1	108,7	108,9	125,1	131,8	132,8	133,0	115,6	64,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	104,8	104,6	102,9	104,0	104,5	105,9	104,4	106,5	6,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	107,9	106,1	105,0	107,4	103,2	105,0	104,8	103,5	12,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	105,8	106,0	105,9	104,9	93,2	92,9	92,0	92,3	7,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	111,2	112,0	114,2	114,8	109,5	107,2	107,0	103,0	33,4

Liczba zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wyniosła 314,8 tys. osób, co stanowiło 41,2% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw. W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie wzrosło m.in. w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 15,6%), handel i naprawa pojazdów samochodowych (o 6,7%) oraz zakwaterowanie i gastronomia (o 6,5%), natomiast zmniejszyło się w sekcjach obsługa rynku nieruchomości (o 7,7%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,3%).

Wykres 15. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Chart 15. Structure of average paid employment by PKD 2007 section

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

W końcu 2018 r. w województwie wielkopolskim zaobserwowano poprawę sytuacji na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Stopa bezrobocia rejestrowanego była niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku przewyższyła liczbę nowo zarejestrowanych.

W końcu grudnia 2018 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego wyniosła 50,9 tys. i była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 8,0 tys., tj. o 13,6%) oraz w 2015 r. (o 42,4 tys., tj. o 45,5%). Bezrobotni mieszkańcy wsi stanowili 47,9% ogółu bezrobotnych w województwie (przed rokiem 48,0%). W skali kraju na koniec 2018 r. liczba bezrobotnych była o 10,4% mniejsza niż rok wcześniej, a w stosunku do 2015 r. jej spadek wyniósł 38,0%.

W województwie wielkopolskim w końcu 2018 r. spadek liczby bezrobotnych, w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano w trzydziestu trzech powiatach, najwyższy w powiecie kolskim (o 29,0%). Wzrost liczby bezrobotnych zaobserwować można w dwóch powiatach: tureckim (o 1,9%) i wrzesińskim (o 0,8%).

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2017, poz. 1065, z późniejszymi zmianami).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które nie nabyły prawa do zasiłku lub je utraciły.

**Tabela 7. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Stan w dniu 31 XII**

*Table 7. Registered unemployment
As of 31st December*

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA <i>POLAND</i>				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. <i>Registered unemployed persons in thous.</i>	1954,7	1563,3	1081,7	968,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. <i>Newly registered unemployed persons^a in thous.</i>	3042,0	2368,8	1914,8	1662,1
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. <i>Persons removed from unemployment rolls^a in thous.</i>	2979,8	2630,6	2168,3	1774,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy <i>Unemployed persons per a job offer</i>	83	31	16	15
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % <i>Registered unemployment rate in %</i>	12,4	9,7	6,6	5,8
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. <i>Registered unemployed persons in thous.</i>	135,2	93,3	58,9	50,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. <i>Newly registered unemployed persons^a in thous.</i>	234,8	173,9	131,5	112,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. <i>Persons removed from unemployment rolls^a in thous.</i>	233,2	197,0	150,3	120,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy <i>Unemployed persons per a job offer</i>	61	21	14	13
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % <i>Registered unemployment rate in %</i>	9,2	6,1	3,7	3,1
POZNAŃ				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. <i>Registered unemployed persons in thous.</i>	11,2	8,0	5,0	4,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. <i>Newly registered unemployed persons^a in thous.</i>	22,9	14,6	11,5	9,7
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. <i>Persons removed from unemployment rolls^a in thous.</i>	21,9	17,0	13,0	10,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy <i>Unemployed persons per a job offer</i>	78	13	10	7
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % <i>Registered unemployment rate in %</i>	3,6	2,4	1,4	1,2

a W ciągu roku.

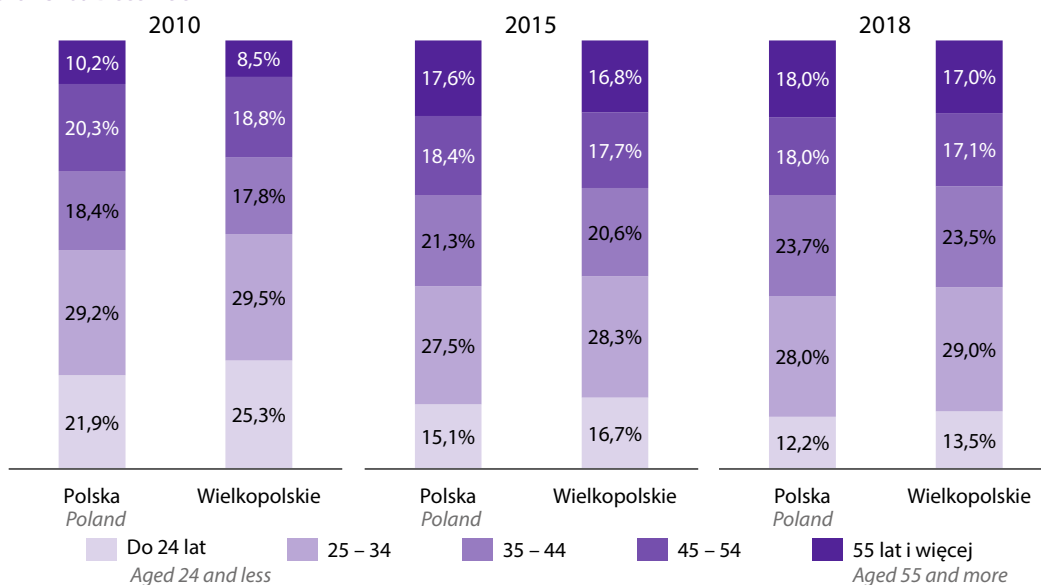
a During the year.

W końcu 2018 r. 80,7% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2017 r. – 82,9%); 89,9% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 89,2%).

W końcu grudnia 2018 r. w województwie wielkopolskim wśród bezrobotnych przeważały kobiety, ale ich liczba była o 12,1% mniejsza niż przed rokiem. Stanowiły one 61,8% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (rok wcześniej 60,8%). Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn w 2017 r. była o 15,9 % mniejsza niż w 2017 r.

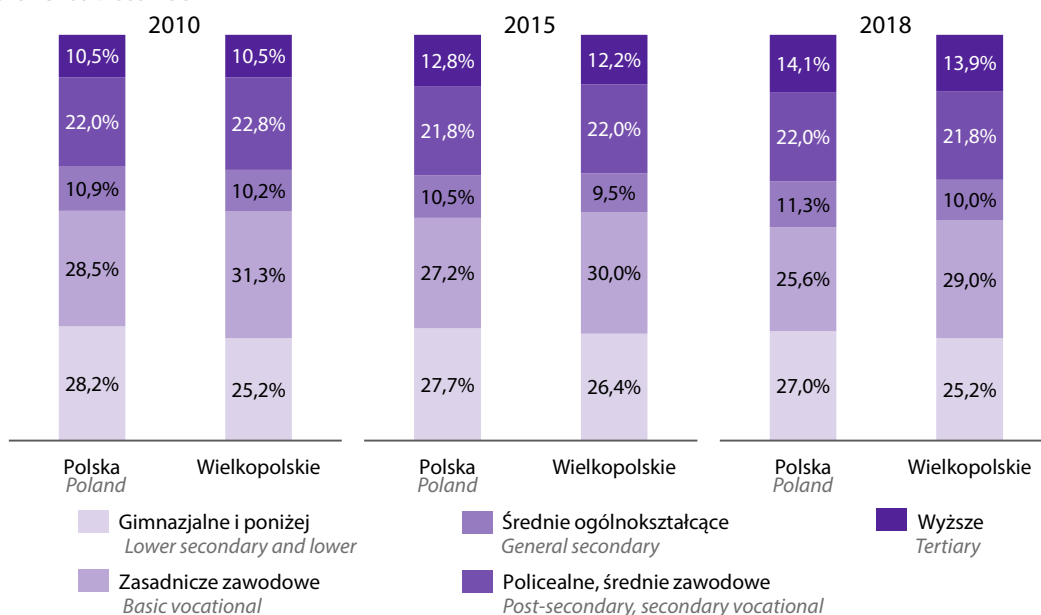
Wykres 16. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku
Stan w dniu 31 XII

Chart 16. Structure of registered unemployed persons by age
 As of 31st December

Wykres 17. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia
Stan w dniu 31 XII

Chart 17. Structure of registered unemployed persons by educational level
 As of 31st December

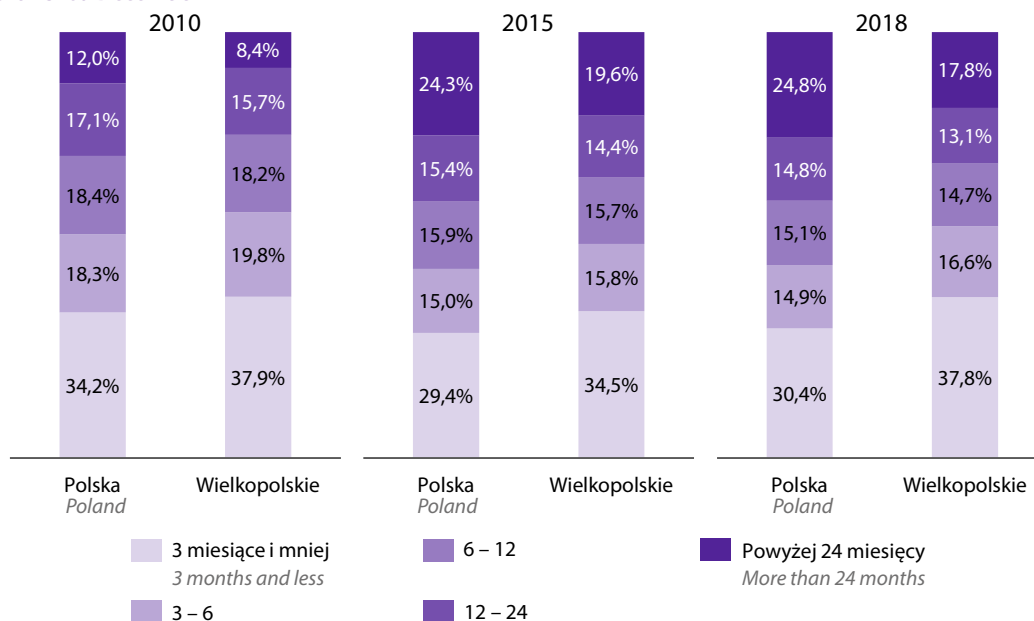

Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2018 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (14,7 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych nie zmienił się znacząco w porównaniu z poprzednim rokiem i stanowił 29,0%. Nieznacznie wzrósł udział osób w wieku 35–44 lat (o 0,9 p.proc. do 23,5%) oraz w wieku 45–54 lata (o 0,1 p.proc. do 17,1%), natomiast zmniejszył w wieku 55 lat i więcej (o 0,4 p.proc. do 17,0%) oraz poniżej 25 lat (o 0,6 p.proc. do 13,5%).

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (29,0% ogółu bezrobotnych) oraz gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (25,2%). Udział osób z najniższym wykształceniem zmniejszył się w porównaniu z 2017 r. o 1,4 p.proc. Liczba osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem w ciągu 2018 r. zmniejszyła się (o 11,6%), ale ich odsetek wzrósł o 0,3 p.proc. do poziomu 13,9%.

**Wykres 18. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy
Stan w dniu 31 XII**

*Chart 18. Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment
As of 31st December*

W 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy odnotowano spadek liczby bezrobotnych; największy wystąpił w przypadku osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy (o 24,7%, przy spadku udziału grupy o 1,9 p.proc.), a najmniejszy w kategorii do 3 miesięcy (o 6,8%, przy wzroście udziału grupy o 2,8 p.proc.).

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby ze stażem pracy 1–5 lat (26,1% liczby bezrobotnych ogółem) i w porównaniu z rokiem poprzednim udział tej grupy wzrósł najbardziej, tj. o 0,5 p.proc. Natomiast w porównaniu do 2015 r. najmocniej zmalał odsetek bezrobotnych bez stażu pracy (o 2,5 p.proc. do 10,1%) oraz ze stażem pracy 20–30 lat (o 1,1 p.proc. do 9,8%).

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w końcu grudnia 2018 r. stanowili 82,2% ogółu bezrobotnych. Najliczniejszą grupą byli długotrwale bezrobotni (21,8 tys. osób, tj. o 22,1% mniej niż w 2017 r.), których udział w populacji bezrobotnych wyniósł 42,9%. Odsetek bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia ukształtował się na poziomie 27,6%, a osób w wieku powyżej 50 roku 25,8%. W 2018, w porównaniu z rokiem poprzednim, spadła liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 9,6%), ale udział tej grupy w bezrobotnych ogółem zwiększył się o 0,2 p.proc. i osiągnął 3,6%. Odsetek bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia ukształtował się na poziomie 23,2%, a osób posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia – 0,3%. Odsetek bezrobotnych niepełnosprawnych ukształtował się na poziomie 8,0%, przy spadku ich liczby o 0,6 tys., tj. o 12,3%.

Tabela 8. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim
Table 8. Registered unemployment in wielkopolskie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
Bezrobotni zarejestrowani ^a : <i>Registered unemployed persons^a:</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands persons</i>	77,6	65,8	63,2	58,9	60,5	52,4	51,2	50,9
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	80,2	80,3	80,8	75,8	78,0	79,7	81,1	86,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): <i>Newly registered unemployed persons (inflow)</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands persons</i>	35,5	28,6	34,4	33,0	30,6	24,6	28,8	28,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	80,2	80,6	89,3	84,7	86,1	86,1	83,7	86,8
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): <i>Persons removed from unemployment rolls (outflow)</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands persons</i>	35,6	40,3	37,0	37,4	28,9	32,7	30,0	29,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	87,2	80,4	87,5	94,7	81,1	81,1	81,1	77,7
Płynność bezrobocia (napływ-odpływ) w tysiącach osób <i>Fluctuation in unemployment (inflow-outflow) in thousands persons</i>	-0,1	-11,8	-2,5	-4,4	1,7	-8,1	-1,1	-0,4
Stopa bezrobocia ^a w % <i>Registered unemployment rate^a in %</i>	4,9	4,1	4	3,7	3,7	3,2	3,2	3,1

^a Stan w końcu okresu.

a At the end of the reference period.

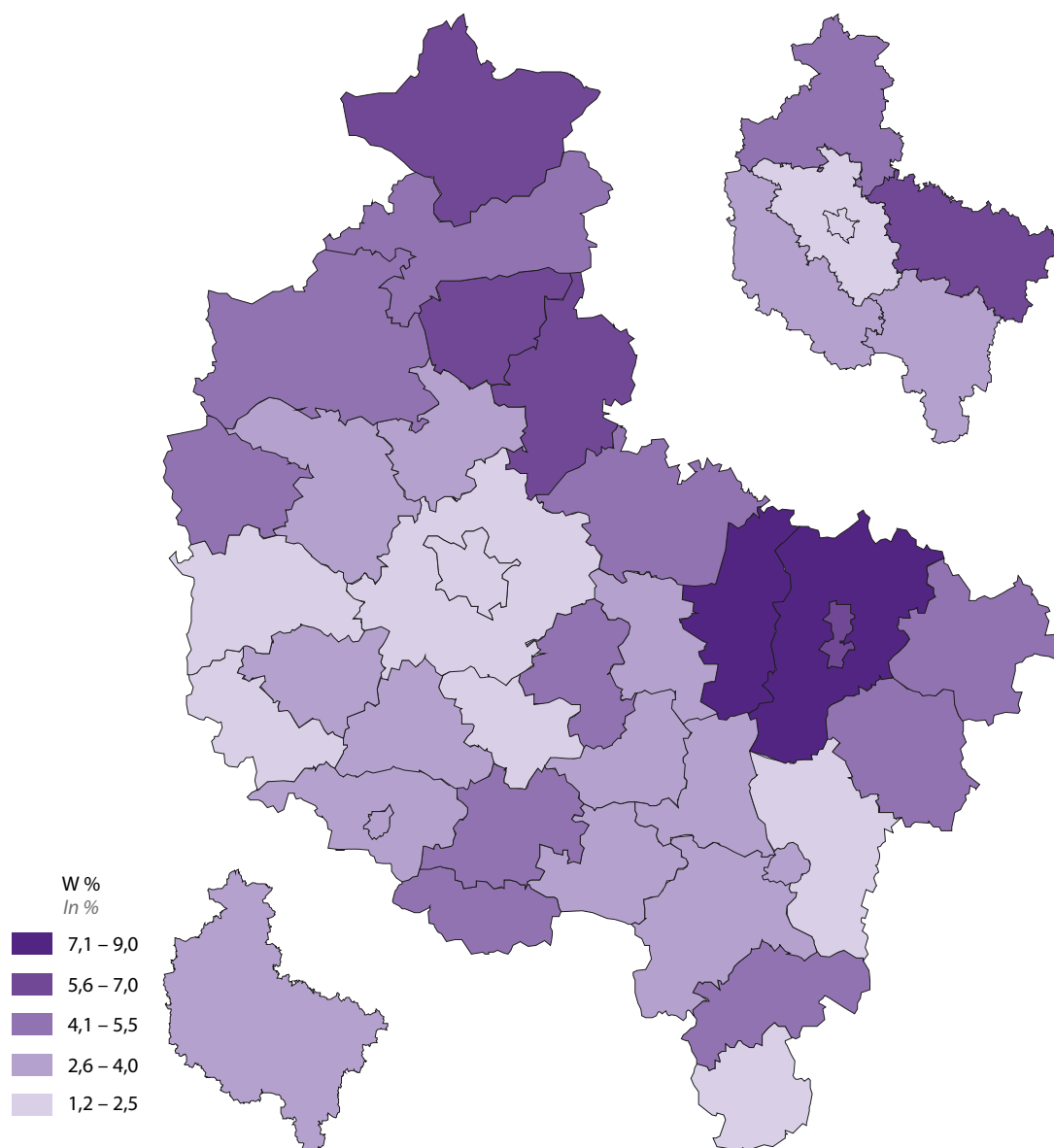
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim w kolejnych miesiącach 2018 r. była niższa od notowanej w analogicznych okresach 2017 r., a maksymalna zmiana wynosiła 1,3 p.proc. Podobna sytuacja wystąpiła w kraju. W końcu grudnia 2018 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce osiągnęła 5,8%, tj. o 0,8 p.proc. mniej niż przed rokiem i o 3,9 p.proc. mniej w porównaniu z 2015 r. W województwie wielkopolskim w końcu 2018 r. stopa bezrobocia rejestrowanego była najniższa w kraju i ukształtowała się na poziomie 3,1%, tj. o 0,6 p.proc. mniej niż rok wcześniej oraz o 3,0 p.proc. mniej w stosunku do 2015 r.

Spadek stopy bezrobocia w skali roku odnotowano w niemal wszystkich powiatach, wyjątek stanowił powiat turecki (wzrost o 0,1 p.proc. do 4,4%). Nadal obserwowano dość duże zróżnicowanie terytorialne stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością tego wskaźnika w powiatach wyniosła 7,8 p.proc., lecz w skali roku zmniejszyła się o 2,2 p.proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: konińskim (9,0%), złotowskim (7,0%) oraz chodzieskim (6,9%), zaś najniższą – w Poznaniu (1,2%) i w powiatach: wolsztyńskim (1,4%) oraz poznańskim (1,4%).

**Wykres 19. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII**

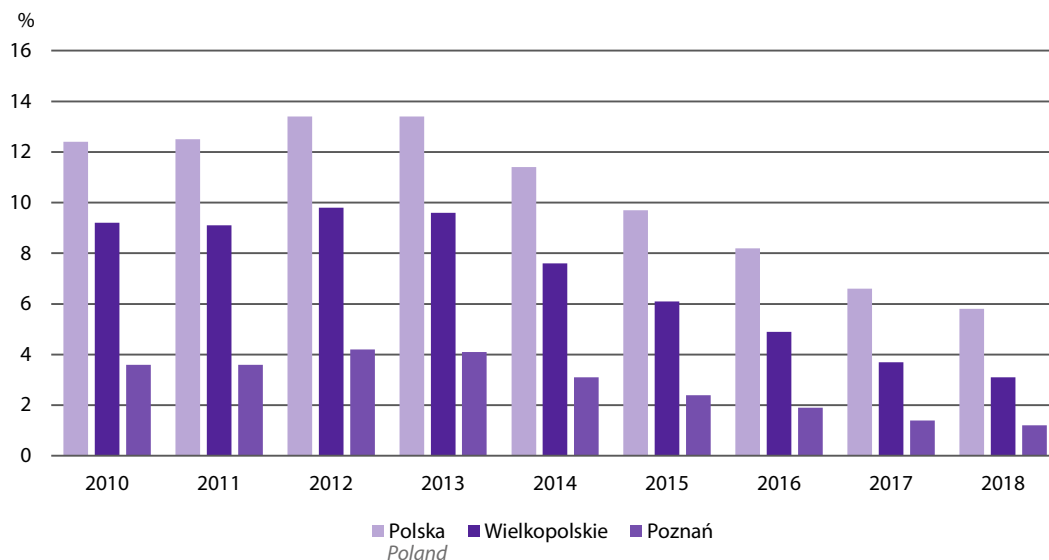
*Chart 19. Unemployment rate in wielkopolskie voivodship by subregion and powiat in 2018
As of 31st December*

W 2018 r. w województwie wielkopolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 112,6 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 18,8 tys., tj. o 14,3%) oraz mniejsza w porównaniu z zanotowaną w 2015 r. (o 61,2 tys., tj. o 35,2%). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do 2017 r. (0,2 p.proc.) i osiągnął 79,5%.

Wykres 20. Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 XII

Chart 20. Unemployment rate
 As of 31st December

W końcu grudnia 2018 r., w porównaniu z grudniem roku poprzedniego, w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł udział osób z prawem do zasiłku (do 19,3%, tj. o 2,1 p.proc.) oraz dotychczas pracujących (do 89,9%, tj. o 0,6 p.proc.). Spadł natomiast odsetek osób bezrobotnych wyrejestrowanych ogółem (do 15,8%, tj. o 1,8 p.proc.) oraz wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy (do 8,6%, tj. o 1,1 p.proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie wielkopolskim w ciągu 2018 r. skreślono 120,6 tys. osób, tj. o 19,8% mniej niż przed rokiem i o 38,8% mniej niż w analogicznym okresie 2015 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 58,8 tys. osób (wobec 73,5 tys. przed rokiem). Udział bezrobotnych, którzy podjęli pracę w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym o 0,1 p.proc. do 48,7%. Wzrósł natomiast udział osób wyrejestrowanych z innych przyczyn (o 1,8 p.proc. do 7,0%), wskutek niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 1,3 p.proc. do 18,4%), z tytułu podjęcia działalności gospodarczej (o 0,6 p.proc. do 2,8%) oraz w wyniku dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego (o 0,4 p.proc. do 7,2%).

W 2018 r. w województwie wielkopolskim bilans bezrobotnych kształtował się korzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 8,0 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 93,4%; w Polsce wskaźnik ten wyniósł 93,6%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie wielkopolskim w ciągu całego 2018 r. miały do dyspozycji 103,8 tys. ofert pracy, tj. o 16,4% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 13 bezrobotnych (wobec 14 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był niższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiatach: krotoszyńskim, ostrzeszowskim oraz śremskim (4 osoby na 1 ofertę), kępińskim, Kaliszu, wrzesińskim (5 osób) oraz kościańskim i Poznaniu (po 7 osób). Natomiast w powiecie konińskim na 1 ofertę pracy przypadało 231 osób bezrobotnych.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

Labour Force Survey

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2018 r. w województwie wielkopolskim pokazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- zmniejszyła się liczba bezrobotnych oraz spadła stopa bezrobocia ogółem,
- zwiększył się udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności,
- zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- zmniejszyła się liczba biernych zawodowo.

W IV kwartale 2018 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie liczyła 1643 tys. osób, biernych zawodowo – 1157 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (1595 tys. osób) i bezrobotni (49 tys.).

Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej. Od I kwartału 2016 r. zastosowano kalibrację wyników na poziomie województwa, w miejsce stosowanej dotąd kalibracji na poziomie kraju, z uwzględnieniem stosowanych dotąd kryteriów demograficznych.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa niewielkiej zmianie w stosunku do notowanej w IV kwartale 2017 r. oraz w IV kwartale 2015 r. W odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zwiększył się udział pracujących (o 1,8 p.proc.) oraz spadł odsetek biernych zawodowo (o 1,5 p.proc.). W porównaniu z IV kwartałem 2015 r. – zwiększył się udział pracujących (o 2,1 p.proc.), natomiast spadł odsetek bezrobotnych (o 1,1 p.proc.).

Tabela 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Table 9. Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter

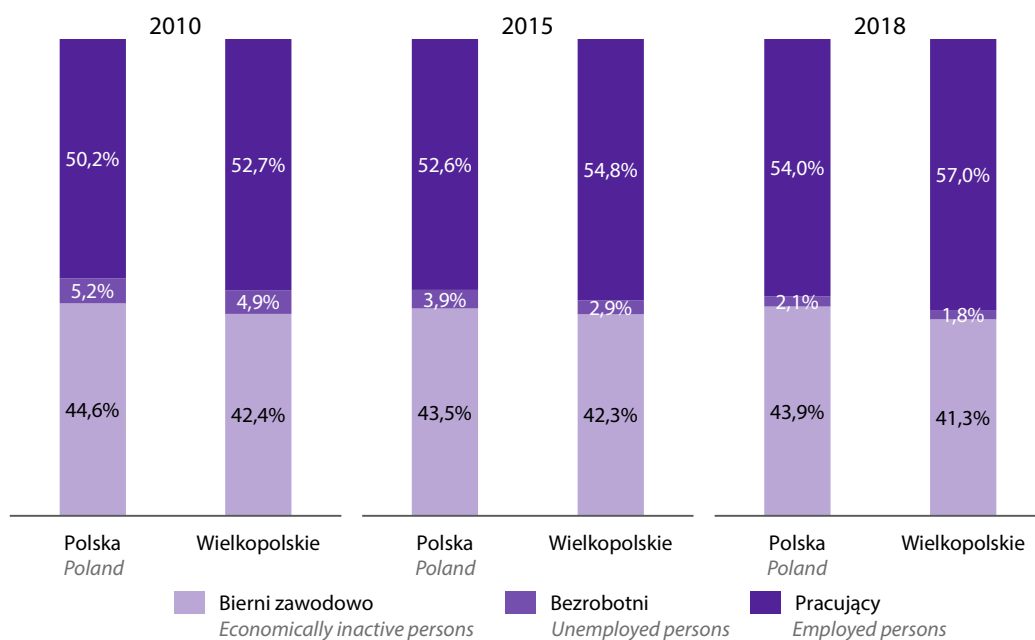
Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thous.</i>	17154	17490	17173	17058
pracujący <i>employed persons</i>	15557	16280	16404	16409
bezrobotni <i>unemployed persons</i>	1597	1210	769	649
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons in thous.</i>	13826	13473	13402	13353
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	55,4	56,5	56,2	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	50,2	52,6	53,7	54,0
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	9,3	6,9	4,5	3,8

Tabela 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (dok.)
Table 9. Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thous.</i>	1483	1327	1605	1643
pracujący <i>employed persons</i>	1356	1261	1549	1595
bezrobotni <i>unemployed persons</i>	127	66	56	49
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons in thous.</i>	1090	972	1202	1157
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	57,6	57,7	57,2	58,7
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	52,7	54,8	55,2	57,0
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	8,6	5,0	3,5	3,0

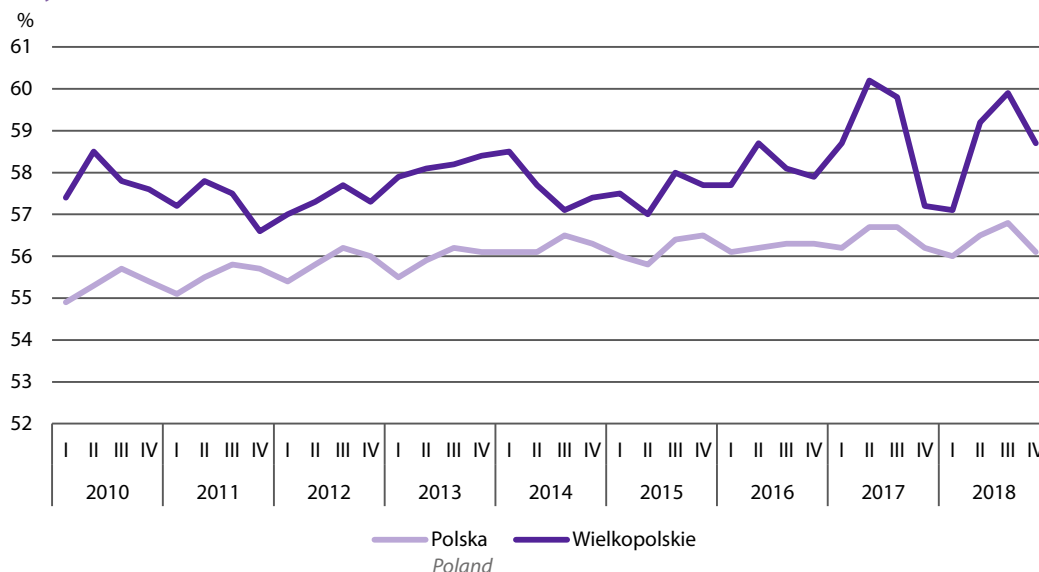
Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2018 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 2,4%, natomiast w odniesieniu do IV kwartału 2015 r. wzrosła o 23,8%. W omawianym okresie współczynnik aktywności zawodowej w województwie ukształtował się na poziomie 58,7% (w kraju 56,1%). W województwie zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się o 1,5 p.proc. wobec notowanego rok wcześniej i o 1,0 p.proc. w odniesieniu do analogicznego kwartału 2015 r. (w skali kraju zaobserwowano odpowiednio spadek o 0,1 p.proc. i o 0,4 p.proc.). W analizowanym okresie w województwie wielkopolskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (68,7%, wobec 49,4%).

Wykres 21. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale
Chart 21. Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter

Wykres 22. Współczynnik aktywności zawodowej

Chart 22. Activity rate

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

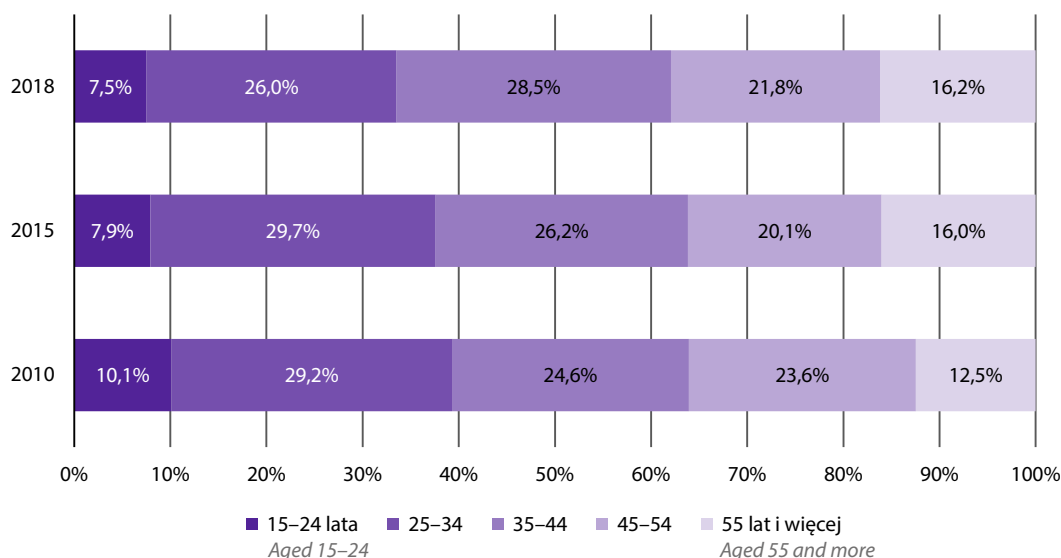
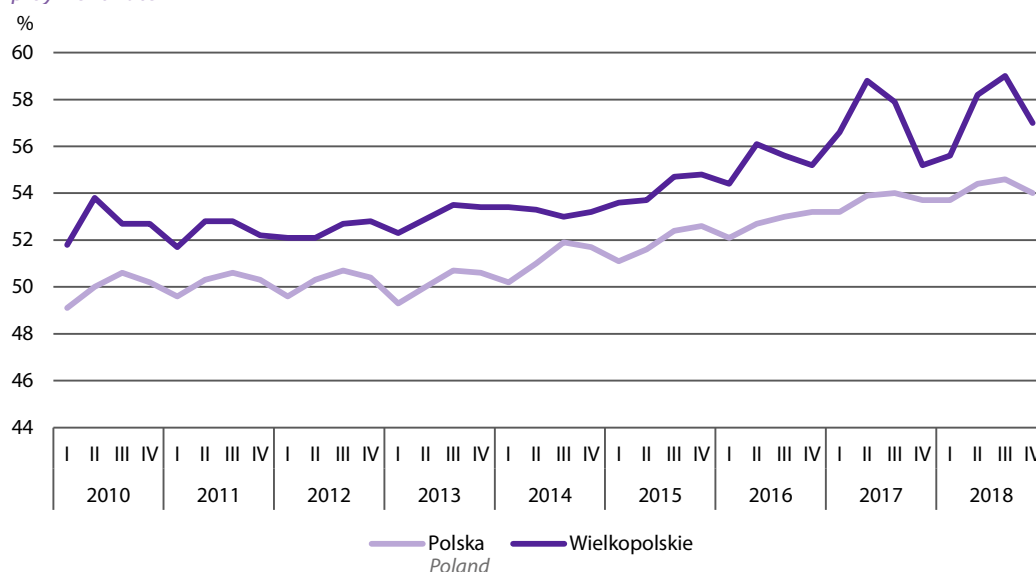
- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2018 r. liczyła 1595 tys., tj. o 3,0% więcej niż przed rokiem (w przypadku mężczyzn wzrost o 1,1%, a wśród kobiet również wzrost o 5,6%). W IV kwartale 2018 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15–24 lata (7,5%) oraz 55 lat i więcej (16,2%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek mieściły się w granicach 21,8–28,5%.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia w województwie wielkopolskim w IV kwartale 2018 r. wzrósł o 1,8 p.proc. w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku i wyniósł 57,0% (w kraju 54,0%; wzrost o 0,3 p.proc.). Wśród mężczyzn wskaźnik zatrudnienia osiągnął 66,8% (w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. wzrost o 0,9 p.proc.), natomiast w grupie kobiet wyniósł 47,8% (wzrost o 2,6 p.proc.).

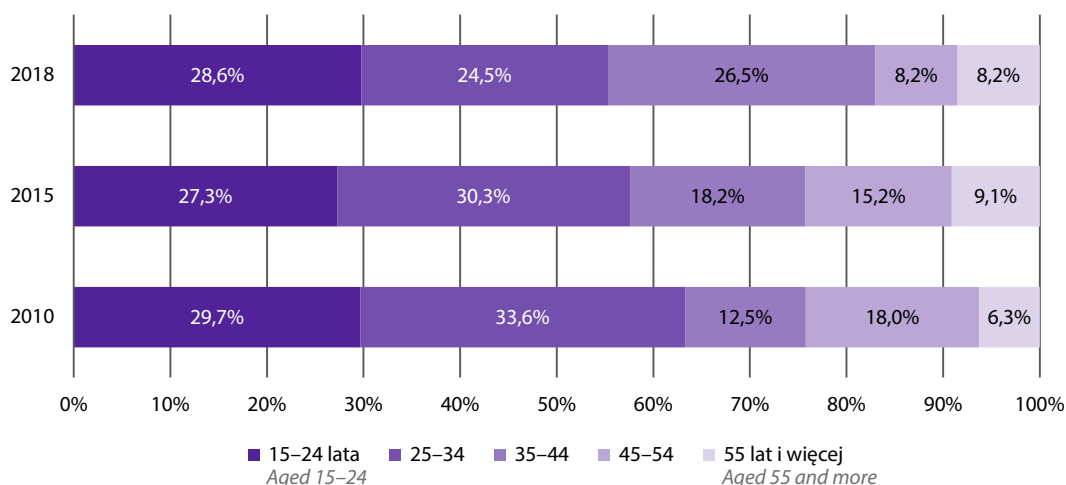
Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wykres 23. Struktura pracujących według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale*Chart 23. Structure of employed persons by age in wielkopolskie voivodship in the 4th quarter***Wykres 24. Wskaźnik zatrudnienia***Chart 24. Employment rate*

W IV kwartale 2018 r. liczba bezrobotnych w województwie wielkopolskim wyniosła 49 tys. i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zmniejszyła się o 7 tys., tj. o 12,5%. Spadek ten był szybszy wśród mężczyzn niż kobiet (odpowiednio o 19,4% i 4,2%).

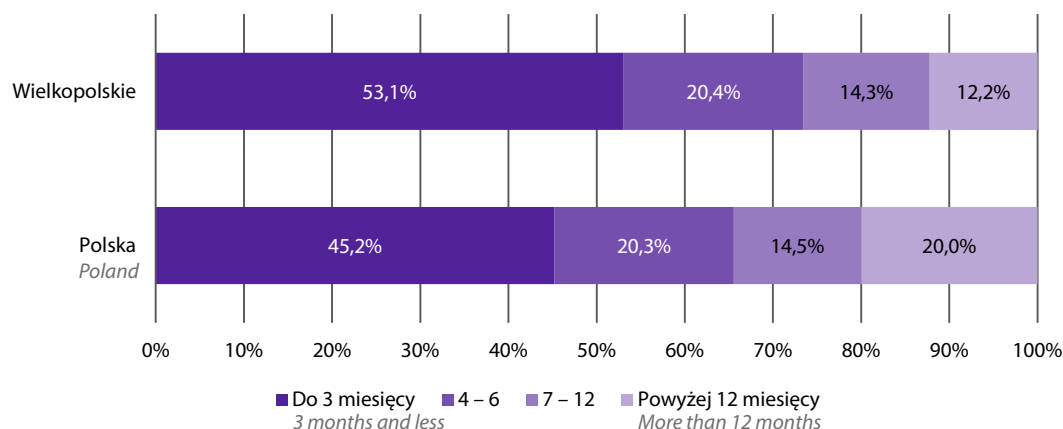
Analiza bezrobotnych pod względem wieku w IV kwartale 2018 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału 15–24 lata (28,6% ogółu bezrobotnych). Natomiast najmniejszy udział w zbiorowości bezrobotnych miały osoby należące do przedziału 45-54 (8,2%) oraz 55 lat i więcej (8,2%).

Wykres 25. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale
 Chart 25. Structure of unemployed persons by age in wielkopolskie voivodship in the 4th quarter

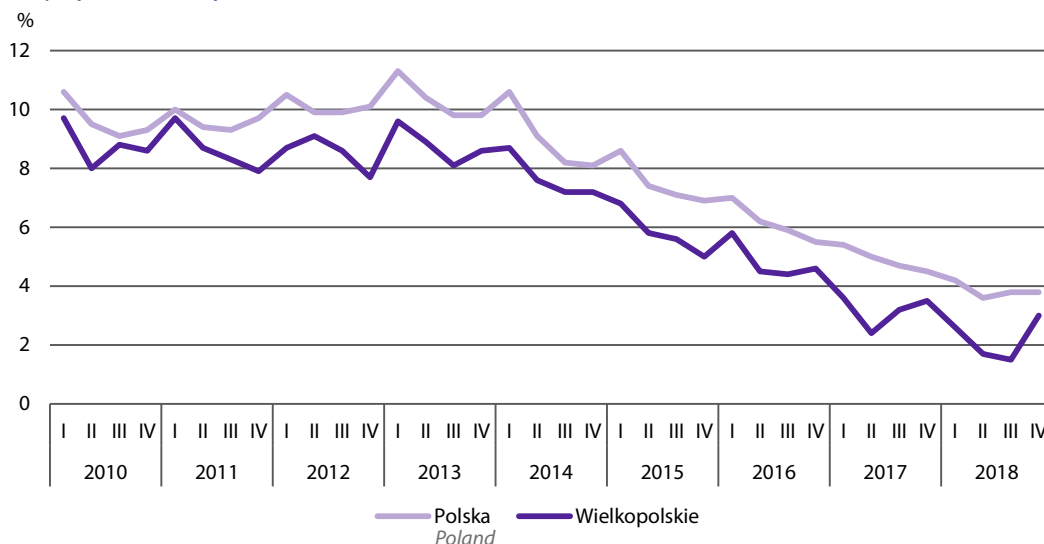
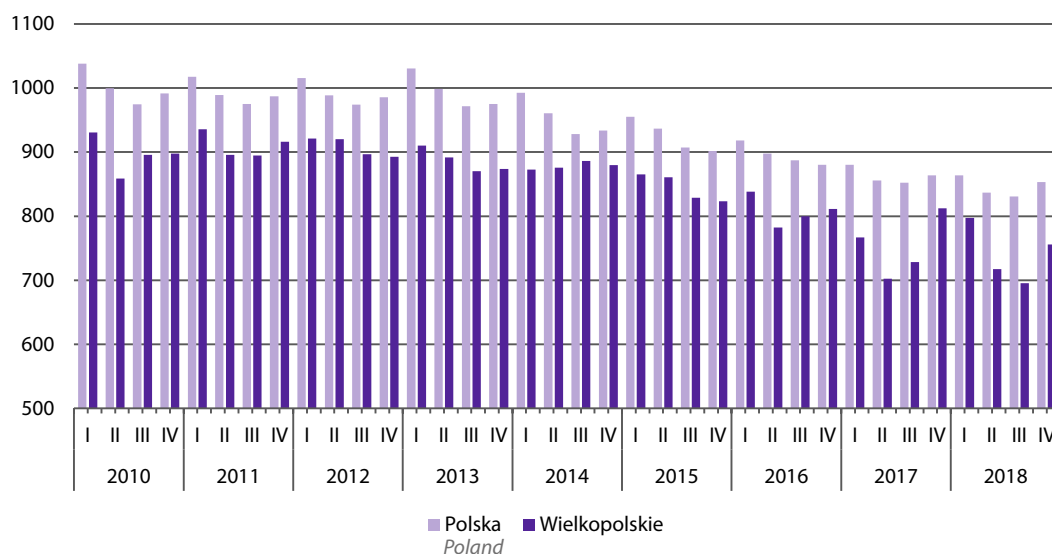
Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2018 r. w województwie wielkopolskim wyniósł 7,8 miesiąca (w kraju – 9,5 miesiąca). W ciągu roku czas ten uległ skróceniu o połowę (w Polsce o 1,2 miesiąca). W analizowanym okresie w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) kształtowała się na poziomie 6 tys. i stanowiła 12,2% ogółu bezrobotnych (wobec 48,2% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2018 r. udział osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych osiągnął 20,0% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zmniejszył się o 5,2 p.proc.

Wykres 26. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale
 Chart 26. Structure of unemployed persons by duration of unemployment in in the 4th quarter

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2018 r. w województwie wielkopolskim ukształtowała się na poziomie 3,0% i była o 0,8 p.proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W stosunku do poprzedniego roku oraz do analogicznego okresu 2015 r. stopa bezrobocia w województwie zmniejszyła się odpowiednio o 0,5 p.proc. i 2,0 p.proc. (w Polsce – spadek odpowiednio o 0,7 p.proc. oraz o 3,1 p.proc.). W IV kwartale 2018 r. w województwie analizowany wskaźnik wyniósł w przypadku mężczyzn 2,7%, a wśród kobiet – 3,2%.

Wykres 27. Stopa bezrobocia według BAELChart 27. *Unemployment rate by LFS***Wykres 28. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących**Chart 28. *Number of unemployed persons per 1000 employed persons*

W IV kwartale 2018 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1157 tys. osób i stanowiła 41,3% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,9%. W ciągu roku liczba biernych zawodowo w województwie wielkopolskim zmniejszyła się o 3,7%, ale w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. zwiększyła się o 19,0%. W skali kraju w tym czasie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,4% i 0,9%. Wśród osób biernych zawodowo w województwie dominowały kobiety, których udział, w IV kwartale 2018 r., osiągnął 63,6%.

W IV kwartale 2018 r. na 1000 pracujących w województwie wielkopolskim przypadało 756 bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej wskaźnik ten wyniósł 812, natomiast w analogicznym okresie 2015 r. – 823. Zarówno w IV kwartale 2018 r. jak i analogicznych okresach 2017 r. i 2015 r., obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi w województwie było mniejsze niż średnio w kraju.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim w 2018 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2017 r. zwiększyło się również średnie wynagrodzenie za godzinę pracy oraz czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wykluczeniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Tabela 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Table 10. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018			
	w złotych in zlotys				2010=100	2015=100	2017=100
Polska Poland	3434,62	4121,41	4530,47	4852,29	141,3	117,7	107,1
Wielkopolskie	3141,53	3676,42	4147,65	4436,31	141,2	120,7	107,0
Poznań	3842,08	4524,74	5110,26	5405,94	140,7	119,5	105,8

W 2018 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło 4436,31 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 7,0%. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 4852,29 zł, co oznacza wzrost o 7,1% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem.

W 2018 r., w stosunku do roku poprzedniego, wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw w województwie, przy czym najwyższy notowano w informacji i komunikacji (o 12,1%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 10,5%), budownictwie (o 10,4%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 10,4%). Spadek wynagrodzeń stwierdzono w jednej sekcji, w obsłudze rynku nieruchomości (o 0,7%).

W omawianym okresie w województwie wielkopolskim najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto odnotowano w sekcjach: informacja i komunikacja oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę; przekroczyły one, odpowiednio o 68,9% i 64,5%, średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano w zakwaterowaniu i gastronomii oraz administrowaniu i działalności wspierającej (odpowiednio niższe o 27,0% i 21,8%).

W 2018 r. zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowali łącznie 1324,7 mln godzin, tj. o 4,1% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 558,5 mln (42,2% ogółu) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 394,2 mln (29,8%).

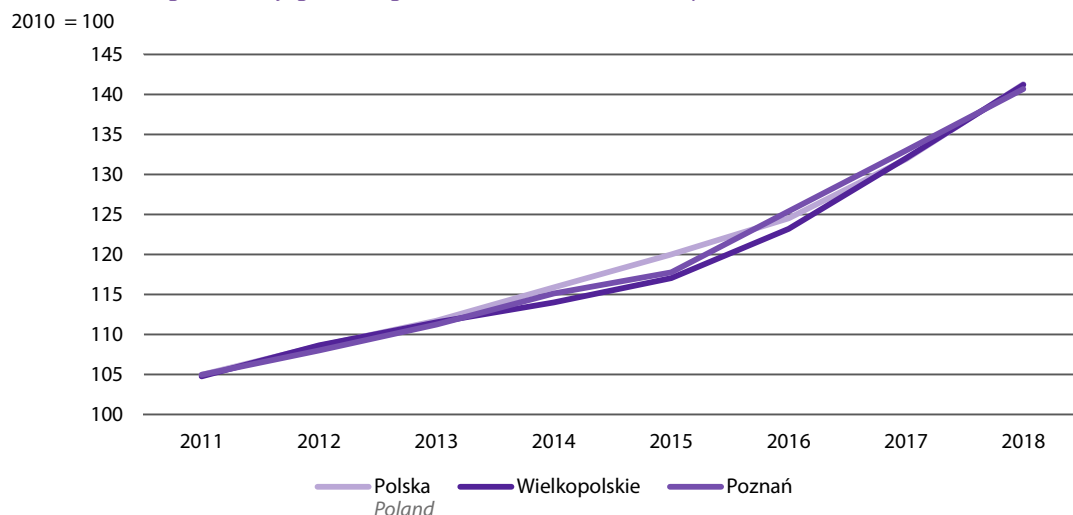
Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r. wyniósł 145 godziny. Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 30,71 zł. W porównaniu z 2017 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 7,5%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja – 49,47 zł, a najniższe w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 21,73 zł.

Tabela 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim*Table 11. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in wielkopolskie voivodship*

Sekcje Sections	2017				2018				
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100								w zł in zł
Ogółem Total	105,8	106,1	106,3	107,2	107,3	107,3	106,8	107,0	4436,31
w tym: of which:									
Przemysł Industry	105,3	105,9	106,6	107,0	107,4	107,9	107,5	107,5	4699,15
w tym: of which:									
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	105,7	105,2	114,1	114,0	106,1	120,0	110,0	109,3	6215,34
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	105,4	106,2	106,6	107,1	107,6	107,9	107,7	107,7	4624,59
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	105,4	104,5	105,6	106,5	109,8	107,6	106,1	105,1	7298,34
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage waste management and remediation activities	103,4	103,0	104,5	104,6	107,0	106,5	106,4	106,6	4413,26
Budownictwo Construction	109,9	107,6	106,5	106,6	109,2	110,8	110,4	110,4	4956,46
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	106,7	107,4	107,0	108,7	107,4	107,1	106,7	106,8	3985,57
Transport i gospodarka magazy- nowa Transportation and storage	109,8	106,7	107,6	108,9	103,7	103,6	102,1	101,5	3981,80
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	113,5	112,8	111,4	113,2	114,3	112,9	112,1	110,5	3236,48
Informacja i komunikacja Information and communication	104,8	106,6	107,8	106,2	114,5	108,1	108,8	112,1	7493,92
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	105,4	108,7	107,1	107,6	99,6	98,2	99,3	99,3	4838,58
Działalność profesjonalna, nauko- wa i techniczna ^a Professional, scientific and techni- cal activities ^a	101,0	103,6	102,7	103,4	115,8	114,3	111,5	110,0	5999,76
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	104,9	104,5	103,4	104,6	108,9	109,2	109,5	110,4	3467,82

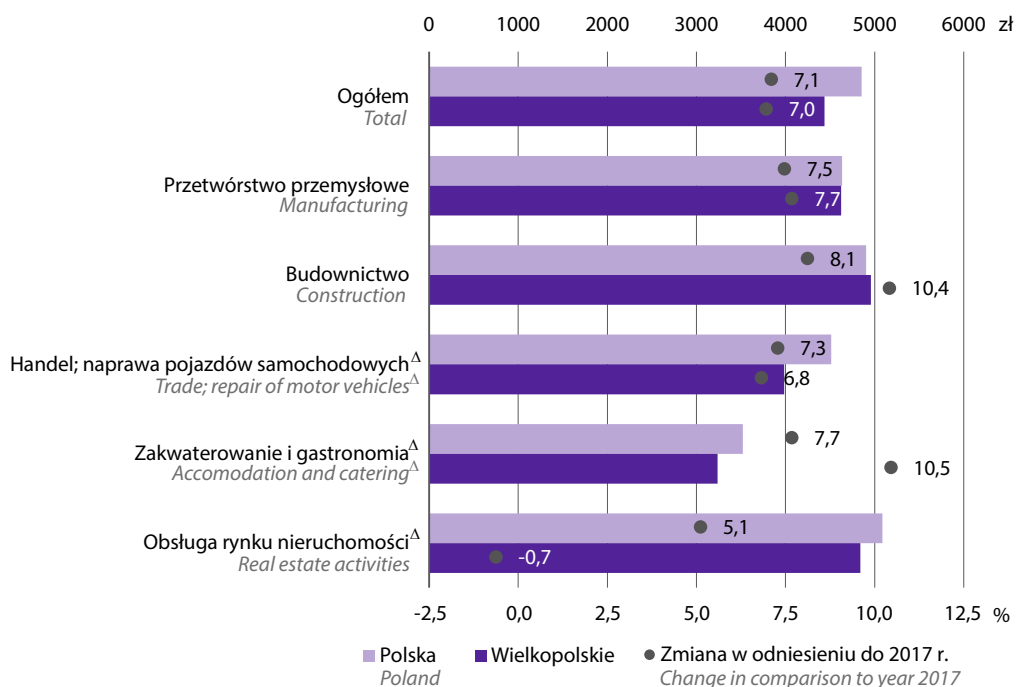
^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.^a It does not include the following divisions: Scientific research development and Veterinary activities.

Wykres 29. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
 Chart 29. *Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector*

Wykres 30. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r. w wybranych sekcjach
 Chart 30. *Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2018*

Chart 30. *Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2018*

Świadczenia społeczne

Social benefits

W 2018 r. w województwie wielkopolskim zwiększyła się liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia z ZUS, nie zmieniła się natomiast liczba osób pobierających emeryturę i renty rolników indywidualnych. Odnotowano wzrost zarówno przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez ZUS jak i świadczenia wypłacanego rolnikom indywidualnym.

W 2018 r. w województwie wielkopolskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 779,4 tys. osób i była większa od notowanej przed rokiem (o 25,2 tys. osób, tj. o 3,3%), jak i w 2015 r. (o 34,6 tys. osób, tj. o 4,6%). W kraju w omawianym roku świadczenia wypłacano przeciętnie 9199,0 tys. osób, czyli o 3,0% więcej niż w roku poprzednim i o 3,6% więcej niż w 2015 r.

Tabela 12. Świadczenia społeczne
Table 12. Social benefits

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018			
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>			2010=100	2015=100	2017=100	
POLSKA <i>POLAND</i>							
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	9243,4	8879,6	8935,2	9199,0	99,5	103,6	103,0
pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych razem <i>receiving benefits from non-agricultural social insurance system together</i>	7868,8	7676,5	7759,9	8041,5	102,2	104,8	103,6
w tym wypłacane przez ZUS ^a <i>paid by the Social Insurance Institution</i>	7491,4	7273,8	7358,2	7641,6	102,0	105,1	103,9
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1374,7	1203,2	1175,3	1157,4	84,2	96,2	98,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych razem w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension from non-agricultural social security system together in zł</i>	1642,90	2049,26	2138,03	2221,90	135,2	108,4	103,9
wypłacana przez ZUS ^a <i>paid by the Social Insurance Institution^a</i>	1588,95	1980,96	2072,44	2161,65	136,0	109,1	104,3
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	1755,19	2170,64	2253,57	2323,21	132,4	107,0	103,1
wypłacana przez ZUS ^a <i>paid by the Social Insurance Institution^a</i>	1698,35	2096,55	2182,45	2257,66	132,9	107,7	103,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł</i>	954,68	1179,63	1200,00	1226,85	128,5	104,0	102,2
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	996,18	1209,81	1221,69	1242,37	124,7	102,7	101,7

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

^a Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

Tabela 12. Świadczenia społeczne (dok.)
Table 12. Social benefits (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2010=100	2015=100	2017=100	
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP							
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thous.	766,8	744,8	754,2	779,4	101,6	104,6	103,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS receiving benefits paid by the Social Insurance Institution	640,6	627,8	636,8	662,1	103,4	105,5	104,0
rolników indywidualnych farmers	126,2	117,0	117,4	117,4	93,0	100,3	100,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł Average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution	1514,25	1897,51	1991,99	2089,24	138,0	110,1	104,9
w tym emerytura of which retirement pension	1655,39	2040,13	2128,21	2210,86	133,6	108,4	103,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł	946,32	1167,02	1181,02	1206,31	127,5	103,4	102,1
w tym emerytura of which retirement pension	1001,97	1199,29	1202,92	1220,98	121,9	101,8	101,5

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy; nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W 2018 r. udział osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 8,5% (rok wcześniej 8,4%). W 2018 r. województwo wielkopolskie znalazło się na trzeciej pozycji w kraju pod względem liczby świadczeniobiorców zarówno z ZUS (z udziałem 8,7%) jak i z KRUS (10,1%).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi)** dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Tabela 13. Świadczenia społeczne w województwie wielkopolskim

Table 13. Social benefits in wielkopolskie voivodship

Wyszczególnienie	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	751,7	751,7	751,7	754,2	776,0	777,3	778,1	779,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	100,5	100,4	100,4	100,6	103,2	103,4	103,5	103,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by the Social Insurance Institution</i>	634,0	634,1	634,3	636,8	657,8	659,3	660,4	662,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	100,6	100,5	100,5	100,8	103,8	104,0	104,1	104,0
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	117,6	117,6	117,4	117,4	118,2	118,0	117,7	117,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	99,8	99,8	99,7	99,7	100,5	100,4	100,2	100,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: <i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł</i>								
wypłacana przez ZUS <i>paid by the Social Insurance Institution</i>	1959,60	1969,01	1975,28	1991,99	2052,75	2071,63	2081,42	2089,24
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	101,8	102,1	102,2	102,9	104,8	105,2	105,4	104,9
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1170,93	1176,68	1178,40	1181,02	1194,84	1201,70	1204,64	1206,31
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	100,4	100,7	100,8	101,1	102,0	102,1	102,2	102,1

W 2018 r. w województwie emerytury i renty z ZUS otrzymywało 662,1 tys. osób, tj. o 4,0% więcej niż przed rokiem i o 5,5% więcej w stosunku do 2015 r. Liczba emerytów w województwie wzrosła o 8,6% w odniesieniu do 2017 r., zmniejszyła się jednak przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 11,0%) oraz osób pobierających renty rodzinne (o 1,1%). W 2018 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (70,0% całej zbiorowości), a najmniejszą osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (12,8%).

Podobnie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – liczba osób pobierających emerytury wzrosła, podczas gdy w pozostałych grupach świadczeniobiorców odnotowano spadek liczby osób w porównaniu z 2017 r. Emerytury i renty rolnicze w 2018 r., podobnie jak przed rokiem, pobierało 117,4 tys. osób. W odniesieniu do 2017 r. zaobserwowano spadek liczby osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy (o 6,1%) oraz renty rodzinne (o 1,7%).

Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 76,8%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 4,0% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

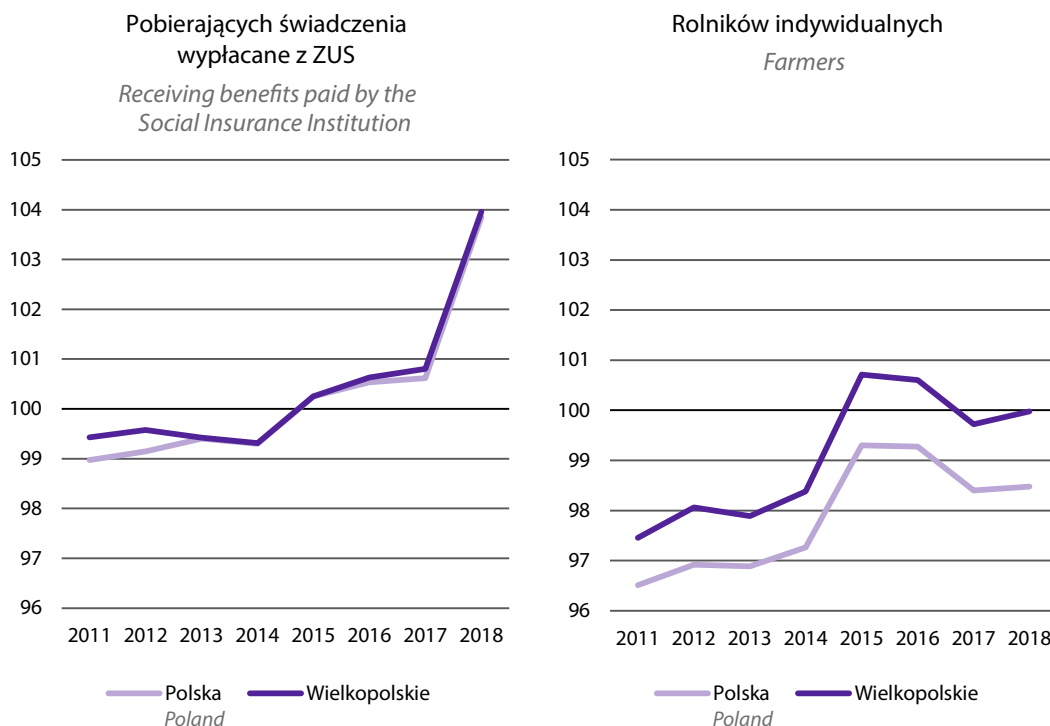
W 2018 r. w województwie przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 2089,24 zł i była o 4,9% wyższa niż przed rokiem (w kraju zanotowano wzrost o 4,3%). Takie samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1206,31 zł i zwiększyło się o 2,1% w ciągu roku.

Tendencję wzrostową obserwowano we wszystkich kategoriach świadczeń pobieranych z ZUS jak i rolników indywidualnych – zarówno w województwie, jak i w kraju. Największy wzrost w ciągu roku świadczeń wypłacanych przez ZUS odnotowano w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy (w województwie o 6,0%, a w kraju o 5,8%). Natomiast wśród świadczeń wypłacanych z KRUS w ciągu roku najbardziej wzrosła przeciętna renta rodzinna (w województwie o 7,0%, a w kraju o 6,7%).

W 2018 r. w województwie wielkopolskim wysokość świadczeń społecznych kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem przeciętnej wysokości świadczeń wypłacanych z ZUS województwo plasowało się na siódmym miejscu w kraju, a w przypadku świadczeń rolników indywidualnych – na trzynastym. W 2018 r. jedynym świadczeniem o wartości powyżej średniej krajowej (o 0,4%) była renta z tytułu niezdolności do pracy wypłacana przez KRUS. Przeciętna emerytura rolników indywidualnych była w województwie mniejsza niż w kraju o 1,7%, a renta rodzinna o 4,7%. Natomiast w przypadku wypłat z ZUS, emerytury były niższe od średniej krajowej o 2,1%, renty z tytułu niezdolności do pracy o 3,5%, a renty rodzinne o 4,8%.

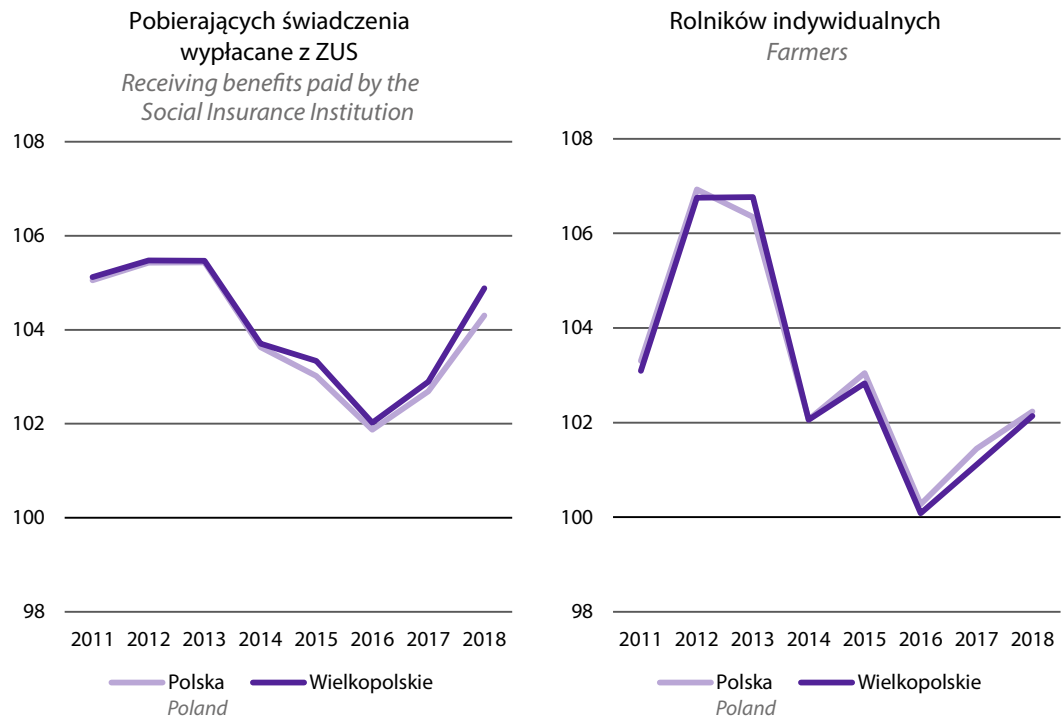
Wykres 31. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów Rok poprzedni = 100

Chart 31. Indices of average monthly number of retirees and pensioners
Previous year = 100

Wykres 32. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto
Rok poprzedni = 100

Chart 32. Indices of average monthly gross retirement pay and pension
 Previous year = 100

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych

Prices of goods and consumer services

W 2018 r. w województwie wielkopolskim ceny większości grup towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły w większym stopniu niż w kraju. Podobnie jak w Polsce, wzrost cen wystąpił w siedmiu grupach towarów i usług, a najwyższy odnotowano w zakresie transportu.

W 2018 r. w województwie wielkopolskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosły o 1,8% (wobec wzrostu o 1,6% średnio dla Polski). W województwie najbardziej zdrożały towary i usługi transportowe (o 5,9%), żywność i napoje bezalkoholowe (o 2,7%), towary i usługi edukacyjne (o 2,3%) oraz towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 2,1%). Mniej niż przed rokiem płacono tylko za odzież i obuwie (o 2,9%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju, gdzie zanotowano nieco mniejszy wzrost cen z wyjątkiem towarów i usług związanych ze zdrowiem oraz edukacją, a większy spadek cen odzieży i obuwia.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany. Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Tabela 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Table 14. Price indices of consumer goods and services

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			
POLSKA <i>POLAND</i>				
Ogółem <i>Total</i>	102,6	99,1	102,0	101,6
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,7	98,3	104,2	102,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	105,3	101,2	101,0	101,5
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,2	95,2	94,8	96,4
Mieszkanie <i>Dwellings</i>	103,3	100,5	101,6	101,8
Zdrowie <i>Health</i>	102,9	101,9	101,2	102,0
Transport <i>Transport</i>	106,2	91,1	103,8	104,2
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	99,7	100,7	101,4	101,3
Edukacja <i>Education</i>	102,7	101,1	101,2	102,4

Tabela 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Table 14. Price indices of consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Ogółem Total	102,8	98,9	102,3	101,8
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alkoholic beverages	102,0	98,0	104,4	102,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	106,2	101,2	100,7	101,6
Odzież i obuwie Clothing and footwear	96,5	96,8	95,5	97,1
Mieszkanie Dwellings	103,4	100,5	102,1	101,9
Zdrowie Health	103,0	102,2	101,1	101,7
Transport Transport	107,3	90,5	104,7	105,9
Rekreacja i kultura Recreation and culture	101,4	101,0	101,5	102,1
Edukacja Education	104,8	100,6	100,7	102,3

Tabela 15. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim

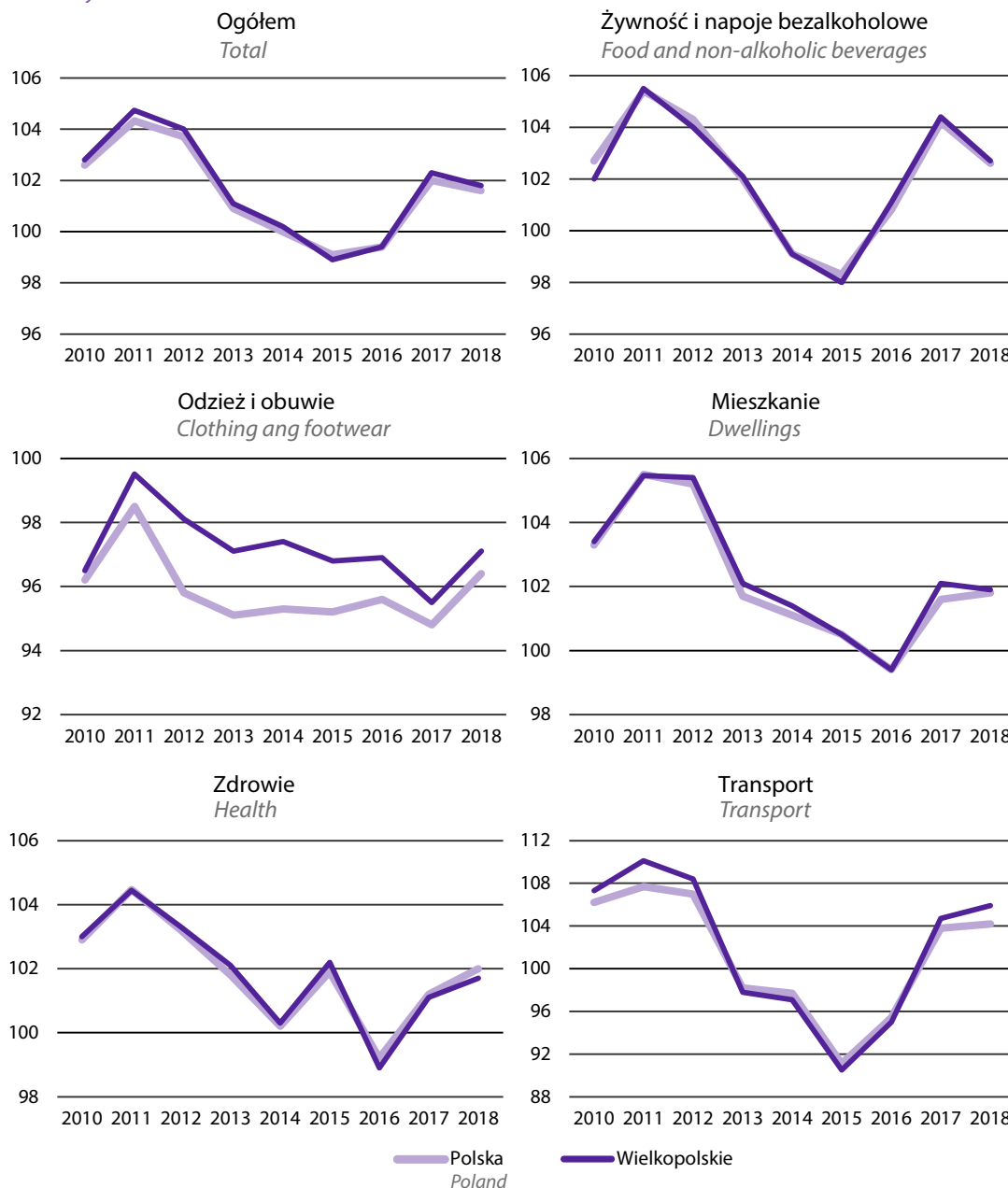
Table 15. Price indices of consumer goods and services in wielkopolskie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2017				2018			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem Total	102,4	102,0	102,1	102,6	101,6	101,9	102,2	101,6
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alkoholic beverages	104,0	103,3	104,5	105,7	103,8	103,4	102,2	101,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	100,7	100,5	100,6	100,9	101,4	101,5	102,1	101,6
Odzież i obuwie Clothing and footwear	95,6	95,4	95,3	95,9	96,5	96,7	97,2	98,2
Mieszkanie Dwellings	101,5	102,0	102,1	102,7	101,9	101,7	102,1	101,7
Zdrowie Health	101,2	100,7	101,1	101,4	101,1	101,5	101,7	102,8
Transport Transport	112,0	104,9	101,3	101,3	98,6	106,6	111,2	107,6
Rekreacja i kultura Recreation and culture	99,2	102,3	102,2	102,2	102,1	101,8	102,5	101,9
Edukacja Education	100,1	100,2	100,5	102,0	101,9	101,9	102,4	103,1

W 2018 r. w województwie wielkopolskim największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w III kwartale (o 2,2%), przy czym najbardziej zdrożały ceny towarów i usług związanych z transportem (o 11,2%). Był to równocześnie najwyższy w ciągu roku wzrost cen. Spadek cen w 2018 r. zaobserwowano dla odzieży i obuwia (wszystkie kwartały) oraz transportu (1 kwartał). W pozostałych grupach towarów i usług zaobserwowano wzrost cen we wszystkich kwartałach.

Wykres 33. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100

Chart 33. Price indices of consumer goods and services
 Previous year = 100

W grudniu 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie wielkopolskim najbardziej podrożały: cebula (o 44,1%), ziemniaki (o 37,6%), marchew (o 21,5%) oraz mąka pszenna (o 14,7%). Mniej płacono między innymi za jabłka (o 33,3%), cukier (o 16,9%) i jaja kurze (o 11,1%).

W grupie artykułów i usług nieżywnościowych najbardziej wzrosła cena oleju napędowego (o 14,4%), miksera elektrycznego (o 9,9%) oraz wizyty u lekarza specjalisty (o 9,3%). Spadła cena półbutów męskich skórzanych na podszewie nieskórzanej (o 3,6%), papierosów (o 2,8%) oraz biletu na przejazd autobusem miejskim (o 1,4%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Wykres 34. Zmiany cen detalicznych wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim w 2018 r.

Chart 34. Annual changes in retail prices of selected consumer goods and services in wielkopolskie voivodship in 2018

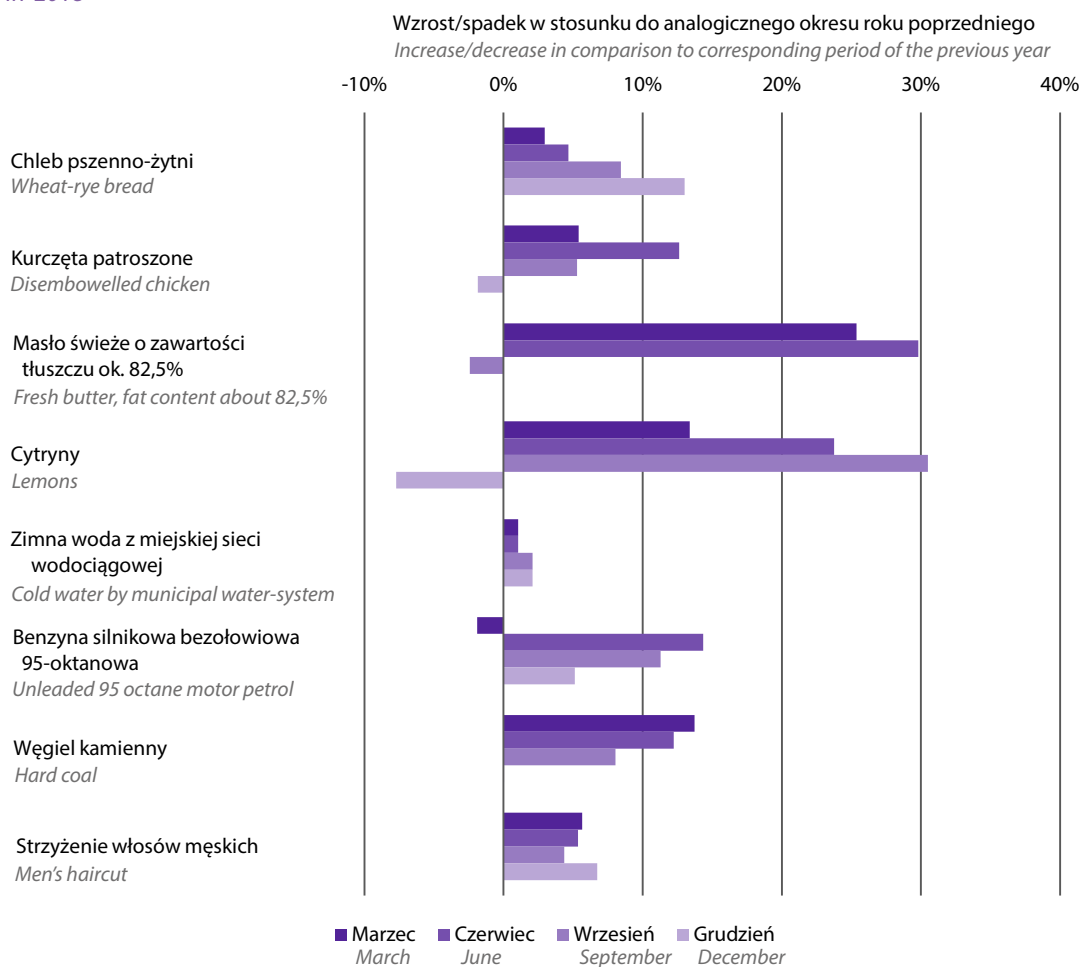

Tabela 16. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu
Table 16. Average retail prices of selected consumer goods and services in December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	
	w złotych in zł				2017 = 100
POLSKA POLAND					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat-rye bread – per 0,5 kg	2,08	2,21	2,31	2,56	110,8
Kurczęta patroszone – za 1 kg Disembowelled chicken – per 1 kg	5,96	6,60	7,11	6,92	97,3
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – za 1 kg Pork, boneless (centre loin) – per 1 kg	13,68 ^a	13,79 ^a	17,30	17,16	99,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg Pork ham, boiled – per 1 kg	21,65	24,01	26,26	26,91	102,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l Cow's milk: fat content 3-3,5%, sterilized – per 1 l	2,67	2,80	2,78	2,71	97,5
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g	4,27	3,98	6,75	6,54	96,9
Cebula – za 1 kg Onions – per 1 kg	2,25	2,20	2,01	2,96	147,3
Ziemniaki – za 1 kg Potatoes – per 1 kg	1,43	1,19	1,13	1,59	140,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg White sugar, crystallized – per kg	2,94	2,44	2,62	2,13	81,3
Sok jabłkowy – za 1 l Apple juice – per 1 l	3,64	3,63	3,60	3,81	105,8
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. Men's suit made of fabric containing wool – per set	467,17 ^b	662,30	665,00	606,31 ^c	x
Półbuty skórzane męskie na podszwie nieskórzanej – za 1 parę Low-cut leather shoes with non-leather sole – per 1 pair	164,09	197,64	202,07	206,43	102,2
Proszek do prania – za 300 g Washing powder – per 300 g	4,43 ^d	5,33 ^e	5,48	5,52	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³ Hot water – per 1 m ³	17,89	21,68	21,69	22,09	101,8
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim Single ticket for intra-urban bus	2,23	2,71	2,71	2,74	101,1
Bilet do kina Cinema ticket	15,23	18,39	19,58	19,90	101,6
Wizyta u lekarza specjalisty Consultation with a specialist doctor	69,63	90,26	100,85	106,31	105,4

a Mięso wieprzowe z kością. b Garnitur męski z elanowełny. c Inny udział wełny w tkaninie. d Za 400 g. e Za 280 g.
a Pork, bone in. b Men's suit fabrics of polyester-wool mix. c Other share of wool in the fabric. d Per 400 g. e Per 280 g.

Tabela 16. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)
Table 16. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	
	w złotych in zł				2017 = 100
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat-rye bread – per 0,5 kg	2,08	2,29	2,38	2,69	113,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg Disembowelled chicken – per 1 kg	5,66	6,24	7,05	6,92	98,2
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – za 1 kg Pork, boneless (centre loin) – per 1 kg	12,87 ^a	12,64 ^a	16,83	16,85	100,1
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg Pork ham, boiled – per 1 kg	20,85	22,48	24,50	25,39	103,6
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l Cow's milk: fat content 3-3,5%, sterilized – per 1 l	2,58	2,79	2,64	2,64	100,0
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g	4,11	3,92	6,48	6,48	100,0
Cebula – za 1 kg Onions – per 1 kg	2,15	2,24	2,04	2,94	144,1
Ziemniaki – za 1 kg Potatoes – per 1 kg	1,36	1,12	1,09	1,50	137,6
Cukier biały kryształ – za 1 kg White sugar, crystallized – per kg	2,94	2,42	2,54	2,11	83,1
Sok jabłkowy – za 1 l Apple juice – per 1 l	3,69	3,61	3,56	3,93	110,4
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. Men's suit made of fabric containing wool – per set	435,53 ^b	641,33	649,35	589,00 ^c	x
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę Low-cut leather shoes with non-leather sole – per 1 pair	162,05	188,20	193,25	186,37	96,4
Proszek do prania – za 300 g Washing powder – per 300 g	4,40 ^d	5,10 ^e	5,52	5,64	102,2
Ciepła woda – za 1 m ³ Hot water – per 1 m ³	17,07	20,51	20,37	20,72	101,7
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim Single ticket for intra-urban bus	2,36	3,03	2,96	2,92	98,6
Bilet do kina Cinema ticket	14,22	17,44	18,63	18,99	101,9
Wizyta u lekarza specjalisty Consultation with a specialist doctor	77,11	101,58	107,37	117,37	109,3

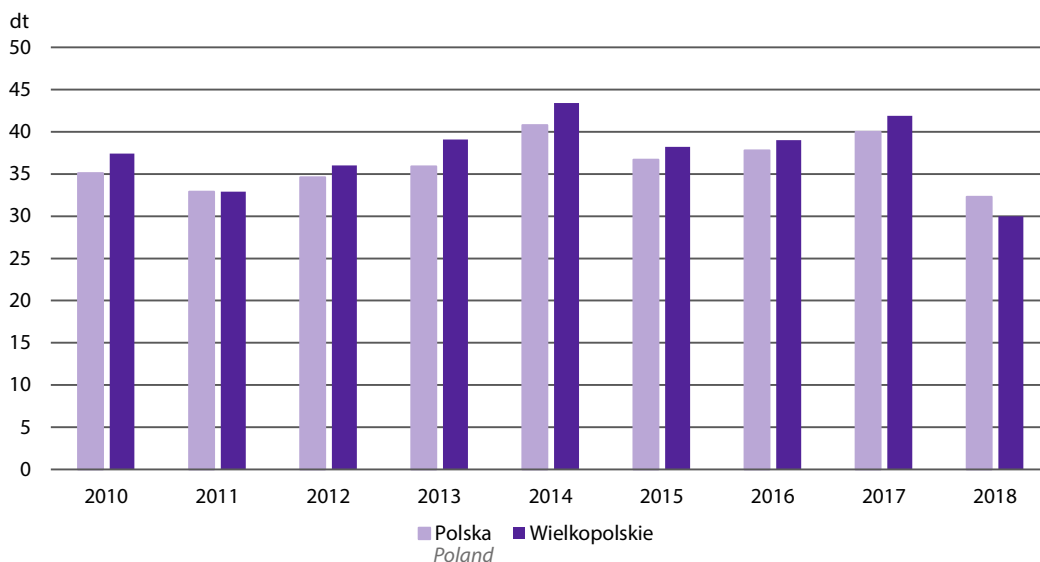
a Mięso wieprzowe z kością. b Garnitur męski z elanowełny. c Inny udział wełny w tkaninie. d Za 400 g. e Za 280 g.
a Pork, bone in. b Men's suit fabrics of polyester-wool mix. c Other share of wool in the fabric. d Per 400 g. e Per 280 g.

Produkcja roślinna
Crop production

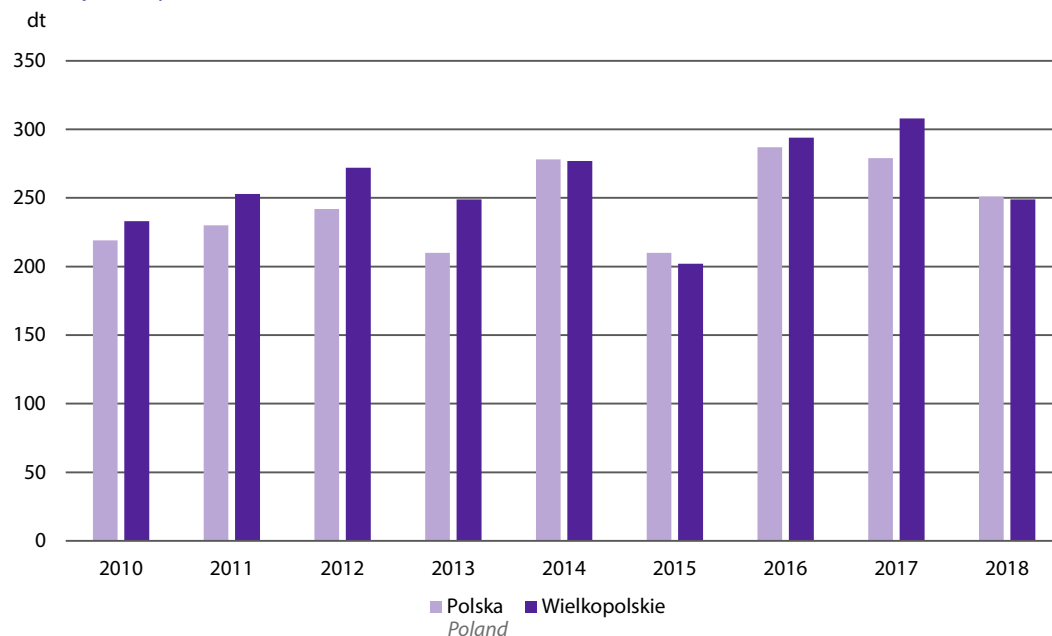
W 2018 r. w województwie wielkopolskim, na skutek spadku wydajności z jednostki powierzchni uzyskano niższą niż przed rokiem produkcję ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Niższe były także zbiory rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków, przy czym wpłynęło na to nie tylko gorsze plonowanie, ale również ograniczenie powierzchni uprawy.

Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2018 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 927,5 tys. ha i była większa o 0,4% od ubiegłorocznej oraz o 3,0% od notowanej w 2015 r. Areał przeznaczony pod uprawę tych gatunków w województwie stanowił 13,1% ich powierzchni w kraju. Średni plon uzyskany w 2018 r. wyniósł 30,0 dt z ha i był niższy od ubiegłorocznego o 28,4% oraz o 21,5% od uzyskanego w 2015 r. Plon uzyskany w województwie wielkopolskim był niższy o 7,1% od średniego plonu w kraju. Produkcja ziarna w 2018 r. została oszacowana na 2782,6 tys. ton, czyli była niższa o 28,1% od uzyskanej przed rokiem i o 19,1% od notowanej w 2015 r. Ziarno zebrane w województwie stanowiło 12,2% krajowej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.

Wykres 35. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha
Chart 35. Yields of basic and mixed cereals per 1 ha

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2018 r. wynosiła 98,9 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim obniżyła się o 9,4%, a w stosunku do 2015 r. była mniejsza o 13,7%. Powierzchnia ta stanowiła 11,7% powierzchni przeznaczonej pod uprawę tych gatunków w kraju. Średni plon wyniósł 23,1 dt z ha i był niższy o 10,5% od średnich plonów w kraju, a w odniesieniu do plonów uzyskanych w latach 2017 i 2015 był niższy odpowiednio o 18,4% i 26,9%. Łącznie zebrano 228,2 tys. ton ziarna rzepaku i rzepiku, tj. o 26,2% mniej niż przed rokiem i o 37,1% mniej niż w 2015 r. Zbiór na takim poziomie stanowił 10,5% krajowego zbioru rzepaku i rzepiku.

Wykres 36. Plony ziemniaków^a z 1 haChart 36. *Potatoe yields^a per 1 ha*

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding those grown in home gardens.

W 2018 r. pod ziemniaki (bez uprawy w ogrodach przydomowych) przeznaczono 31,8 tys. ha, czyli o 25,6% mniej niż w roku poprzednim, ale o 1,1% więcej niż w 2015 r. Powierzchnia ta stanowiła 10,9% areалу ziemniaków w kraju. Z 1 ha zebrano przeciętnie 249 dt ziemniaków, czyli o 19,1% mniej niż przed rokiem, ale o 23,3% więcej niż w 2015 r. W odniesieniu do średniego plonu w kraju, plon uzyskany w województwie był niższy o 0,8%. Produkcja ziemniaków ukształtowała się na poziomie 792,6 tys. ton i była niższa od ubiegłorocznej o 39,9%, ale przekraczała uzyskaną w 2015 r. o 24,6%. Ziemniaki zebrane w województwie wielkopolskim stanowiły 10,8% zbioru krajowego.

Pogłowie zwierząt gospodarskich*Animal production*

W odniesieniu do roku poprzedniego w 2018 r. obserwowano wzrost liczebności utrzymywanego w województwie pogłowia bydła, świń, owiec i drobiu.

W czerwcu 2018 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 1025,9 tys. szt. i stanowiło 16,5% pogłowia kraju. W stosunku do 2017 r. liczebność stada zwiększyła się o 1,9% (w kraju – była większa o 1,0%). Podobnie w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. odnotowano wzrost liczebności pogłowia o 7,9% (w kraju – o 4,0%).

Badania **pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego** prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w czerwcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w dniu 1 czerwca i 1 grudnia.

Udział krów w pogłowie bydła kształtował się w tym czasie na poziomie 27,2%, a w stadzie krów dominowały krowy mleczne, których udział wyniósł 93,3% (dla Polski udziały te wyniosły odpowiednio: 39,2% i 91,9%).

**Wykres 37. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych
Stan w czerwcu**

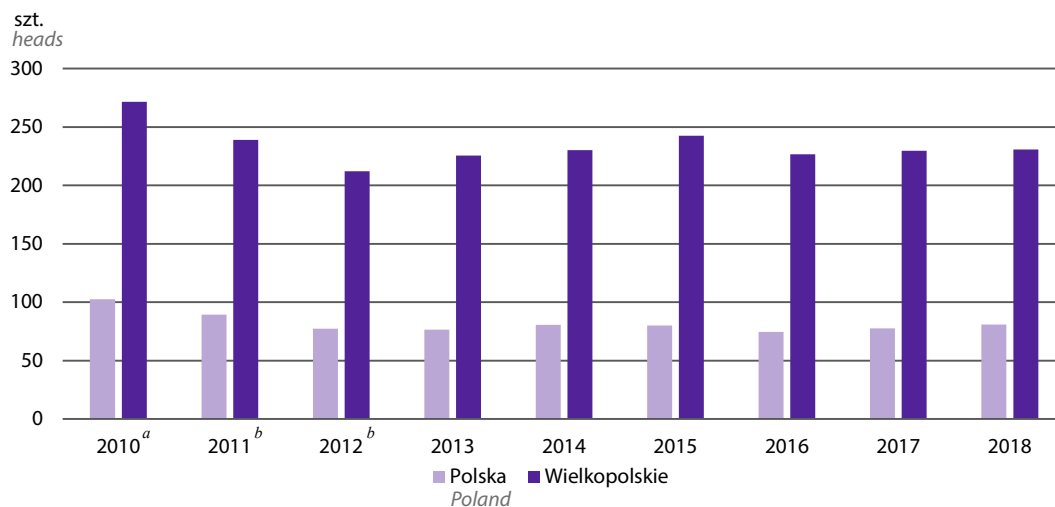
Chart 37. Cattle density per 100 ha agricultural land
As of June

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
^a Data of the Agricultural Census.

**Wykres 38. Obsada świń na 100 ha użytków rolnych
Stan w czerwcu**

Chart 38. Pigs density per 100 ha agricultural land
As of June

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w lipcu.
^a Data of the Agricultural Census. ^b As of July.

Pogłowie świń kształtowało się w tym czasie na poziomie 4085,8 tys. szt. Województwo wielkopolskie od lat jest największym producentem świń w kraju, a w czerwcu 2018 r. udział w krajowym pogłowie kształtował się na poziomie 34,5%. W odniesieniu do 2017 r. odnotowano wzrost liczebności pogłowia o 0,4% (w kraju – o 4,2%), a w porównaniu z 2015 r. spadek o 3,0% (w kraju odnotowano wzrost – o 1,6%). Decydujące o możliwościach reprodukcyjnych stada pogłowie loch na chów stanowiło 6,1% pogłowia świń w województwie i przeważały w nim lchy prośne, których udział wynosił 66,9% (dla Polski udziały te wyniosły odpowiednio 7,4% i 67,0%).

W czerwcu 2018 r. pogłowie owiec liczyło 21,2 tys. szt. i stanowiło 7,6% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba owiec była większa o 0,7% (w kraju – o 7,0%), a w odniesieniu do 2015 r. odnotowano wzrost liczebności o 22,0% (w kraju – o 22,8%).

W omawianym okresie pogłowie drobiu kształtowało się na poziomie 41705,0 tys. szt., a udział pogłowia województwa w krajowym pogłowie wyniósł 20,2%. W porównaniu z rokiem poprzednim jego stan zwiększył się o 12,9% (w kraju odnotowano wzrost – o 4,4%), natomiast w odniesieniu do stanu notowanego w 2015 r. – był większy o 29,4% (w kraju – o 26,2%).

Skup produktów rolnych

Procurement of agricultural products

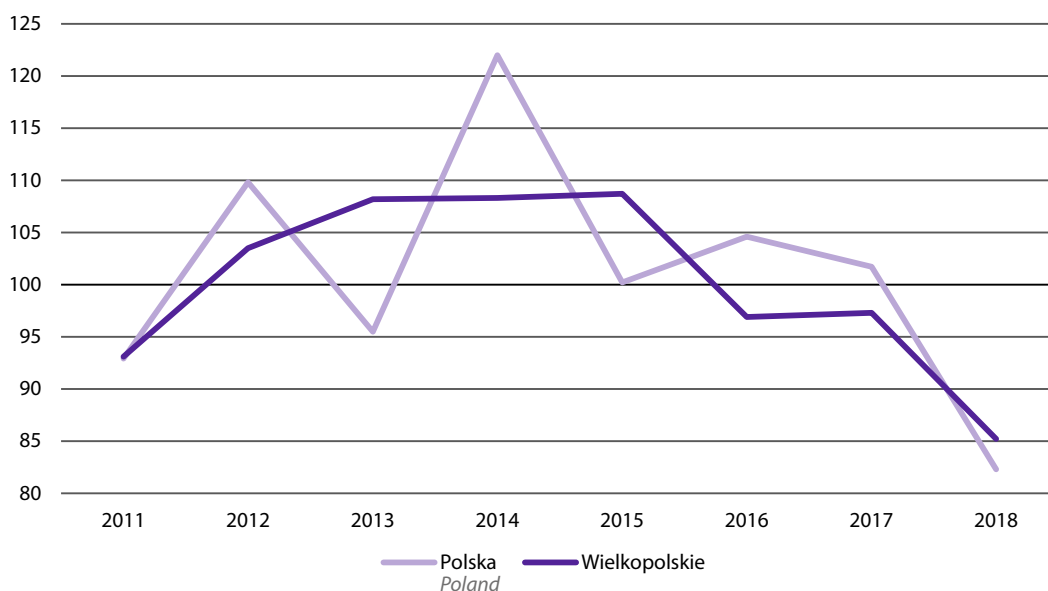
W 2018 r. odnotowano zmniejszenie dostaw do skupu zbóż (z wyjątkiem żyta, owsa z mieszankami zbożowymi i pszenżyta) oraz większości gatunków zwierząt rzeźnych (oprócz drobiu), natomiast większy był skup mleka.

W 2018 r. skupiono 1066,2 tys. ton podstawowych zbóż konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 12,4% skupu krajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup ten był niższy o 14,8%, a w porównaniu z 2015 r. – niższy o 19,7% (w kraju odnotowano w tym czasie spadek odpowiednio – o 17,7% i 12,5%). Skup pszenicy osiągnął poziom 620,9 tys. ton, tj. był niższy niż przed rokiem o 24,5% i o równocześnie był niższy od dostaw z 2015 r. o 19,9%. Skup żyta ukształtował się na poziomie 181,8 tys. ton i był większy zarówno od ubiegłorocznego – o 7,8%, jak i notowanego w 2015 r. – o 9,6%.

W 2018 r. skupiono 369,9 tys. ton ziemniaków, a ilość ta stanowiła 21,4% skupu krajowego. W porównaniu z rokiem poprzednim skup ten był niższy o 16,5%, a w odniesieniu do 2015 r. – niższy o 8,4% (w kraju, w stosunku do poprzedniego roku, odnotowano spadek o 5,0%, a do 2015 r. – wzrost o 12,9%).

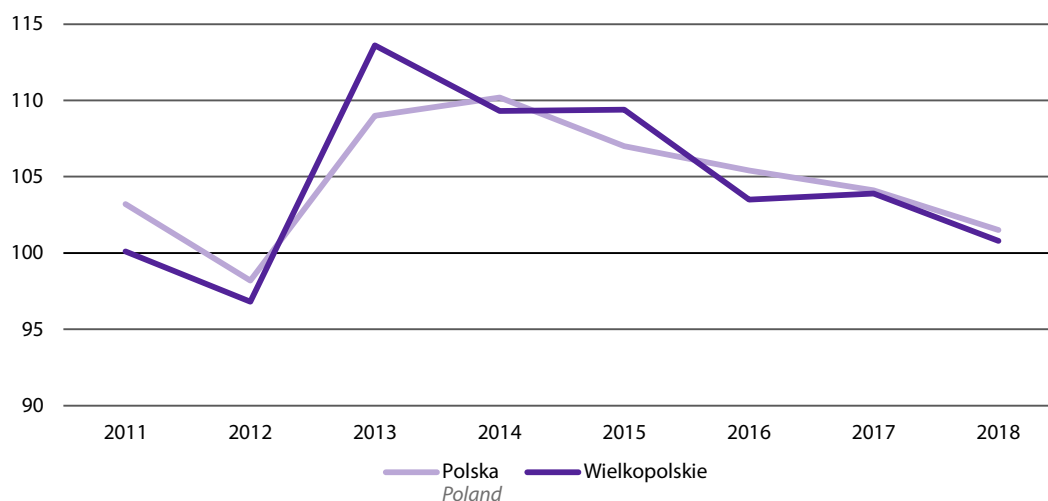
Wykres 39. Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)
Rok poprzedni = 100

Chart 39. *Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)*
Previous year = 100

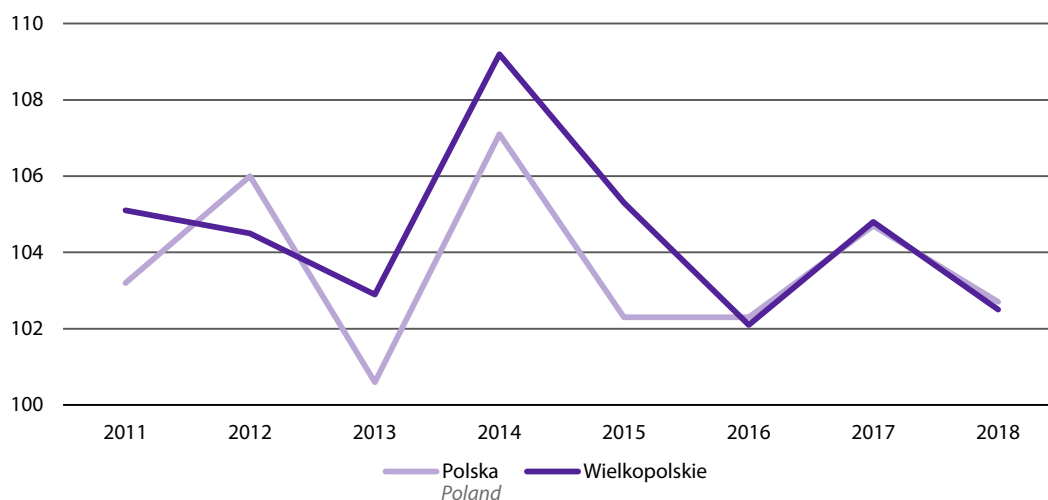
Wykres 40. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)
Rok poprzedni = 100

Chart 40. Indices of procurement of total animals (in live weight)
 Previous year = 100

Wykres 41. Dynamika skupu mleka krowiego
Rok poprzedni = 100

Chart 41. Indices of procurement of cow's milk
 Previous year = 100

Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej wyniósł 1006,8 tys. ton i stanowił 21,4% skupu krajowego. Skup na takim poziomie przewyższał ubiegłoroczny (przeliczony wg wskaźników z 2018 r.) – o 1,0%.

Wielkość skupu wyrażona w wadze żywej przedstawiała się następująco: łącznie skupiono 601,4 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 1,4% mniej niż w roku poprzednim i w 2015 r.; 195,0 tys. ton żywca wołowego, tj. o 3,7% mniej niż przed rokiem, ale o 2,0% więcej niż w 2015 r. oraz 584,2 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 4,9% więcej niż rok wcześniej i o 23,8% więcej niż w 2015 r.

W 2018 r. skupiono 1773,4 mln litrów mleka krowiego, tj. 15,3% mleka skupionego w kraju. Ilość ta przewyższała skup ubiegłoroczny o 2,5%, a uzyskany w 2016 r. – o 7,4%.

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Procurement and marketplace prices of agricultural products

W odniesieniu do roku poprzedniego w 2018 r. odnotowano wzrost cen skupu zbóż konsumpcyjnych i paszowych (oprócz żyta), ziemniaków, buraków cukrowych oraz żywca wołowego i drobiowego. Na wolnym rynku więcej płacono za wszystkie produkty objęte obserwacją, z wyjątkiem prosiąt do dalszego chowu.

Średnia cena skupu pszenicy (konsumpcyjnej i paszowej) w województwie w 2018 r. wyniosła 73,03 zł za 1 dt (w kraju – 72,62 zł) i była o 8,6% wyższa niż przed rokiem, a w porównaniu z 2015 r. była wyższa o 7,6%. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 86,52 zł (w kraju – 83,63 zł), tj. o 7,1% więcej niż w roku poprzednim i o 8,2% więcej niż w 2015 r.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

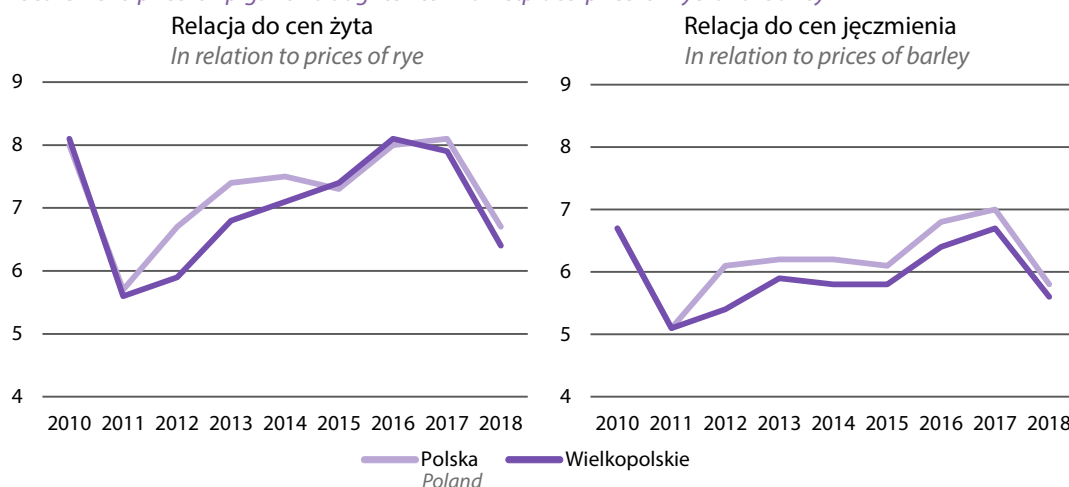
Cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 54,30 zł za dt (w kraju – 59,67 zł), tj. o 0,8% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2017 r., ale o 5,6% wyższym niż w 2015 r. W obrocie targowiskowym cena żyta była wyższa niż w poprzednim roku o 9,7%, a w odniesieniu do ceny uzyskanej w 2015 r. – wzrosła o 19,2%, osiągając poziom 70,07 zł za dt (w kraju – 67,10 zł).

W 2018 r. za ziemniaki jadalne (bez wczesnych) płacono w skupie 76,71 zł za dt (w kraju – 58,01 zł), tj. o 25,1% więcej niż przed rokiem i o 34,6% więcej niż w 2015 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się w tym czasie na poziomie 102,01 zł za dt (w kraju – 96,95 zł), tj. o 9,7% wyższym niż w 2017 r. i o 24,0% wyższym niż w 2015 r.

Cena skupu żywca wołowego (bez cieląt) kształtowała się na poziomie 6,55 zł za kg (w kraju – 6,58 zł), tj. wzrosła o 0,8% w porównaniu do uzyskanej przed rokiem i przewyższała również cenę z 2015 r. – o 4,8%.

Wykres 42. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

Chart 42. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

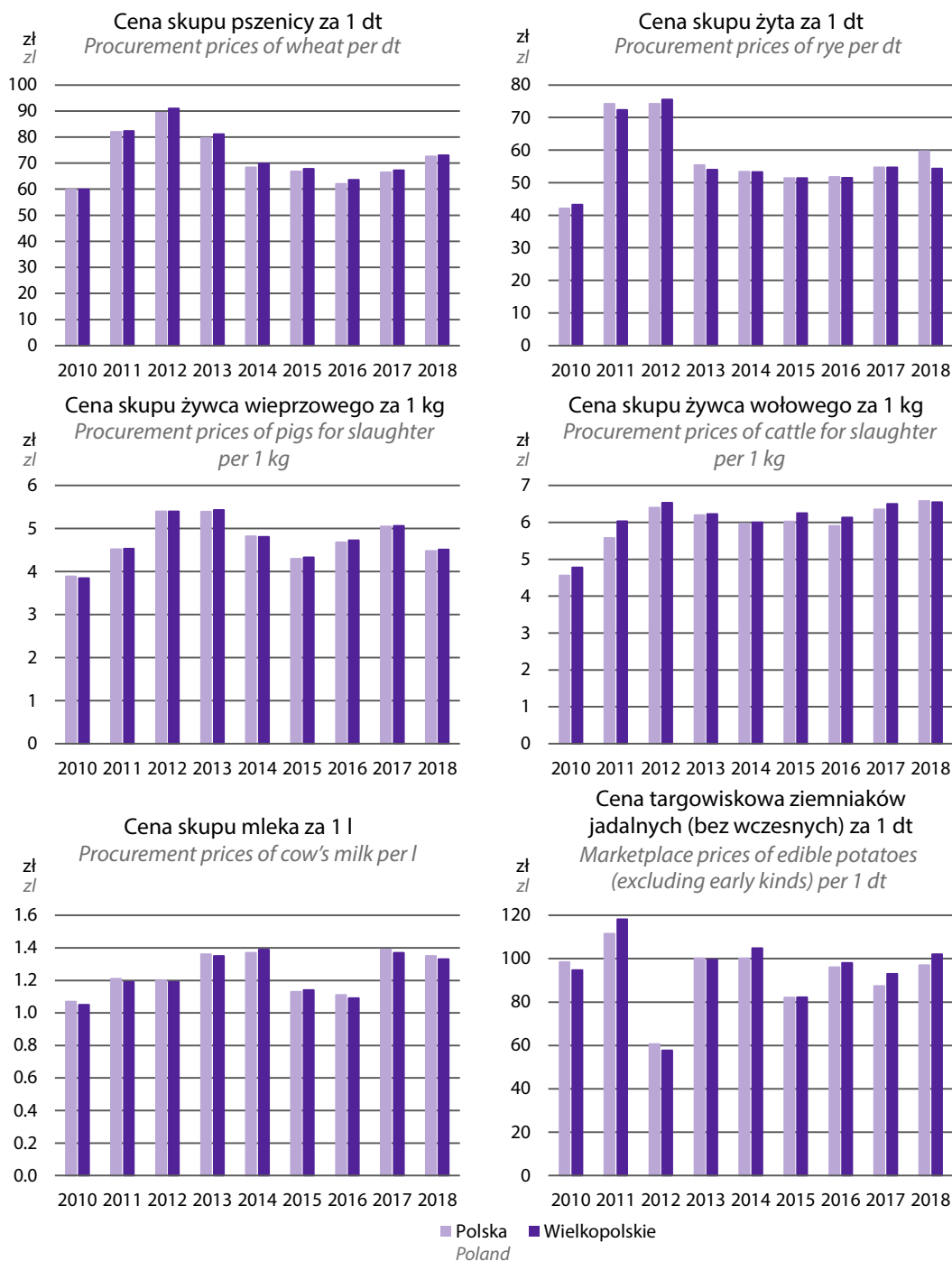

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,51 zł za kg (w kraju – 4,48 zł), tj. o 10,8% niższą niż w 2017 r., ale o 4,1% wyższą w porównaniu z zanotowaną w 2015 r. W odniesieniu do lat 2017 i 2015 relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta uległa pogorszeniu. W 2018 r. kształtowała się na poziomie 6,4 (wobec 7,9 w 2017 r. i 7,4 w 2015 r.), a w kraju wyniosła 6,7 (wobec 8,1

w 2017 r. i 7,3 w 2015 r.). Również gorsza była relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia, tj. osiągnęła wartość 5,6 wobec 6,7 w 2017 r. i 5,8 w 2015 r. (w kraju odpowiednio – 5,8; 7,0 i 6,1). W 2018 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,74 zł za kg (w kraju – 3,77 zł) i była o 2,5% wyższa od zanotowanej przed rokiem, ale o 2,8% niższa niż w 2015 r. Za 1 l mleka płacono w tym czasie 1,33 zł (w kraju – 1,35 zł), tj. o 3,3% mniej niż przed rokiem, ale o 16,8% więcej niż w 2015 r.

Wykres 43. Przeciętne ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Chart 43. Average procurement and marketplace prices of agricultural products

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

W porównaniu z rokiem poprzednim w 2017 r. odnotowano wzrost wartości (w cenach stałych 2016 r.) globalnej produkcji rolniczej oraz produkcji końcowej i towarowej.

Wartość produkcji globalnej w 2017 r. (w cenach stałych z 2016 r.) w porównaniu z 2016 r. zwiększyła się o 7,3%, przy wzroście wartości zarówno produkcji roślinnej – o 16,1%, jak i zwierzęcej – o 1,8%. Udział globalnej produkcji rolniczej województwa wielkopolskiego w wartości krajowej produkcji wyniósł 17,4%. Na dominującą w produkcji globalnej produkcję zwierzęcą przypadało 58,7% ogólnej wartości, a na produkcję roślinną – 41,3%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

W **produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej)** prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Wartość produkcji końcowej w 2017 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 6,5% wyższa, co spowodowane zostało wzrostem wartości końcowej produkcji roślinnej – o 21,2% i końcowej produkcji zwierzęcej – o 0,4%.

W 2017 r. odnotowano również wzrost wartości towarowej produkcji rolniczej na poziomie 4,0%, spowodowany wzrostem wartości towarowej produkcji roślinnej – o 16,0%, gdyż wartość towarowej produkcji zwierzęcej spadła – o 0,9%. Udział województwa wielkopolskiego w wartości produkcji końcowej oraz towarowej kraju ukształtował się odpowiednio na poziomie: 18,0% i 18,4%.

Tabela 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa
Table 17. Selected data on agriculture

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Plony z 1 ha w dt Crops from 1ha:				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic and mixed cereals	35,1	36,7	40,0	32,3
rzepak i rzepik rape and turnip rape	23,6	28,5	29,5	25,8
ziemniaki ^a potatoes	219	210	279	251
buraki cukrowe sugar beets	484	520	679	584
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w szt.: Stock of farm animals per 100 ha agricultural land (as of June) ^b in heads				
bydło cattle	38,6 ^c	41,0	42,0	42,3
świnie pigs	102,6 ^c	80,0	77,6	80,6
owce sheep	1,8 ^c	1,6	1,8	1,9
drób kurzy hen poultry	1031,5 ^{cd}	1004,6 ^d	1215,0	1242,1
Przeciętne ceny skupu w zł: Average procurement prices in zł				
ziarno pszenicy ^e za 1 dt wheat grain ^e per 1 dt	59,84	66,83	66,44	72,62
ziarno żyta ^e za 1 dt rye grain ^e per 1 dt	42,12	51,42	54,67	59,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt	50,86	51,15	52,46	58,01
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg cattle for slaughter (excluding calves) in live weight per 1 kg	4,56	6,02	6,35	6,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg pigs for slaughter per 1 kg	3,89	4,30	5,05	4,48
mleko krowie za 1 l cows' milk per 1 l	1,07	1,13	1,39	1,35
Ceny na targowiskach w zł: Marketplace prices in zł				
ziarno pszenicy za 1 dt wheat grain per 1 dt	64,91	75,59	78,86	83,63
ziarno żyta za 1 dt rye grain per 1 dt	48,58	58,67	63,23	67,10
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt	98,51	82,04	87,43	96,95
prosię na chów za 1 szt. piglets for breeding per head	130,20	154,03	183,96	182,01

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych. ^b Patrz uwagi ogólne ust. 11 na stronie 91. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Drób w wieku powyżej 2 tygodni. ^e Bez ziarna siewnego.

^a Excluding those grown in home gardens. ^b See general notes act 11 on page 94. ^c Data of the Agricultural Census. ^d Poultry over 2 weeks of age. ^e Excluding seed grain.

Tabela 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Table 17. Selected data on agriculture (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Plony z 1 ha w dt: Crops from 1ha				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic and mixed cereals	37,4	38,2	41,9	30,0
rzepak i rzepik rape and turnip rape	24,4	31,6	28,3	23,1
ziemniaki ^a potatoes	233	202	308	249
buraki cukrowe sugar beets	491	527	741	596
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w szt.: Stock of farm animals per 100 ha agricultural land (as of June) ^b in heads				
bydło cattle	47,6 ^c	54,8	56,8	59,0
świnie pigs	271,4 ^c	242,6	229,7	235,1
owce sheep	1,4 ^c	1,0	1,2	1,2
drób kurzy hen poultry	1615,3 ^{cd}	1620,4 ^d	1284,6	2080,6
Przeciętne ceny skupu w zł: Average procurement prices in zł				
ziarno pszenicy ^e za 1 dt wheat grain ^e per 1 dt	59,94	67,87	67,22	73,03
ziarno żyta ^e za 1 dt rye grain ^e per 1 dt	43,25	51,41	54,73	54,30
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt	64,01	57,01	61,32	76,71
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg cattle for slaughter (excluding calves) in live weight per 1 kg	4,78	6,25	6,50	6,55
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg pigs for slaughter per 1 kg	3,85	4,33	5,06	4,51
mleko krowie za 1 l cows' milk per 1 l	1,05	1,14	1,37	1,33
Ceny na targowiskach w zł: Marketplace prices in zł				
ziarno pszenicy za 1 dt wheat grain per 1 dt	64,11	79,94	80,81	86,52
ziarno żyta za 1 dt rye grain per 1 dt	47,47	58,78	63,87	70,07
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt	94,78	82,24	92,97	102,01
prosię na chów za 1 szt. piglets for breeding per headt	125,11	143,88	159,64	151,19

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych. ^b Patrz uwagi ogólne ust. 11 na stronie 91. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Drób w wieku powyżej 2 tygodni. ^e Bez ziarna siewnego.

^a Excluding those grown in home gardens. ^b See general notes act11 on page 94. ^c Data of the Agricultural Census. ^d Poultry over 2 weeks of age. ^e Excluding seed grain.

W 2018 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana przemysłu była wyższa niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2017 r. zanotowano także wzrost wydajności pracy przy jednoczesnym zwiększeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2018 r. osiągnęła w województwie wartość 173763,5 mln zł (w cenach bieżących) i była o 2,4% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim oraz o 19,1% większa niż w 2015 r. W skali kraju sprzedaż produkcji przemysłowej (w cenach stałych) była w 2018 r. o 5,8% większa niż w 2017 r.

Tabela 18. Przemysł
Table 18. Industry

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	945306,9	1197028,5	1352954,7	1459501,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	83,0	85,9	87,2	87,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	2442,2	2510,7	2649,9	2719,0
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	99835,6	140100,8	167322,0	173763,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	91,2	93,4	94,4	94,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	288,5	308,6	331,6	339,0
POZNAŃ				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	29360,1	36925,7	45374,6	44333,3
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	86,7	89,8	91,7	91,0
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	50,0	48,6	51,3	52,0

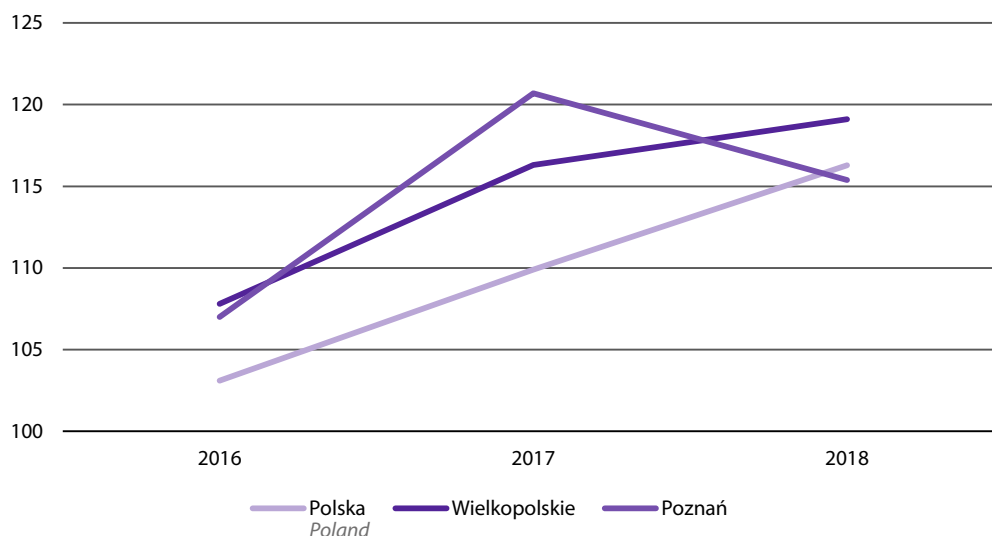
Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Wykres 44. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)

Chart 44. Indices of sold production of industry (constant prices)

2015 = 100

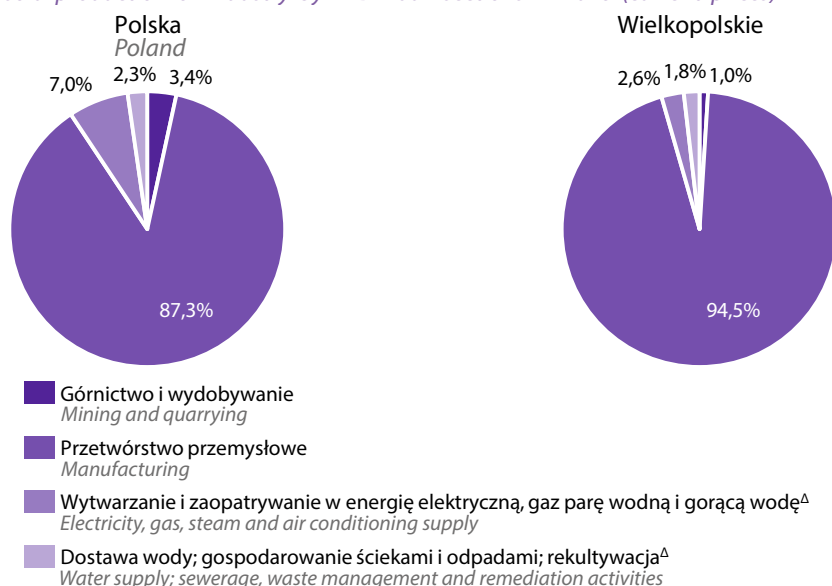

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2018 r. w województwie wielkopolskim złożyła się produkcja w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (164290,5 mln zł), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (4544,1 mln zł), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (3203,0 mln zł), górnictwo i wydobywanie (1725,9 mln zł).

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w 2018 r. był m.in. wynikiem zwiększenia (o 2,7%) produkcji sprzedanej w przetwórstwie przemysłowym; udział tej sekcji w produkcji przemysłowej w województwie był dominujący i stanowił 94,5%. Na zwiększenie ogólnej produkcji sprzedanej wpłynął również wzrost w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 6,7%). Odnotowano natomiast spadek produkcji w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,4%) oraz w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 12,5%).

Wykres 45. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2018 r. (ceny bieżące)
Chart 45. Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2018 (current prices)

W 2018 r. wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) była między innymi produkcja wyrobów z metali (o 15,6%), produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 13,4%) oraz produkcja mebli (o 10,8%). W analizowanym okresie spadek produkcji dotyczył między innymi odzieży (o 2,6%), artykułów spożywczych (o 2,3%) oraz działu poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji (o 0,9%).

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle województwa wielkopolskiego wzrosło w 2018 r. o 2,2% w stosunku do 2017 r. oraz o 9,9% wobec 2015 r. W kraju zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego o 2,6% i o 8,3% w porównaniu z 2015 r.

Tabela 19. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim (ceny stałe)
Table 19. Indices of sold production of industry in wielkopolskie voivodship (constant prices)

Sekcje i działy Sections and divisions	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem Total	107,8	106,7	106,8	107,9	103,5	104,9	103,9	102,4
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	103,2	101,9	99,8	98,1	78,5	82,4	87,8	87,5
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	108,4	107,3	107,4	108,6	104,2	105,5	104,2	102,7
w tym of which:								
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	104,1	105,2	105,8	106,7	107,0	104,7	103,3	97,7
produkcja napojów manufacture of beverages	92,6	99,9	98,6	98,1	91,9	101,2	99,2	100,6
produkcja wyrobów tekstylnych manufacture of textiles	109,2	106,4	110,4	113,0	107,1	110,9	111,3	109,5
produkcja odzieży manufacture of wearing apparel	101,6	97,5	96,1	97,9	92,3	91,1	93,9	97,4

Tabela 19. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim (ceny stałe) (dok.)
Table 19. Indices of sold production of industry in wielkopolskie voivodship (cont.)

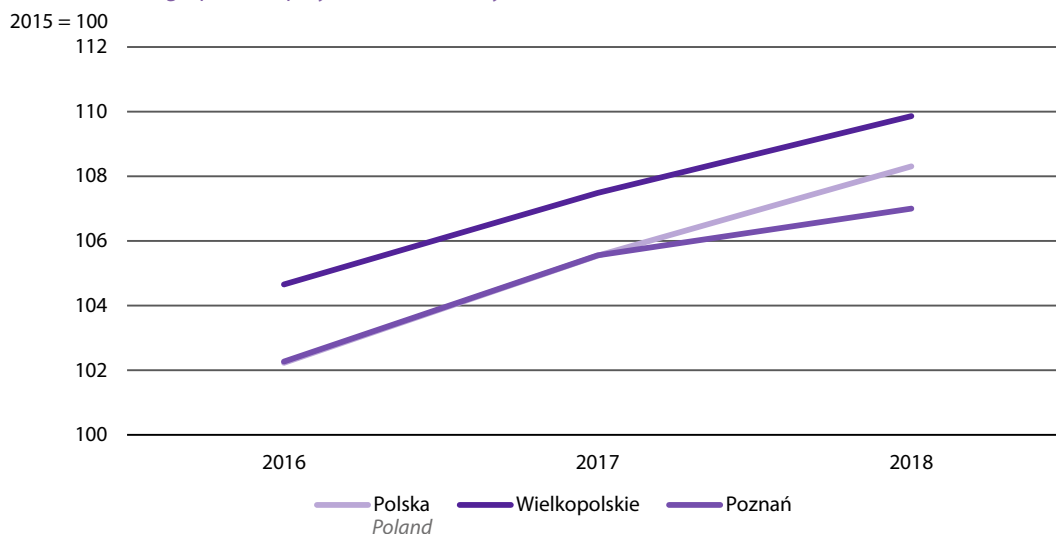
Sekcje i działy Sections and divisions	2017				2018			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	107,9	106,1	106,5	108,2	109,4	108,4	109,7	110,3
produkcja papieru i wyrobów z papieru manufacture of paper and paper products	110,8	106,7	107,0	107,8	102,8	103,2	104,2	103,3
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji printing and reproduction of recorded media	112,3	111,1	110,0	110,7	98,2	99,6	101,0	99,1
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych manufacture of chemicals and chemical product	120,0	118,9	118,6	118,0	98,3	105,9	106,3	108,2
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych manufacture of rubber and plastic products	111,9	108,7	108,3	110,2	106,6	106,8	105,5	104,2
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych manufacture of other non-metallic mineral products	112,5	107,2	105,8	111,2	115,5	110,7	115,9	113,4
produkcja metali manufacture of basic metals	112,3	109,3	105,3	106,2	108,0	110,0	110,1	109,2
produkcja wyrobów z metali ^Δ manufacture of metal products ^Δ	107,0	108,1	110,0	112,5	125,4	121,1	118,7	115,6
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych manufacture of computer, electronic and optical products	114,1	109,0	108,7	110,3	100,4	103,8	103,2	101,1
produkcja urządzeń elektrycznych manufacture of electrical equipment	95,3	102,8	101,8	101,4	100,7	103,6	104,4	103,6
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ manufacture of machinery and equipment n.e.c.	110,4	104,8	102,1	102,9	101,1	103,5	106,9	107,6
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	118,2	112,6	114,2	112,0	105,0	110,5	104,4	107,0
produkcja mebli manufacture of furniture	112,9	109,7	110,1	110,1	111,6	112,9	111,2	110,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	93,8	92,9	93,6	93,3	93,7	93,2	93,8	94,6
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	106,0	104,5	104,3	104,5	98,6	104,5	109,5	106,7
w tym: of which:								
pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody water collection, treatment and supply	114,1	103,5	105,9	113,1	107,0	125,1	110,6	106,5
gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	105,1	102,7	102,9	102,1	97,5	102,5	108,1	107,5

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle ukształtowało się w województwie na poziomie 339,0 tys. osób i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyło się w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,3%) oraz górnictwo i wydobywanie (o 1,9%). Wzrost przeciętnego zatrudnienia w stosunku do roku poprzedniego nastąpił w sekcjach: dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (o 2,9%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 2,4%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2018 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej przemysłu na 1 zatrudnionego, w województwie wielkopolskim wyniosła 512,6 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 1,6% wyższa niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 5,1%.

Wykres 46. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

Chart 46. Indices of average paid employment in industry

Wykres 47. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2018 r.

Chart 47. Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2018

Budownictwo

Construction

W 2018 r. w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie nastąpiło zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, przy nieznacznym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2018 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 27540,5 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 47,8% (w kraju wzrost o 25,2%).

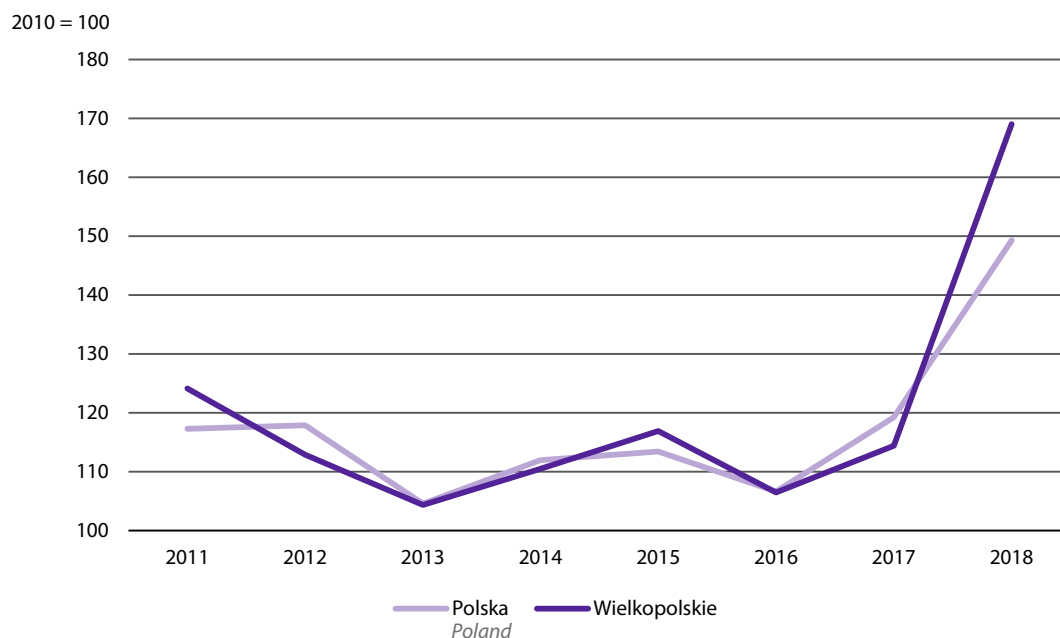
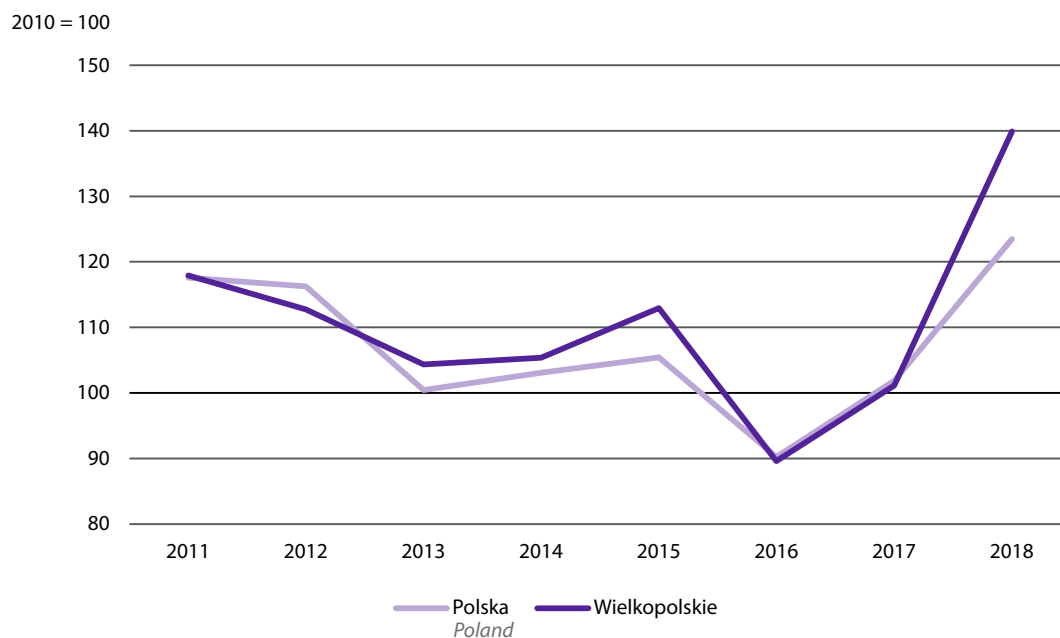
Wartość produkcji budowlano-montażowej w 2018 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 11255,3 mln zł (40,9% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 38,3% (w kraju wzrost o 21,3%).

Tabela 20. Budownictwo
Table 20. Construction

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	160403,9	181990,4	191257,1	239462,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	51,5	47,8	44,0	42,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	442,8	386	387	407
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	16291,6	19044,9	18637,4	27540,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	49,4	47,7	43,7	40,9
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	43,6	36,1	37,1	37,2

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Wykres 48. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)Chart 48. *Indices of sold production of construction (current prices)***Wykres 49. Dynamika produkcji budowlano-montażowej^a (ceny bieżące)**Chart 49. *Indices of construction and assembly production (current prices)*

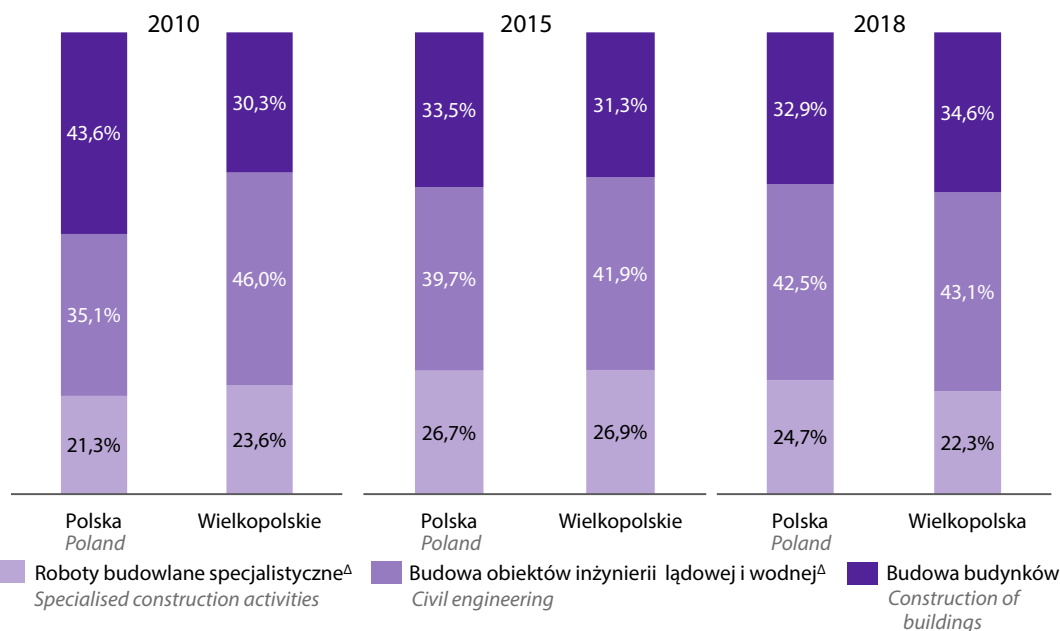
^a Bez podwykonawców.
^a Without subcontractors.

Tabela 21. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie wielkopolskim (ceny bieżące)
Table 21. Indices of construction and assembly production in wielkopolskie voivodship (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	95,7	108,6	111,8	112,9	142,3	141,2	137,6	138,3
Budowa budynków ^Δ <i>Construction of buildings</i>	95,2	109,0	121,3	117,0	154,0	144,3	131,9	136,3
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ <i>Civil engineering</i>	79,1	114,1	115,7	116,2	161,7	157,6	150,0	149,6
Roboty budowlane specjalistyczne <i>Specialised construction activities</i>	114,4	102,6	97,1	103,1	114,5	119,6	129,0	123,2

Wśród przedsiębiorstw budowlano-montażowych najwyższy udział w produkcji (43,1%) miały przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej; ich produkcja wzrosła o 49,6% w ciągu roku. Na drugim miejscu (z udziałem w produkcji budowlano-montażowej równym 34,6% i wzrostem produkcji w ciągu roku o 36,3%) znalazły się przedsiębiorstwa, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków. Natomiast przedsiębiorstwa zajmujące się specjalistycznymi robotami budowlanymi osiągnęły 22,3% udziału w produkcji budowlano-montażowej, a ich produkcja zwiększyła się o 23,2% w porównaniu z rokiem 2017.

Wykres 50. Struktura produkcji budowlano-montażowej^a według działów PKD (ceny bieżące)
Chart 50. Structure of construction and assembly production by division (current prices)

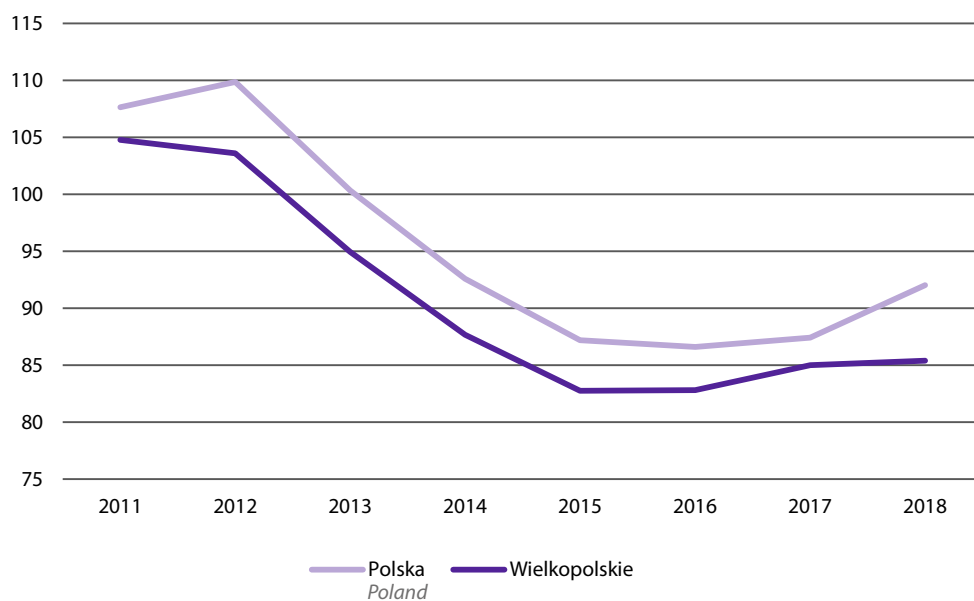
^a Bez podwykonawców.
^a Without subcontractors.

W 2018 r. wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa, w porównaniu z rokiem poprzednim, towarzyszył nieznaczny wzrost przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 0,5%, wobec wzrostu o 5,3% w skali kraju).

Wydajność pracy w budownictwie w 2018 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, ukształtowała się w województwie wielkopolskim na poziomie 739,6 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 47,1% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 51. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie*Chart 51. Indices of average paid employment in construction*

2010 = 100

Budownictwo mieszkaniowe

Housing construction

W województwie wielkopolskim w 2018 r. wzrosła, w porównaniu z rokiem poprzednim, zarówno liczba mieszkań oddanych do użytkowania, jak i ich przeciętna powierzchnia użytkowa. Zwiększyła się również liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia.

Tabela 22. Budownictwo mieszkaniowe
Table 22. Housing construction

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	3,5	3,8	4,6	4,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of dwelling completed per m ²	106,1	99,8	92,7	90,3
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population	4,5	4,9	6,5	6,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings in which construction was started per 1000 population	4,1	4,4	5,4	5,8
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	3,9	4,6	5,4	5,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of dwelling completed per m ²	111,4	102,9	93,5	94,0
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population	5,0	5,6	7,7	8,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings in which construction was started per 1000 population	4,1	5,4	7,6	6,6
POZNAŃ				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	5,7	6,7	7,5	7,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of dwelling completed per m ²	72,5	63,3	61,9	63,1
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population	5,0	7,4	12,8	18,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings in which construction was started per 1000 population	5,0	8,4	13,8	10,4

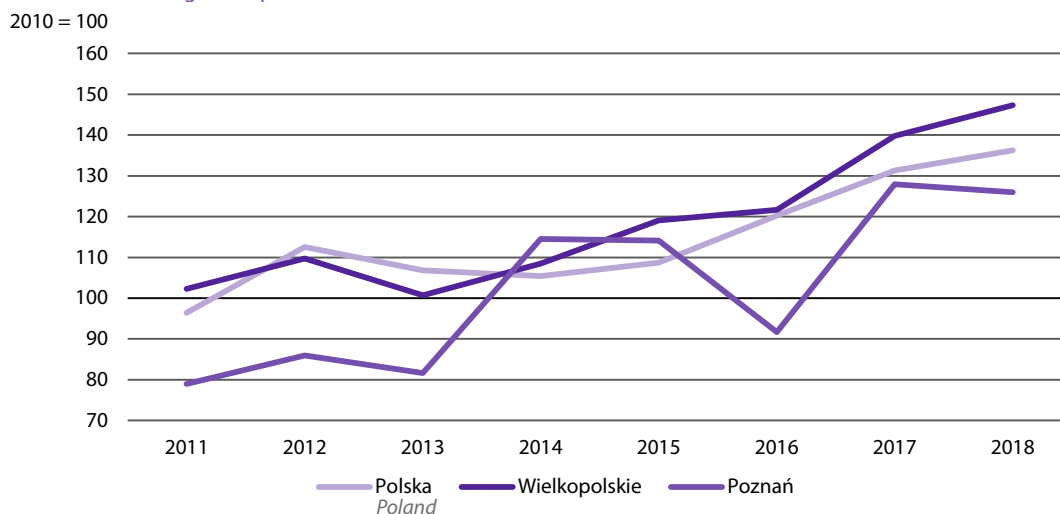
W 2018 r. w województwie wielkopolskim oddano do użytkowania 19883 mieszkania, tj. o 5,4% więcej niż przed rokiem i 23,7% więcej niż w 2015 r. W kraju liczba lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania wzrosła o 3,8% w odniesieniu do roku poprzedniego i o 25,3% w porównaniu z 2015 r.

Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych lub mieszkań większych na mniejsze. Dane w zakresie prezentowanych form budownictwa dotyczą:

- budownictwa indywidualnego, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora,
- budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku,
- budownictwa spółdzielczego, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni.

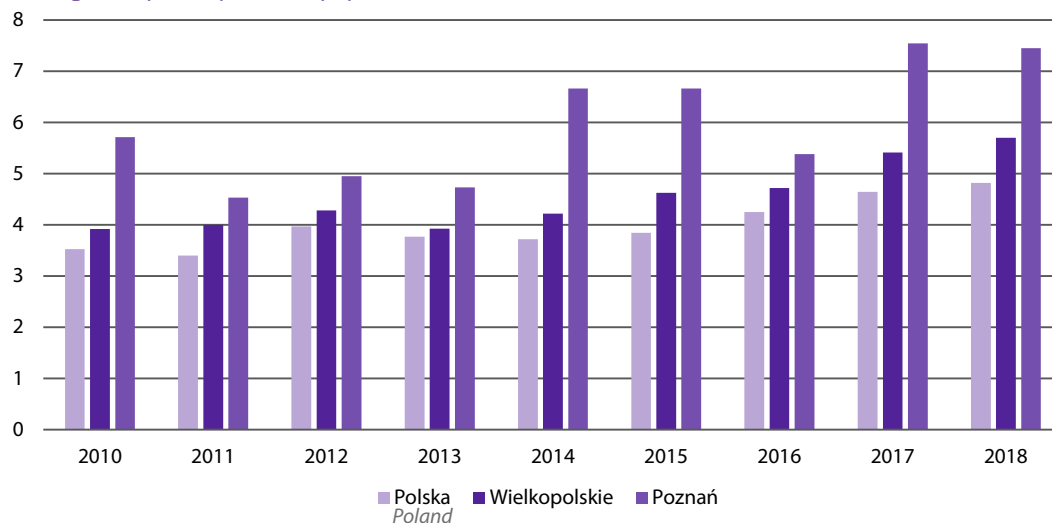
Wykres 52. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

Chart 52. *Indices of dwellings completed*

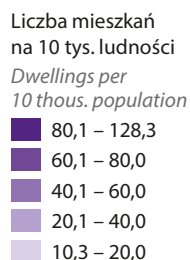
Wykres 53. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności

Chart 53. *Dwellings completed per 1000 population*

Wykres 54. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Chart 54. Dwellings completed in wielkopolskie voivodship by subregion and powiat in 2018

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoju, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Wykres 55. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

Chart 55. Structure of dwellings completed by form of construction

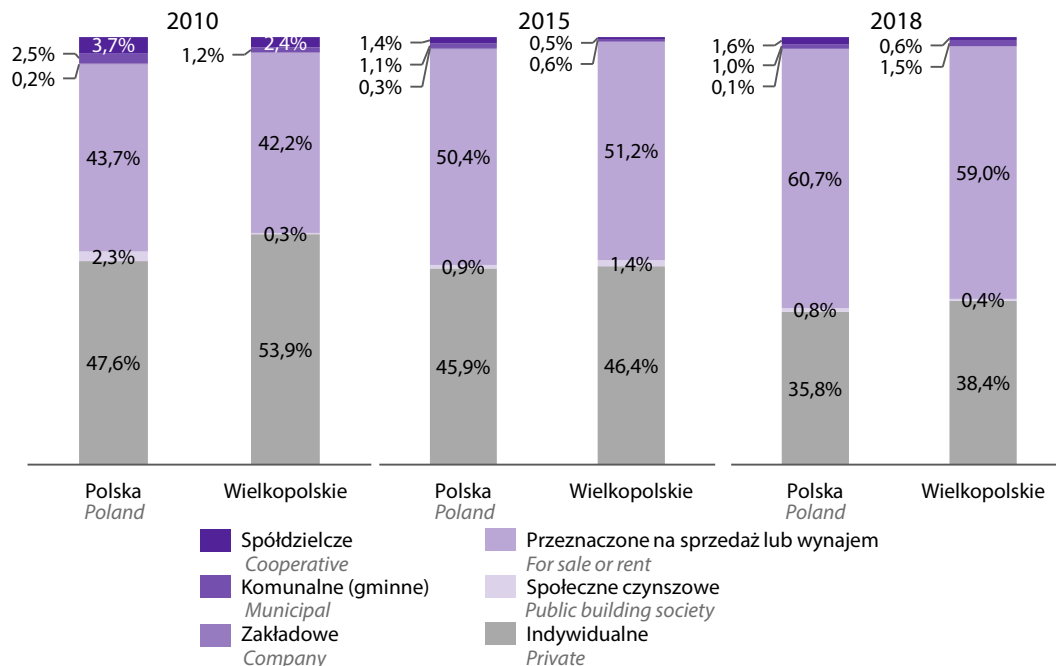
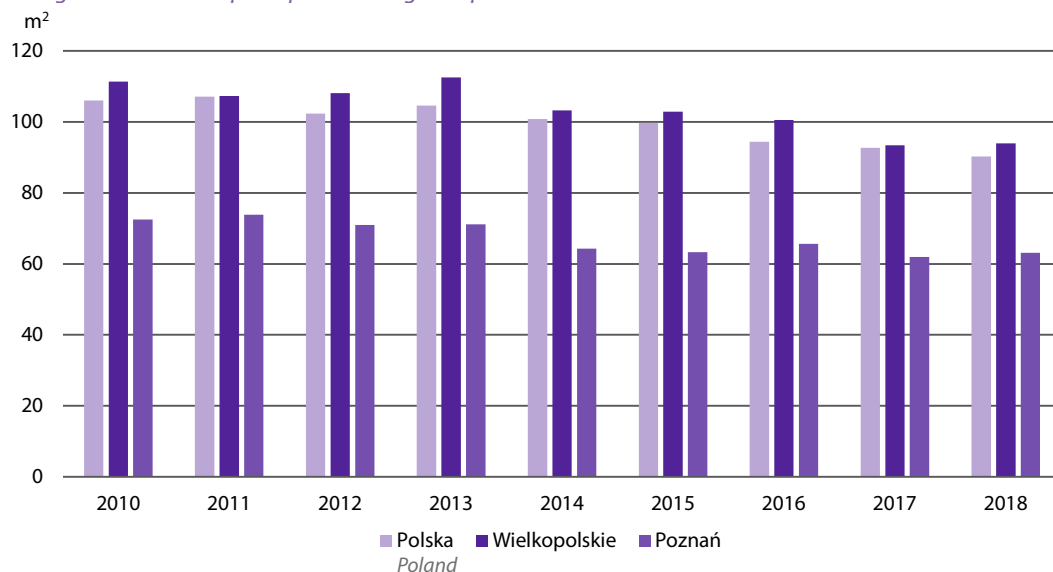
Tabela 23. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim

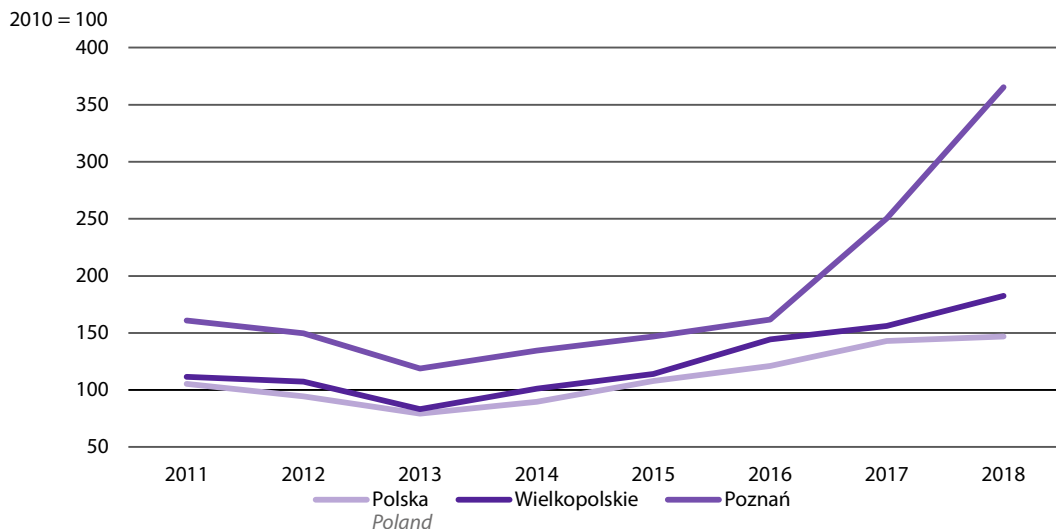
Table 23. Dwellings completed in wielkopolskie voivodship

Formy budownictwa Forms of construction	2017				2018			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in interest	2016=100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average useful floor area of dwelling in m ²	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in interest	2017=100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average useful floor area of dwelling in m ²
Ogółem Total	18859	100,0	114,9	93,5	19883	100,0	105,4	94,0
w tym: of which:								
spółdzielcze cooperative	25	0,1	23,6	69,8	128	0,6	512,0	58,1
komunalne (gminne) municipal	140	0,7	93,3	46,4	306	1,5	218,6	44,0
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem for sale or rent	11379	60,3	130,4	64,1	11737	59,0	103,1	65,7
społeczne czynszowe public building society	24	0,1	32,4	34,2	86	0,4	358,3	48,4
indywidualne private	7290	38,7	99,4	140,3	7626	38,4	104,6	140,6

Wykres 56. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania*Chart 56. Average usable floor space per dwelling completed*

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie wielkopolskim w 2018 r. wyniosła 94,0 m² (w kraju – 90,3 m²) i zwiększyła się o 0,5 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju zmniejszyła się o 2,5 m²), natomiast w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 8,9 m² (w kraju o 9,5 m²).

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 140,6 m², a najmniejszą przeciętną powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne (44,0 m²). W województwie wielkopolskim w 2018 r. największe mieszkania budowano w powiecie tureckim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 137,1 m²), a najmniejsze w powiecie jarocińskim (77,3 m²). W miastach na prawach powiatu przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła: w Poznaniu – 63,1 m², Kaliszu – 72,3 m², Lesznie – 74,9 m², Koninie – 107,5 m².

Wykres 57. Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym*Chart 57. Indices of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project*

W ciągu 2018 r. w województwie wydano pozwolenia na budowę 31173 mieszkań, tj. o 16,8% więcej niż rok wcześniej i o 60,1% więcej niż w 2015 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 2,7% w stosunku do roku poprzedniego i o 36,1% w odniesieniu do 2015 r.).

W województwie wielkopolskim najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (64,0% ogółu) oraz inwestorom indywidualnym (32,3%).

Tabela 24. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie wielkopolskim

Table 24. Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project in wielkopolskie voivodship

Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	2017			2018		
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w odset- kach <i>in interest</i>	2016 = 100	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w odset- kach <i>in interest</i>	2017 = 100
Ogółem <i>Total</i>	26694	100,0	108,1	31173	100,0	116,8
w tym: <i>of which:</i>						
spółdzielcze <i>cooperative</i>	166	0,6	88,3	100	0,3	60,2
komunalne (gminne) <i>municipal</i>	329	1,2	58,5	321	1,0	97,6
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>for sale or rent</i>	x	x	x	19942	64,0	x
społeczne czynszowe <i>public building society</i>	383	1,4	53,3	728	2,3	190,1
indywidualne <i>private</i>	x	x	x	10081	32,3	x

W 2018 r. większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na realizację lokali mieszkalnych wydano w 24 powiatach województwa, przy czym największy przyrost nastąpił w powiecie wągrowieckim (o 81,8%) i powiecie kościańskim (o 73,4%), natomiast największy spadek zaobserwowano w Kaliszu (o 71,8%) oraz powiecie średzkim (o 58,2%).

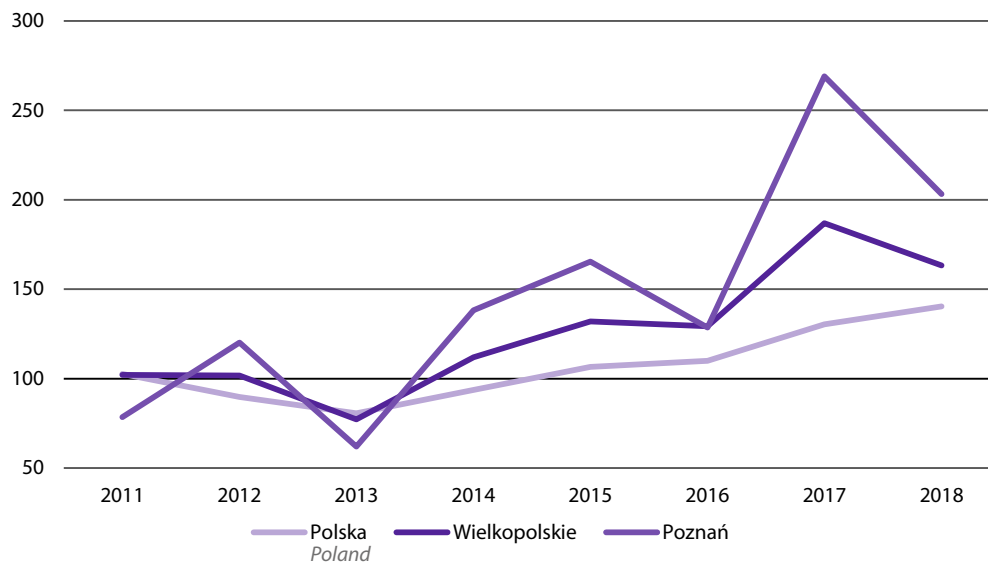
W 2018 r. rozpoczęto budowę 23154 mieszkań, tj. o 12,6% mniej niż w 2017 r. (w tym czasie w skali kraju nastąpił wzrost o 7,7%).

W województwie wielkopolskim w 2018 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto, zanotowano w budownictwie z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem – 13542, oraz indywidualnym – 9150.

W odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, odnotowano w 15 powiatach; najwyższy – w Lesznie (prawie 4-krotny) oraz Koninie (ponad 2,5-krotny), natomiast wyraźny spadek – w Kaliszu (o 69,7%) i powiecie rawickim (o 53,3%).

Wykres 58. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto*Chart 58. Indices of number of dwellings started*

2010 = 100

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2018 r. w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do roku poprzedniego. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2018 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 9,9% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 7,5% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabela 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)

Table 25. Indices of retail sales^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
POLSKA POLAND				
Ogółem Total	105,5	100,9	108,4	107,5
w tym: of which:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części motor vehicles, motorcycles, parts	107,9	108,4	105,1	102,3
paliwa stałe, ciekłe i gazowe solid, liquid and gaseous fuels	113,1	89,7	112,2	115,8
żywność, napoje i wyroby tytoniowe food, beverages and tobacco products	101,2	102,3	107,0	103,3
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment	117,2	106,3	112,7	112,5
tekstylia, odzież, obuwie textiles, clothing, footwear	113,1	108,2	112,8	108,3
meble, RTV, AGD furniture, radio, tv and household appliances	123,0	104,3	109,9	107,9
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecja- lizowanych sklepach papers, books, other sale in specialized stores	83,6	115,9	109,4	101,5
pozostałe others	95,9	87,7	105,0	111,5

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

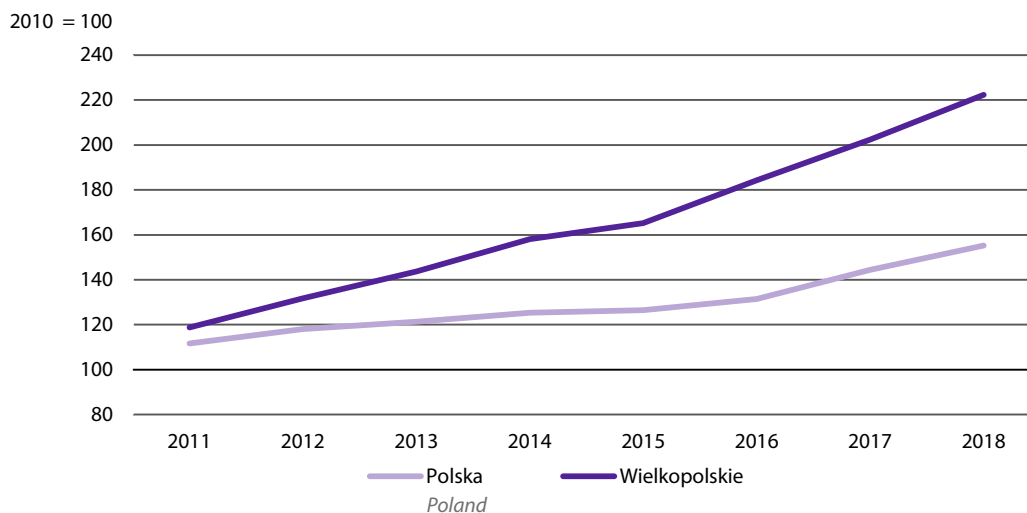
^a Groups of enterprises were created on the basis of Polish Classification of Activities - PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational state. The dynamics of the retail sale result from, among others, change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organization.

Tabela 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)Table 25. *Indices of retail sales^a (cont.)*

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Ogółem Total	110,7	104,4	109,3	109,9
w tym: of which				
pojazdy samochodowe, motocykle, części motor vehicles, motorcycles, part	128,7	110,8	95,6	114,9
paliwa stałe, ciekłe i gazowe solid, liquid and gaseous fuels	114,8	97,3	82,8	122,8
żywność, napoje i wyroby tytoniowe food, beverages and tobacco products	109,5	98,9	110,7	111,6
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment	117,7	119,0	119,6	109,0
tekstylia, odzież, obuwie textiles, clothing, footwear	113,7	123,7	126,8	118,4
meble, RTV, AGD furniture, radio, tv and household appliances	65,9	111,0	149,0	149,1
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecja- lizowanych sklepach papers, books, other sale in specialized stores	130,0	107,0	112,2	98,5
pozostałe others	85,2	64,6	103,8	108,3

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Groups of enterprises were created on the basis of Polish Classification of Activities - PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational state. The dynamics of the retail sale result from, among others, change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organization.

Wykres 59. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)Chart 59. *Indices of retail sales (current prices)*

We wszystkich kwartalnych okresach narastających 2018 r. w województwie wielkopolskim notowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej towarów ogółem w stosunku do analogicznych okresów roku poprzedniego. Największy wzrost sprzedaży w odniesieniu do 2017 r. obserwowano w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategorii: meble, RTV, AGD (o 49,1%), paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 22,8%) oraz tekstylia, odzież, obuwie (o 18,4%). Poziomu sprzedaży z 2017 r. nie osiągnięto w jednej grupie: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (spadek o 1,5%).

W 2018 r. w województwie wielkopolskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych przekroczyła o 10,8% poziom zanotowany przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 7,9%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w 2018 r. była o 10,9% wyższa niż w 2017 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe o 8,4%).

Tabela 26. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie wielkopolskim (ceny bieżące)

Table 26. Indices of retail sales^a in wielkopolskie voivodship (current prices)

Wyszczególnienie	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	108,4	110,1	110,1	109,3	113,3	109,5	110,1	109,9
w tym: <i>of which:</i>								
pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>motor vehicles, motorcycles, parts</i>	100,9	99,9	98,4	95,6	111,1	111,2	113,9	114,9
paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>solid, liquid and gaseous fuels</i>	79,8	83,2	84,8	82,8	119,3	124,1	123,3	122,8
żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>food, beverages and tobacco products</i>	106,7	110,3	110,4	110,7	114,5	111,4	111,1	111,6
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	118,0	117,6	127,3	119,6	117,6	112,6	107,5	109,0
tekstylia, odzież, obuwie <i>textiles, clothing, footwear</i>	134,2	128,0	125,4	126,8	116,8	116,9	118,6	118,4
meble, RTV, AGD <i>furniture, radio, tv and household appliances</i>	121,2	138,7	142,0	149,0	155,6	147,6	148,8	149,1
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>papers, books, other sale in specialized stores</i>	114,4	114,1	113,2	112,2	95,4	97,3	98,0	98,5
pozostałe <i>others</i>	116,1	113,8	107,8	103,8	108,4	103,5	106,9	108,3

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Groups of enterprises were created on the basis of Polish Classification of Activities - PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational state. The dynamics of the retail sale result from, among others, change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organization.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

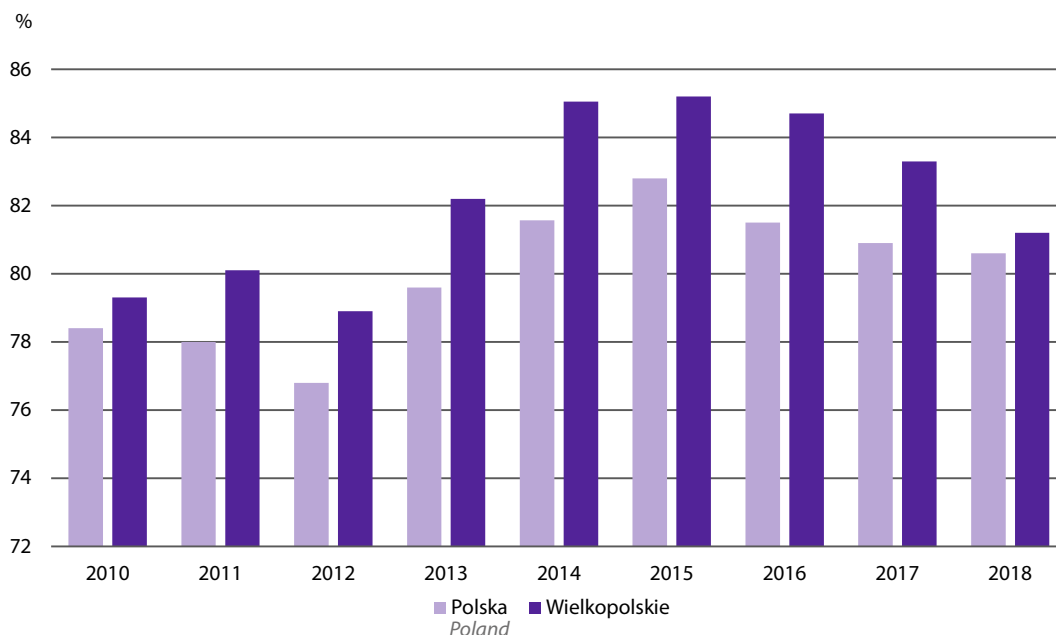
W 2018 r. wyniki finansowe uzyskane przez przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie wielkopolskim kształtowały się podobnie jak w roku poprzednim. Nieznacznie pogorszyły się wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności brutto i netto. Zwiększyły się natomiast wynik finansowy brutto i netto oraz rentowność sprzedaży.

Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 351).

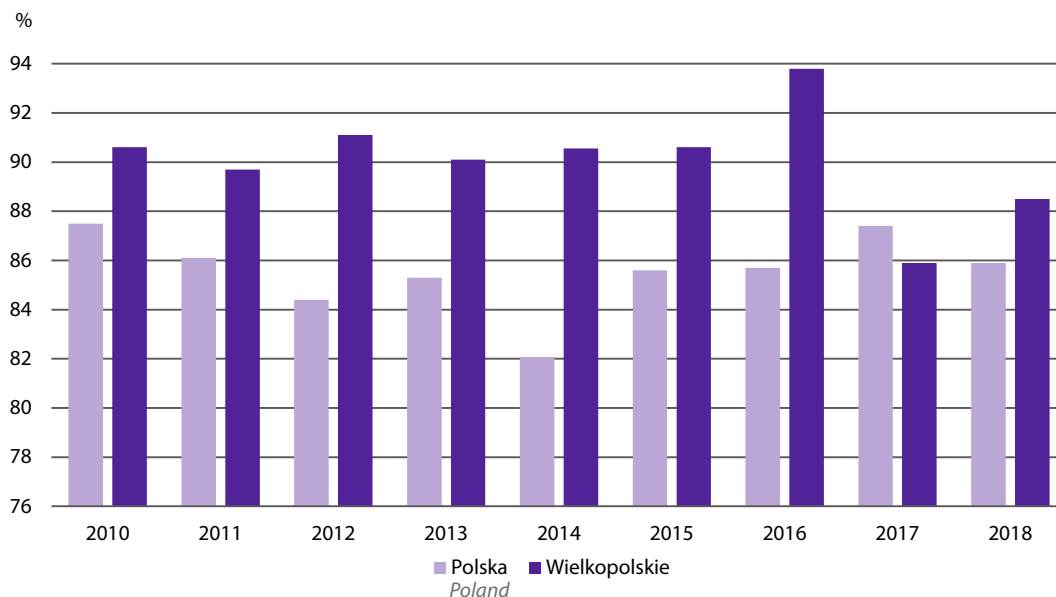
W 2018 r. w województwie wielkopolskim zysk netto wykazało 81,2% badanych przedsiębiorstw, wobec 83,3% przed rokiem (w skali kraju spadek z 80,9% do 80,6%). Natomiast udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach ogółem wzrósł w omawianym okresie o 2,6 p.proc. do 88,5% w 2018 r. (w kraju spadek o 1,5 p.proc. do 85,9%).

Wykres 60. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów

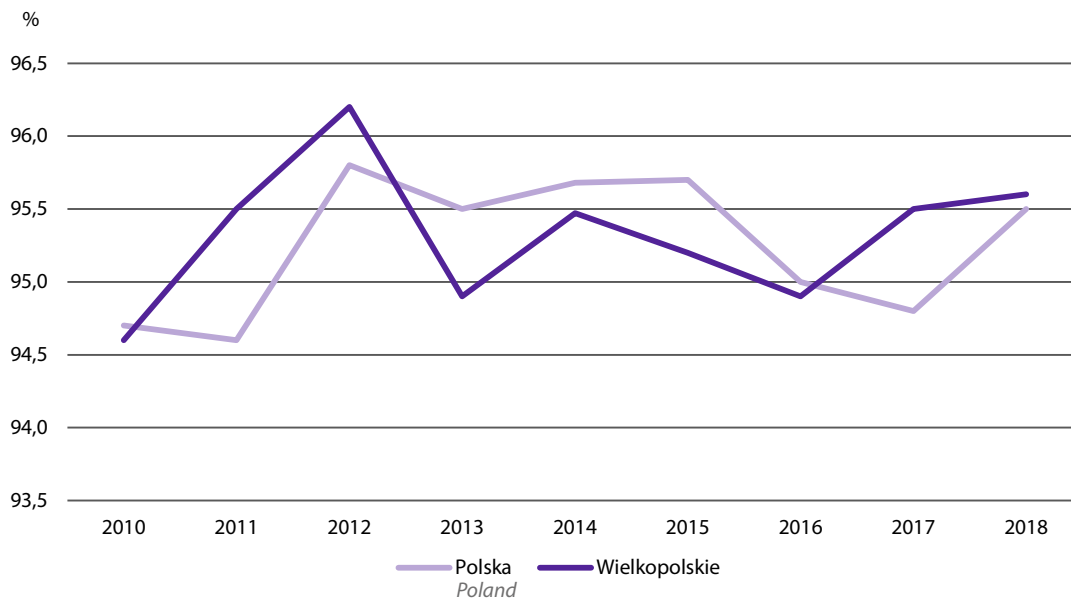
Chart 60. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of enterprises

W 2018 r. przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 401179,9 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 6,3% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 383372,7 mln zł i wzrosły o 6,3%. Podobna dynamika przychodów z całokształtu działalności oraz dynamika kosztów ich uzyskania spowodowała niewielkie pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów w skali roku o 0,1 p.proc. do 95,6% (w kraju wskaźnik poziomu kosztów spadł o 0,7 p.proc. i wynosił 95,5%). W województwie wielkopolskim pogorszyły się również wskaźniki rentowności brutto i netto, jedynie wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów uległ poprawie w porównaniu do roku poprzedniego o 0,1 p.proc. i wyniósł 5,0%. W kraju pogorszyły się wszystkie wskaźniki rentowności.

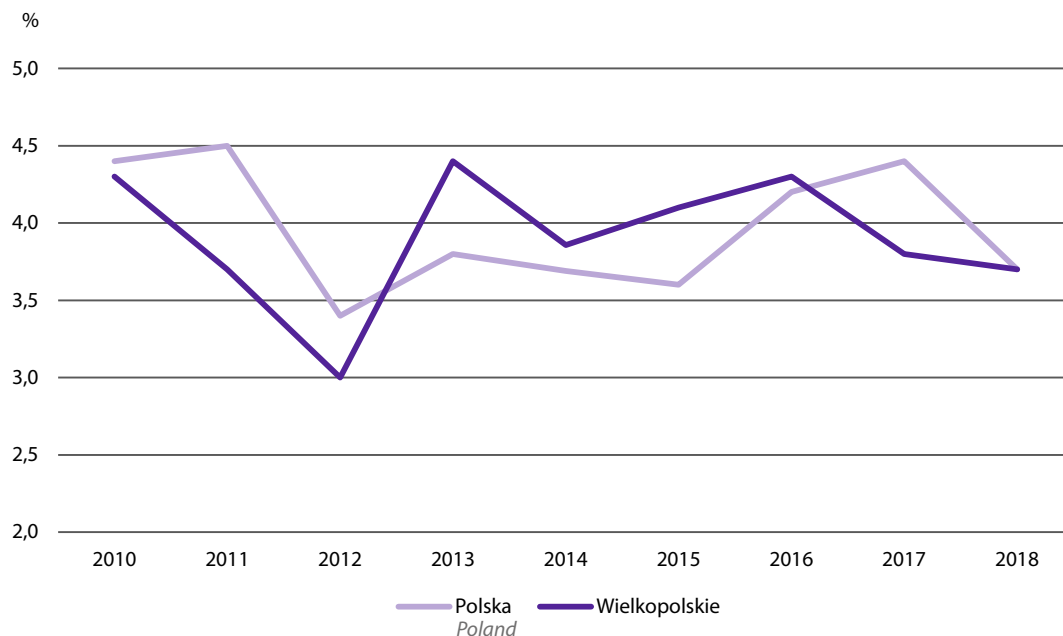
Wykres 61. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności*Chart 61. Share of revenues of enterprises showing net profit in revenues from the whole activity*

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2018 r. w województwie wielkopolskim osiągnęły wartość 394044,4 mln zł (wzrost o 6,4% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 374451,0 mln zł (również wzrost o 6,3%). Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 19593,4 mln zł) w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększył się o 7,9%. Wynik finansowy brutto był o 5,4% wyższy od zanotowanego w roku 2017 i wyniósł 17807,2 mln zł. Wynik finansowy netto, czyli po odliczeniu podatku dochodowego, osiągnął wartość 14835,6 mln zł, tj. o 4,5% większą niż w 2017 r.

Wykres 62. Wskaźnik poziomu kosztów*Chart 62. Cost level indicator*

Wykres 63. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Chart 63. Net turnover profitability indicator

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r., korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Nieznacznie zmieniły się wskaźniki rentowności: pogorszył się wskaźnik rentowności obrotu brutto (odpowiednio z 4,5% w 2017 r. do 4,4% w 2018 r.) oraz obrotu netto (z 3,8% do 3,7%), natomiast poprawił wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,9% do 5,0%). W skali roku pogorszyły się wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio z 34,4% do 30,9% oraz z 87,0% do 83,9%).

W kraju w 2018 r. w odniesieniu do 2017 r. wszystkie wskaźniki finansowe pogorszyły się. W porównaniu z województwem wielkopolskim wskaźnik rentowności obrotu netto był na takim samym poziomie, wskaźniki rentowności obrotu brutto oraz sprzedaży były nieco gorsze, a wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki płynności lepsze.

Tabela 27. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 27. Selected economic and financial indicators in surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
	w % in %			
POLSKA POLAND				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	94,7	95,7	94,8	95,5
Wskaźnik rentowności sprzedaży Sales profitability indicator	5,2	4,5	4,9	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	5,3	4,3	5,2	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	4,4	3,6	4,4	3,7
Wskaźnik płynności I stopnia First degree financial liquidity indicator	39,7	38,3	38,4	36,2
Wskaźnik płynności II stopnia Second degree financial liquidity indicator	105,5	101,0	102,2	98,4
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	94,6	95,2	95,5	95,6
Wskaźnik rentowności sprzedaży Sales profitability indicator	5,8	5,2	4,9	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	5,3	4,8	4,5	4,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	4,3	4,1	3,8	3,7
Wskaźnik płynności I stopnia First degree financial liquidity indicator	36,4	31,1	34,4	30,9
Wskaźnik płynności II stopnia Second degree financial liquidity indicator	99,2	83,6	87,0	83,9

Nakłady inwestycyjne

Investment outlays

W województwie wielkopolskim w roku 2018 odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw. W porównaniu z 2017 r. mniejsza była liczba inwestycji nowo rozpoczętych ale wyższa ich wartość kosztorysowa.

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz na ulepszenie istniejących (w cenach bieżących), poniesione w 2018 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego, wyniosły 14764,2 mln zł i były wyższe od poniesionych rok wcześniej o 15,8%. W kraju w 2018 r. wartość nakładów inwestycyjnych wzrosła o 12,5% w odniesieniu do poziomu z 2017 r.

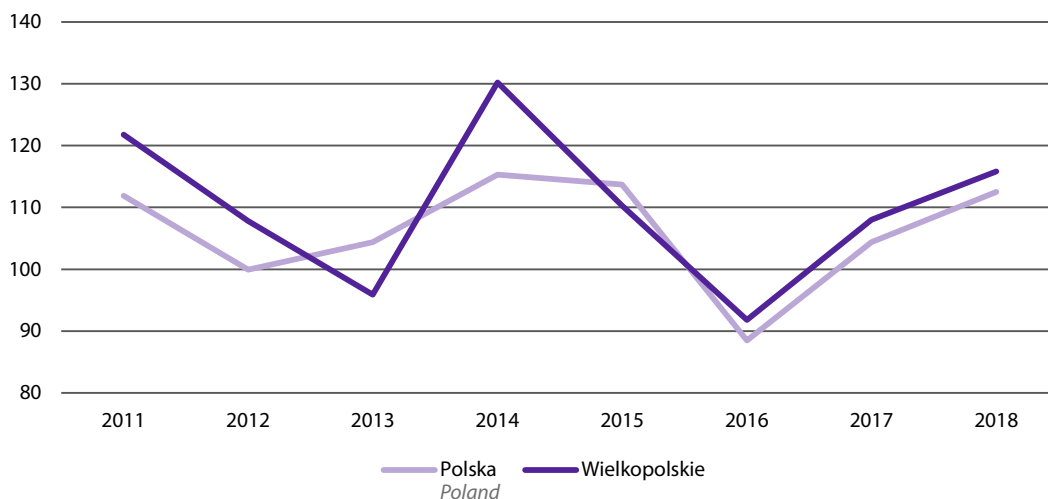
Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Wykres 64. Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Chart 64. Indices of total investment outlays (current prices)

Previous year = 100

Z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych w województwie wielkopolskim w 2018 r. wydatkowano: na budynki i budowle – 5629,3 mln zł (o 21,7% więcej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 7977,2 mln zł (o 13,1% więcej), a na środki transportu – 1130,1 mln zł (o 8,6% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 9107,3 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 12,5 %, a udział zakupów w nakładach ogółem zmalał w skali roku o 1,8 p.proc.

Zwiększenie nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2017 r. odnotowano w większości sekcji. Duży wzrost wystąpił w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 49,4%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 24,8%). Spadek nakładów, spośród sekcji o istotnym udziale w wartości inwestycji ogółem, odnotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 46,6% mniej niż 2017 r.) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,7% mniej).

Tabela 28. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)Table 28. *Investment outlays (current prices)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA <i>POLAND</i>				
Ogółem w mln zł Total in mln zł	89236,8	136474,6	126186,5	141988,0
w tym – w % – nakłady na: <i>in which - in % - investment in:</i>				
Budynki i budowle <i>Buldings and structures</i>	42,1	39,3	34,7	36,5
Zakupy <i>Purchases</i>	56,8	59,4	64,3	62,6
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, equipment and tools</i>	45,5	46,4	50,3	49,8
środków transportu <i>transport equipment</i>	11,3	13,0	14,1	12,8
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem w mln zł Total in mln zł	7103,7	12845,8	12744,9	14764,2
w tym – w % – nakłady na: <i>in which - in % - investment in:</i>				
Budynki i budowle <i>Building and structures</i>	43,2	38,2	36,3	38,1
Zakupy <i>Purchases</i>	56,3	61,5	63,5	61,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, equipment and tools</i>	46,8	55,4	55,4	54,0
środków transportu <i>transport equipment</i>	9,5	6,1	8,2	7,7

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe;
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);
- środki transportu;
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2018 r. inwestorzy w województwie rozpoczęli realizację 19181 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 5000,7 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 20544 nowych inwestycji o wartości 4919,0 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zwiększyła się o 8,8%, a ich wartość kosztorysowa spadła o 8,1%.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2017 r.
2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 z późniejszymi zmianami), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.
3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.
5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
9. W publikacji dane w zakresie:
 - 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9;
 - 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9;
 - 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49.
10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jeden lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i od-

padami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1)** produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2018 r. – z lat 2017 i 2018;
- 2)** produkcji sprzedanej przemysłu - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r., o ile nie zaznaczono inaczej.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Współczynniki dotyczące **ruchu naturalnego i migracji ludności** w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI). Współczynnik zgonów niemowląt jest liczony w odniesieniu do urodzeń żywych w tym samym okresie.

16. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

17. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

18. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Stosowane skróty	Opis
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Stosowane skróty	Opis
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS, między innymi:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne ukazuje się co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Wielkopolskiego” – kwartalnik,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie wielkopolskim” – publikacja ukazuje się co roku,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie wielkopolskim” – kwartalnik,
- „Rolnictwo w województwie wielkopolskim” – publikacja ukazuje się co roku,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie wielkopolskim” – opracowanie sygnałne ukazuje się co roku.

Dane te znajdują się również w Banku Danych Lokalnych.

General notes

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2017.
2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885 with later amendments) to replace the formerly applied PKD 2004.
3. The item **“Industry”** was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.
4. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.
6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own account in order to earn a profit.
8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
9. In the publication data in regard to:
 - 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9;
 - 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9;
 - 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of

head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. As of 2010 agricultural surveys do not include owners of agricultural land not conducting agricultural activity or owners of agricultural holdings of less than 1 ha conducting small-scale agricultural activity (below specified thresholds).

12. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2018 – the prices from 2017 and 2018, are assumed;

2) sold production of industry - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016 unless otherwise stated.

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing **per capita data (1000 population etc.)** as of the end of the year, the population as of 31 December was adapted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June.

15. Rates concerning **vital statistics and migration of the population** according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population actually residing given area (as of 30 June); The infant death rate is calculated in relation to live births in the same period.

16. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

17. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

18. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

Abbreviation	Full name
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

Further information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Statistics Poland. Detailed databases can be extracted online from Local Data Bank.

ANEKS
APPENDIX

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

I. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie Specification	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ludność ^{ab} (w tys.) Population ^{ab} (in thous.)	3372,4	3446,7	3455,5	3462,2	3467,0	3472,6	3475,3	3481,6	3489,2	3494,0
Na 1000 ludności: Per 1000 population:										
małżeństwa zawarte marriages contracted	5,63	6,16	5,58	5,52	4,84	5,03	5,08	5,33	5,26	5,20
urodzenia żywe live births	10,49	11,89	11,04	10,94	10,56	10,66	10,58	10,99	11,61	11,11
zgony deaths	8,99	9,02	8,91	9,12	9,32	8,95	9,55	9,30	9,54	10,06
przyrost naturalny natural increase	1,51	2,87	2,12	1,82	1,23	1,71	1,03	1,70	2,06	1,05
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały internal and international net migration for permanent residence	0,68	0,37	0,41	0,18	0,05	0,02	-0,03 ^c	0,30	0,33	0,4
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d (w tys.) Average paid employment in the enterprise sector ^d (in thous.)	492,5	566,8	594,1	597,1	607,3	636,6	662,7	693,0	730,3	764,1
rok poprzedni = 100 previous year = 100	103,8	100,4	104,8	100,5	101,7	104,8	104,1	104,6	105,4	104,6
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.) Registered unemployed persons ^a (in thous.)	211,4	135,2	135,0	147,9	144,8	116,4	93,3	77,7	58,9	50,9
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %) Registered unemployment rate ^a (in %)	14,6	9,2	9,1	9,8	9,6	7,6	6,1	4,9	3,7	3,1
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %) Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)	85,9	82,9	82,3	82,1	85,1	84,9	83,8	84,1	82,9	80,7
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a Unemployed persons per job offer ^a	144	61	72	73	45	29	21	13	14	13
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e (w %) Activity rate by LFS ^e (in %)	57,0	57,8	57,3	57,3	58,1	57,7	57,6	58,1	58,9	58,8
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e (w %) Employment rate by LFS ^e (in %)	47,2	52,8	52,4	52,4	53,0	53,2	54,2	55,3	57,1	57,5
Stopa bezrobocia według BAEL ^e (w %) Unemployment rate by LFS ^e (in %)	17,2	8,7	8,7	8,5	8,8	7,7	5,8	4,8	3,1	2,2

^a Stan w końcu roku. ^b Od 2010 r. bilans ludności opracowany w oparciu o wyniki NSP 2011. ^c W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^e Przeciętne w roku.

^a As of the end of the year. ^b Since 2010 the balance of the population has been calculated on the basis of the results of Population and Housing Census 2011. ^c In case of the international migration – data for 2014. ^d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. ^e Annual average.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (cd.)

I. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł) <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)</i>	2245,10	3141,53	3291,06	3412,35	3503,58	3581,54	3676,42	3870,60	4147,65	4436,31
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.) <i>Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)</i>	760,5	766,8	760,0	754,9	748,7	742,4	744,8	749,5	754,2	779,4
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	99,0	98,8	99,1	99,3	99,2	99,2	100,3	100,6	100,6	103,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł) <i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)</i>	1064,24	1514,25	1591,83	1678,94	1770,68	1836,25	1897,51	1935,97	1991,99	2089,24
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	102,9	106,8	105,1	105,5	105,5	103,7	103,3	102,0	102,9	104,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł) <i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)</i>	759,69	946,32	975,62	1041,54	1111,99	1134,87	1167,02	1168,04	1181,02	1206,31
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	101,7	104,4	103,1	106,8	106,8	102,1	102,8	100,1	101,1	102,1
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100) ogółem <i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100) total</i>	102,1	102,8	104,7	104,0	101,1	100,2	98,9	99,4	102,3	101,8
w tym: <i>of which:</i>										
żywność i napoje bezalkoholowe <i>food and non-alcoholic beverages</i>	101,6	102,0	105,5	104,0	102,1	99,1	98,0	101,1	104,4	102,7
odzież i obuwie <i>clothing and footwear</i>	94,4	96,5	99,5	98,1	97,1	97,4	96,8	96,9	95,5	97,1
mieszkanie <i>dwelling</i>	103,3	103,4	105,5	105,4	102,1	101,4	100,5	99,4	102,1	101,9
Plony zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi) z 1 ha w dt <i>Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt</i>	34,5	37,4	32,9	36,0	39,1	43,4	38,2	39,0	41,9	30,0
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych: <i>Farm animals stock per 100 ha agricul tural land:</i>										
bydło ^b <i>cattle ^b</i>	40,9	47,6 ^c	48,1	47,8	52,7	49,5	54,8	58,9	56,8	59,0
świnie (trzoda chlewna) ^{bd} <i>pigs ^{bd}</i>	273,7	271,4 ^c	238,9	212,0	225,4	230,3	242,6	226,7	229,7	235,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d W latach 2005, 2011–13 stan w końcu lipca.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. ^b As of June. ^c Agricultural Census data. ^d In 2011–13 as of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (cd.)

I. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100): Price indices of procurement (previous year = 100):										
ziarna zbóż (bez siewnego) cereal grain (excluding sowing seed)	.	125,6	142,3	104,3	87,0	86,5	100,9	95,1	103,1	109,7
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	119,9	101,9	126,2	108,3	95,4	96,4	104,2	98,0	106,0	100,8
żywca rzeźnego wieprzowego pigs for slaughter	91,0	85,2	117,7	119,2	100,5	88,5	90,2	109,0	107,0	89,2
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych: Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:										
1 kg żyta per kg of rye	10,9	8,1	5,6	5,9	6,8	7,1	7,4	8,1	7,9	6,4
1 kg jęczmienia per kg of barley	9,0	6,7	5,1	5,4	5,9	5,8	5,8	6,4	6,7	5,6
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe z 2010 r.) Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices in 2010 year)	.	107,5	109,3	103,3	104,4	105,5	104,0	107,9	107,8	102,4 ^c
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.) Average paid employment in industry ^b (in thous.)	.	288,5	298,2	293,3	291,9	300,1	308,6	322,9	331,6	339,0
rok poprzedni = 100 previous year = 100	.	99,2	103,4	98,4	99,5	102,8	102,8	104,7	102,7	102,2
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące) Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)	99,0	96,8	124,1	90,9	92,4	105,9	105,8	91,1	107,5	147,8
Produkcja budowlano-montażowa ^{bd} (rok poprzedni = 100; ceny bieżące) Construction and assembly production ^{bd} (previous year = 100; current prices)	104,5	91,7	117,9	95,6	92,4	101,0	107,2	79,3	112,9	138,3
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.) Average paid employment in construction ^b (in thous.)	.	43,6	45,7	45,2	41,4	38,2	36,1	36,1	37,1	37,2
rok poprzedni = 100 previous year = 100	.	96,7	104,8	98,9	91,6	92,3	94,4	100,1	102,6	100,5
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące) Retail sale of goods ^b (previous year = 100; current prices)	110,4	110,7	118,6	110,9	108,9	109,8	104,4	111,6	109,3	109,9

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^c W cenach stałych z 2015 r. ^d Bez podwykonawców.

^a Current prices excluding VAT. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. ^c In current prices from 2015 year. ^d Excluding sub-contractors.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (dok.)

I. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mieszkania oddane do użytkowania <i>Dwellings completed</i>	11913	13494	13803	14811	13591	14636	16068	16412	18859	19883
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	107,4	94,5	102,3	107,3	91,8	107,7	109,8	102,1	114,9	105,4
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	3,54	3,9	4,0	4,3	3,9	4,2	4,6	4,7	5,4	5,7
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²) <i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>	113,0	111,4	107,3	108,1	112,6	103,3	102,9	100,5	93,5	94,0
Podmioty gospodarki narodowej ^a <i>Entities of the national economy ^a</i>	341257	375482	376483	387977	397855	404419	409865	414798	422094	429658
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	102,0	104,5	100,3	103,1	102,5	101,6	101,3	101,2	101,8	101,8
w tym spółki handlowe <i>of which commercial companies</i>	20553	27818	30075	33057	36665	40486	45060	49251	53014	49137
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	104,9	107,9	108,1	109,9	110,9	110,4	111,3	109,3	107,6	92,7
w tym z udziałem kapitału zagranicznego <i>of which with foreign capital participation</i>	4900	5838	6059	6339	6635	6983	7127	7364	7687	5926
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	105,3	102,2	103,8	104,6	104,7	105,2	102,1	103,3	104,4	77,1
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach ^b (w %) <i>Cost level indicator in enterprises ^b (in %)</i>	95,3	94,6	95,5	96,2	94,9	95,5	95,2	94,9	95,5	95,6
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b (w %): <i>Turnover profitability rate in enterprises ^b (in %):</i>										
brutto <i>gross</i>	4,7	5,3	4,5	3,8	5,1	4,5	4,8	5,1	4,5	4,4
netto <i>net</i>	3,8	4,3	3,7	3,0	4,4	3,9	4,1	4,3	3,8	3,7
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b (w mln zł; ceny bieżące) <i>Investment outlays in enterprises ^b (in mln zł; current prices)</i>	6077,6	7103,7	8652,1	9324,1	8941,5	11644,0	12845,8	11797,4	12744,9	14764,2
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące) <i>previous year = 100 (current prices)</i>	103,5	109,8	121,8	107,7	95,9	130,2	110,3	91,8	108,0	115,8

^a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku; w 2018 r. wykreślono z rejestru REGON podmioty, które utraciły zdolność prawną na mocy art. 3 ustawy z dnia 28.11.2014 r. o zmianie ustawy o KRS i niektórych innych ustaw (Dz.U.poz.1924). ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49.

^a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year; in year 2018 entities that have lost legal capacity under art. 3 of the Law of 28 November 2014 amending the Law on the National Court Register and certain other laws (Journal of Laws, item 1924) were removed from the REGON register. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
II. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a (w tys.) Population ^a (in thous.)	A	.	.	.	.	.	3485,0	.	.	.	.	.	3489,2
	B	.	.	.	.	.	3490,6	.	.	.	.	.	3494,0
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.) Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	A	716,2	718,2	717,5	717,8	719,1	721,8	725,0	726,7	728,8	740,3	745,3	748,3
	B	760,3	763,6	764,5	764,8	764,0	765,7	767,6	768,3	768,0	770,8	770,1	772,2
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	102,5	100,3	99,9	100,0	100,2	100,4	100,4	100,2	100,3	101,6	100,7	100,4
	B	101,6	100,4	100,1	100,0	99,9	100,2	100,3	100,1	100,0	100,4	99,9	100,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	105,0	105,2	104,8	104,8	104,9	104,8	105,3	105,2	105,2	106,6	107,0	107,1
	B	106,2	106,3	106,6	106,5	106,2	106,1	105,9	105,7	105,4	104,1	103,3	103,2
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.) Registered unemployed persons ^a (in thous.)	A	81,7	81,5	77,6	72,3	69,0	65,8	65,3	64,6	63,2	59,6	58,9	58,9
	B	62,1	62,4	60,5	57,4	54,7	52,4	52,3	52,3	51,2	50,1	50,3	50,9
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %) Registered unemployment rate ^a (in %)	A	5,1	5,1	4,9	4,5	4,3	4,1	4,1	4,1	4,0	3,8	3,7	3,7
	B	3,8	3,9	3,7	3,5	3,4	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,1	3,1
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca Job offers declared during a month	A	9602	9124	12617	9952	11581	11619	10473	11338	11632	10748	9340	6120
	B	9491	8298	9704	9096	8702	9651	10101	8606	9566	8955	6436	5179
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a Registered unemployed persons per job offer ^a	A	11	12	9	9	7	7	8	7	7	7	7	14
	B	9	9	9	8	7	7	6	7	7	7	9	13
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł) Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	A	3907,43	3952,24	4118,25	4221,77	4093,32	4047,86	4157,08	4083,29	4116,11	4213,27	4214,59	4417,39
	B	4228,33	4229,64	4387,32	4506,49	4394,21	4379,77	4420,41	4376,84	4384,00	4477,73	4536,25	4695,22
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	95,4	101,1	104,2	102,5	97,0	98,9	102,7	98,2	100,8	102,4	100,0	104,8
	B	95,7	100,0	103,7	102,7	97,5	99,7	100,9	99,0	100,2	102,1	101,3	103,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	105,2	105,4	106,4	104,9	106,6	105,1	106,0	106,4	106,3	108,2	107,5	107,8
	B	108,2	107,0	106,5	106,7	107,4	108,2	106,3	107,2	106,5	106,3	107,6	106,3

^a Stan w końcu okresu. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.
^a As of the end of the period. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

II. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	.	.	102,4 ^a	.	.	102,0 ^b	.	.	102,1 ^c	.	.	102,6 ^d
	B	.	.	101,6 ^a	.	.	101,9 ^b	.	.	102,2 ^c	.	.	101,6 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	102,7	101,6	102,9	99,2	104,1	100,9	95,7	89,3	103,4	100,7	102,8	100,8
	B	100,5	99,1	100,9	100,0	100,5	101,4	95,7	112,5	108,3	101,9	100,9	101,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	99,0	103,6	108,4	109,5	112,3	112,2	113,3	103,6	103,2	104,7	106,3	103,0
	B	100,9	98,4	96,5	97,3	93,9	94,4	94,4	119,0	124,7	126,2	123,9	125,3
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	100,9	96,8	100,3	101,9	99,1	99,2	99,8	103,5	96,6	105,5	99,0	103,0
	B	98,3	101,1	104,3	96,0	100,8	98,1	98,2	102,5	99,3	101,2	99,4	100,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	103,7	102,5	120,2	105,7	102,5	100,3	103,4	106,0	101,3	109,2	106,1	105,4
	B	102,7	107,3	111,6	105,1	106,8	105,6	103,9	102,9	105,7	101,5	102,0	99,0
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	97,5	98,2	104,1	107,1	102,5	102,3	96,2	100,2	97,1	91,2	95,8	98,4
	B	93,7	104,4	104,7	97,2	99,4	104,5	100,5	103,9	96,2	94,7	94,6	97,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	122,7	117,1	117,9	130,3	121,9	113,5	101,4	101,7	99,2	94,6	92,8	90,1
	B	86,6	92,1	92,5	84,0	81,4	83,2	86,8	90,0	89,2	92,7	91,5	90,5

a-d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I–III, b IV–VI, c VII–IX, d X–XII

a-d Data covers periods (months): a I–III, b IV–VI, c VII–IX, d X–XII

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

II. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta <i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to mar- ketplace price per kg of rye</i>	A	8,0	7,9	8,0	8,2	8,5	8,7	8,1	9,0	8,8	8,2	7,3	6,6
	B	6,4	6,6	7,2	6,8	6,8	7,3	7,1	6,9	6,3	6,0	5,5	5,6
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry ^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	97,8	100,4	115,0	85,7	106,3	103,1	90,2	110,8	106,7	100,7	105,4	87,5
	B	98,7	97,1	114,7	90,2	101,8	106,0	90,6	108,0	101,0	112,9	95,1	83,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	108,0	102,8	112,8	96,2	111,8	107,1	106,1	109,9	106,7	108,1	114,3	104,8
	B	105,8	102,4	102,1	107,6	103,0	105,9	106,4	103,7	98,2	110,2	99,4	95,0
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production ^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	41,0	80,6	166,9	101,5	110,9	115,4	91,5	118,9	103,2	111,1	93,7	144,7
	B	48,1	108,5	126,4	95,5	102,5	140,4	86,3	113,5	101,8	105,1	103,6	128,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	126,2	73,4	94,3	104,5	112,0	112,4	114,2	121,3	111,1	128,0	128,6	121,2
	B	142,1	191,2	144,9	136,4	126,0	153,3	144,5	138,0	136,1	128,8	142,4	126,0
Mieszkania oddane do użytkowania ^c <i>Dwellings completed ^c</i>	A	1851	3148	4431	5552	6768	8273	9923	11031	12573	14844	16476	18859
	B	1401	2948	4571	6420	7855	9308	10636	12161	13724	15728	17678	19883
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	223,3	172,5	145,7	124,3	120,3	122,5	123,7	118,8	115,2	119,9	117,6	114,9
	B	75,7	93,6	103,2	115,6	116,1	112,5	107,2	110,2	109,2	106,0	107,3	105,4

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^c Dane prezentowane są narastająco.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. c Data are presented cumulatively.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

II. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods ^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	78,9	98,9	115,2	100,8	97,6	99,5	102,5	101,2	97,9	106,6	96,7	119,2
	B	78,6	99,8	123,7	87,2	104,7	101,5	98,6	102,8	97,3	108,9	96,5	117,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	110,8	107,4	107,7	111,3	110,2	108,8	109,0	110,8	110,5	109,9	110,0	109,8
	B	109,3	110,3	118,5	102,5	109,9	112,0	107,8	109,5	108,8	111,1	110,9	108,9
Podmioty gospodarki narodowej ^b <i>Entities of the national economy ^b</i>	A	414380	414468	415660	416735	417595	418805	419290	420161	420778	421257	421716	422094
	B	421616	422307	423131	424116	426230	427904	420302	422516	424467	426606	428054	429658
w tym spółki handlowe <i>of which commercial companies</i>	A	49615	49872	50227	50557	50825	51084	51374	51637	51945	52297	52593	53014
	B	53375	53670	53882	54153	54338	54545	47788	48080	48298	48594	48878	49137
w tym z udziałem kapitału zagranicznego <i>of which with foreign capital participation</i>	A	7393	7412	7433	7459	7493	7523	7559	7574	7600	7627	7658	7687
	B	7699	7716	7732	7734	7745	7742	5823	5857	5872	5888	5908	5926
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : <i>Profitability rate of turnover in enterprises ^c:</i>													
brutto (w %) <i>gross (in %)</i>	A	.	.	4,7	.	.	5,0	.	.	4,9	.	.	4,5
	B	.	.	4,7	.	.	4,8	.	.	4,7	.	.	4,4
netto (w %) <i>net (in %)</i>	A	.	.	3,9	.	.	4,3	.	.	4,2	.	.	3,8
	B	.	.	3,9	.	.	4,0	.	.	4,0	.	.	3,7
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące) <i>Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)</i>	A	.	.	1975,9	.	.	4442,9	.	.	7510,1	.	.	12744,9
	B	.	.	2465,0	.	.	5645,0	.	.	9325,7	.	.	14764,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	.	.	95,3	.	.	91,2	.	.	97,0	.	.	108,0
	B	.	.	124,8	.	.	127,1	.	.	124,2	.	.	115,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu; w lipcu 2018 r. wykreślono z rejestru REGON podmioty, które utraciły zdolność prawną na mocy art. 3 ustawy z dnia 28.11.2014 r. o zmianie ustawy o KRS i niektórych innych ustaw (Dz.U.poz.1924). ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49; dane prezentowane są narastająco.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period; in July 2018 entities that have lost legal capacity under art. 3 of the Law of 28 November 2014 amending the Law on the National Court Register and certain other laws (Journal of Laws, item 1924) were removed from the REGON register. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49; data are presented cumulatively.